

Datum: 2021-12-08

Tid: 17:00

Plats: Matsalen för KF pres, teams övriga

Ordförande

Peter Hemlin (M)

1. Upprop

2. Val av protokollsjusterare

Ärendet i korthet

Justeringens tid och plats: Digital signering tisdag 14 december kl 16.30. Föreslagna justerare: Tomas Andersson (M), Sassi Wemmer (MP), ersättare Sandra Lindholm (C). Information/manual kring digital signering skickas via e-post till justerarna.

3. Meddelanden

Anmälningar

- KS2021/2-61 SÄRF direktionsprotokoll 2021-10-22
- KS2021/2-62 Vindkraftsföretag skadeståndsskyldigt
- KS2021/2-63 SÄRF direktionsprotokoll 2021-11-04, signed
- SBN2019/9-4 §218 SBN Svar på medborgarförslag om en ny lekplats i Erikstorp-Bergadalen
- SBN2019/314-4 §219 SBN Svar på medborgarförslag om lekpark i Tubbared
- SBN2020/265-4 §220 SBN Svar på medborgarförslag om utegym i Erikstorp
- KS2021/2-65 Protokoll Sjuhärads samordningsförbunds 20211124

4. Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds

kommun

KS2020/24

Sammanfattning

Antagandehandling för översiktsplanen som beslutsunderlag återfinns i digital form på länken:

<https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=09e749e0105c4669a4f26c82539e6a7f>

Utställningsutlåtande 2021-10-25 finns även uppladdat på samma sida som antagandehandlingen.

<https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=09e749e0105c4669a4f26c82539e6a7f>

Vid problem med länkarna ovan finns de även i samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse i ärendet.

5. Revidering av avfallsföreskrifter för Bollebygds kommun

KS2021/252

6. Revidering av renhållningstaxa i Bollebygds kommun

KS2021/275

7. Antagande av ny regional avfallsplan 2021-2030

KS2021/35

8. Uppföljningsrapport oktober 2021 för Bollebygds kommun

KS2021/263

9. Inkommen motion: Motion (MP) om kommunens budgethantering
KS2021/279
10. Inkommet medborgarförslag: Medborgarförslag om inrättande av slöseriombudsman
KS2021/280
11. Kompletteringsval av suppleant i Gryaab AB
KS2017/69
12. Befrielse från uppdrag, och kompletteringsval av ersättare (L) i socialnämnden
KS2019/13
13. Fråga (S) till kommunstyrelsens ordförande om julklappar till personal
KS2021/304

4. Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun KS2020/24

§190

KS2020/24

Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun**Beslut****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

Kommunstyrelsen godkänner utställningsutlåtandet som sitt eget och skickar översiktsplan 2021 (2021-10-25) till kommunfullmäktige för beslut om antagande. När beslutet att anta översiktsplanen vunnit laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-07, § 5, att gälla.

Kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna framtida revideringar av ej principiell vikt av översiktsplan 2021. Samråd och dialog ska ske med samhällsbyggnadsnämndens presidium innan godkännandet.

Reservation

Sverre Fredriksson (M) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Ärendet

Alla kommuner ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplaneringen styrs i huvudsak av plan- och bygglagen och miljöbalken. Planen är inte rättsligt bindande, men ger en viktig vägledning och tas fram i en planeringsprocess som garanterar insyn i processen. Kommunfullmäktige ska, enligt plan- och bygglagen, ta ställning till översiktsplanens aktualitet minst en gång per mandatperiod. Kommunstyrelsen gav dåvarande samhällsbyggnadsavdelningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Bollebygds kommun i november 2012. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har påbörjats i två omgångar, 2012 respektive 2014. Under 2016 återupptogs arbetet med översiktsplanen och en aktualitetsförklaring togs fram 2017. Nuvarande arbetsgrupp och styrgrupp började sitt arbete våren 2020 och beräknas vara klart i slutet av 2021. Arbetet genomförs med konsultstöd samt personal på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetet sker digitalt och antagandehandlingen finns endast att tillgå på nätet via länkar på hemsidan. Två olika tidiga dialoger har hållits innan samrådet för att samla in synpunkter till samrådshandlingen. Syftet med samrådet var att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Inför samrådet genomfördes ett avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivningen med Länsstyrelsen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska redovisa en bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få.

Kommunstyrelsen beslutade i oktober 2020 att sända förslaget till ny översiktsplan på samråd. Samrådet pågick under tiden 9 nov 2020 - 31 jan 2021. Inkomna synpunkter finns nedkortade och sammanställda i en samrådsredogörelse, som är en sammanställning av de synpunkterna som kommit in i samrådet samt kommunens svar. Planförslaget samråds med kommuninvånarna,

länsstyrelsen, regionen och berörda kommuner. På grund av rådande pandemi genomfördes endast ett av de planerade offentliga mötena. Därför togs ett beslut att utöver kungörelse i tidningar även skicka ut ett brev med inbjudan att lämna synpunkter till samtliga hushåll i kommunen. På grund av det stora antalet synpunkter som kom in genom tillvägagångssättet så har synpunkterna behövt kortas ner och delas in i kategorier för att det ska gå att få en överblick i redogörelsen. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet.

Flera av de som lämnat synpunkter kom med konkreta förslag som bidrog till att göra granskningshandlingen bättre. Kommunstyrelsen beslutade i maj 2021 att godkänna samrådsredogörelsen som sin egen och skicka översiktsplanen för utställning. Utställningen pågick 10 juni 2021- 31 augusti 2021. De nyinkomna synpunkterna redovisas i ett utställningsutlåtande. Utställningsutlåtandet är en sammanställning av de inkomna synpunkterna som kommit in i utställningen samt kommunens svar. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet.

Planen skickas nu till kommunfullmäktige för antagande. Underlaget till översiktsplanen bygger på dialogarbetet som är gjort, kommunens eget planeringsunderlag samt underlag med t.ex. riksintressen och statliga intressen. För att hålla underlaget och arbetet aktuellt har planhandläggningen skett digitalt och därför föreslås även att kommunstyrelsens arbetsutskott får mandat att fatta beslut om uppdateringar och revideringar av översiktsplanen. Revideringarna som avses kan t.ex. vara förändringar eller förtydligande av planeringsunderlag som inte ändrar inriktningen på översiktsplanen. Vid stora förändringar av översiktsplanen t.ex. med förändringar av de föreslagna bebyggelseinriktningen ska översiktsplanen skickas ut för att samla in synpunkter från myndigheter och allmänheten och de ska redovisas inför politiska beslut om förändring i planen.

Nuvarande lagstiftning betonar att översiktsplanen ska hållas aktuell. Senast två år efter ett ordinarie val, med början efter valet 2022, ska kommunen ha tagit fram en planeringsstrategi där kommunen bland annat redogöra för översiktsplanens aktualitet, men också hur kommunen tänker fortsätta arbeta med översiktsplaneringen. Istället för en planeringsstrategi kan kommunen anta en ny översiktsplan. Ett sätt att hålla planen aktuell är att ändra den för ett delområde där planeringsbehoven är störst, eller göra ett tillägg för en fråga som saknas eller inte är tillräckligt behandlad. På så sätt hålls planen aktuell genom en rullande planeringsprocess, där uppföljningen av hur väl den håller leder till successiva ändringar. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, kommunen kan frångå sina rekommendationer i översiktsplanen, men den är ett viktigt verktyg för att visa andra myndigheter och allmänheten vilket tillgängligt underlag som finns samt kommunens viljeinriktning kring kommunens fysiska miljö.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner utställningsutlåtandet som sitt eget och skickar översiktsplan 2021 (2021-10-25) till kommunfullmäktige för beslut om antagande. När beslutet att anta översiktsplanen vunnit laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-07, § 5, att gälla. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige delegerar till

kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna framtida revideringar av ej principiell vikt av översiktsplan 2021. Samråd och dialog ska ske med samhällsbyggnadsnämndens presidium innan godkännandet.

Ledamöternas förslag till beslut

Sverre Fredriksson (M) föreslår följande tilläggsförslag: Översiktsplanen ska peka ut riktningen för bebyggelseutvecklingen för Bollebygds kommun de närmaste 5-10 åren. Kommunen planerar att i första hand förtäta de befintliga tätorterna. Det finns lämnade planbesked på Svenska kyrkan, Göteborg stifts mark längs Hindåsvägen och en pågående detaljplan för Västra Forsa som inte tagits med i översiktsplanen. Kommunstyrelsen anser att översiktsplanen ska vara som den är utan förändringar, men att de ovan nämnda projekten ska finnas kvar som planuppdrag, men som vilande projekt. När det gäller Svenska kyrkan, Göteborg stifts mark kan frågan ses över när planerna för Fjällastorp och Prästgårdsgärdet är utbyggda. När det gäller Västra Forsa vill Moderaterna i Bollebygd att översiktsplanen ses över och att Västra Forsa redan nu tas med i planen. För båda projekten ska analyser av de ekonomiska och tekniska konsekvenserna som Bollebygds kommun åtar sig för genomförandet av exploatörernas byggnation ses över innan de blir prioriterade planprojekt.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag och ett tilläggsförslag. Ordföranden frågar först om kommunstyrelsen antar eller avslår Sverre Fredrikssons (M) tilläggsförslag och finner att kommunstyrelsen avslår förslaget. Därefter konstaterar ordföranden att endast arbetsutskottets förslag föreligger och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Reservation

Sverre Fredriksson (M) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut.

Protokollsanteckning

Rune Kennborn (KD) får anteckna följande till protokollet: KD meddelar att vi inte deltar i beslutet då vi anser att processen missat bli. KD i arbetet (precis som vi ansåg på mötet den 25/5 2021).

Lars-Erik Olsson (S) får anteckna följande till protokollet: Socialdemokraterna har framfört från starten av arbetet med översiktsplanen att Forsa skall vara med, men inte fått gehör för detta.

Deltar inte i beslut

Rune Kennborn (KD) och Daniel Persson (SD) deltar inte i beslutet.

Beslutsunderlag

- §161 KSAU Beslut om antagande av översiktsplan (ÖP) för Bollebygds kommun
- Beslut om antagande av översiktsplan, tjs
- Utställningsutlåtande ÖP Bollebygd

Skickas till

Kommunfullmäktige

Datum: 2021-11-11

UTSTÄLLINGSUTLÅTANDE

ÖP BOLLEBYGD

GENOMFÖRANDE AV SAMRÅD

Kommunstyrelsen beslutade 2020-10-27 i beslut § 166 att sända förslaget till ny översiktsplan på samråd. Samrådet pågick under tiden 9 nov 2020 - 31 jan 2021. Inkomna synpunkter finns nedkortade och sammanställda i en samrådsredogörelse. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet. Planförslaget samrådes med kommuninvånarna, länsstyrelsen, regionen och berörda kommuner. På grund av den då rådande pandemin kunde inte offentliga möten hållas för att möta kommuninvånarna. Därför togs ett beslut, att utöver kungörelse i tidningar, även skicka ut ett brev med inbjudan att lämna synpunkter till samtliga hushåll i kommunen.

Totalt inkom 112 yttranden under samrådstiden.

Översiktsplanen förändrades inte avseende de strategiska ställningstagandena eller förslagen till användningen av mark och vatten efter samrådet. I huvudsak förtydligades och kompletterades handlingen redaktionellt och grafiskt.

GENOMFÖRANDE AV UTSTÄLLNING

Kommunstyrelsen beslutade den 25 maj 2021 att genomföra utställning om ny översiktsplan för Bollebygds kommun. Utställningstiden har varit från 2021-06-10 till 2021-08-31.

Totalt inkom 37 yttranden under utställningstiden.

Nedan listas några av förändringarna efter utställningen:

- *Riksintresset Ny stambana, delen Göteborg-Borås, är förtydligat.*
- *Kompletteringar för att tydliggöra hur kommunen avser att arbeta med en kontinuerlig översiktsplanering.*
- *Handlingen har kompletterats med ett stycke om vibrationer under Hänsyn.*
- *Planhandlingen har kompletterats med en punkt om Målbild Stråket Göteborg-Borås 2035 under rubriken Mellankommunal samverkan.*
- *Översiktsplanen kompletteras med information om civil luftfart.*
- *Beskrivningen av karaktärsområdet 5 Skogslandskapet har kompletterats med information om det opåverkade området i Marks kommun.*
- *Beskrivningen av Brandshed som fritids- och idrottsområde utvecklas under avsnittet Utvecklingsinriktning för Natur & friluftsliv.*
- *Meningen "Skogsbruket i Bollebygds kommun utgör en marginell del av det totala skogsbruket sett till länet som helhet" under beskrivningen av skogsbruket stryks. Det gäller även en liknande skrivning om spannmål.*
- *Skrivningen om grundskolor i avsnittet Inledning kompletteras så att det framgår att det finns en grundskola även i Töllsjö.*

INKOMNA SYNPUNKTER & SAMHÄLLSBYGGNADS- FÖRVALTNINGENS KOMMENTARER

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

Länsstyrelsen

Göteborgsregionens kommunalförbund

Lantmäteriet

Luftfartsverket

Skogsstyrelsen

SMHI

Trafikverket

Västra Götalandsregionen

Kommunala nämnder, bolag, politiska partier m.fl.

GRYAAB

Miljöpartiet

Moderaterna

Grannkommuner

Härryda kommun

Marks kommun

Företag, föreningar m.fl.

Derome

Hestrafors IF

LRF Bollebygds kommungrupp

Skanova

SPF Seniorerna

Svenska kyrkan, Göteborgs stift

Swedavia Airports

Enskilda personer

13 yttranden

Yttranden utan erinran

Borås kommun

Energimyndigheten

Lerums kommun

SGI

SGU

Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund

Vattenfall Eldistribution

Ungdomsrådet i Bollebygd

Inkomna synpunkter har sammanfattats nedan. Synpunkterna finns i sin helhet hos samhällsbyggnadsförvaltningen.

Statliga och regionala myndigheter m.fl.

Länsstyrelsen

- Länsstyrelsen anser att översiktsplanen är tydlig i sitt upplägg och ger en god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur.
- Länsstyrelsen bedömer att berörda riksintressen tillgodoses och att mellankommunala frågor samordnas på ett lämpligt sätt.
- Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanen medverkar till att MKN luft följs, men kan inte utesluta att MKN för vatten påverkas negativt.
- Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen kan vara lämplig. Efterfrågar dock underlag om påverkan på förslaget utifrån analys av höjd vattennivå och skyfall intill sjöarna.
- När det gäller människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion finns bedömer Länsstyrelsen att det finns många och komplexa planeringsförutsättningar att hantera i efterföljande planering. Utifrån underlaget i översiktsplanen kan Länsstyrelsen därför inte utesluta att det som föreslås kommer att medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede. Det kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL.

Länsstyrelsen efterfrågar särskilt

- **MKN vatten:** Kommunen behöver i den fortsatta planeringen ta fram områdesvisa strategier och rekommendationer för hur påverkan på vattenkvaliteten ska hanteras i efterföljande planer och beslut. Länsstyrelsen har tidigare lyft fram Nolån och Sörån som två viktiga vattendrag att ta fram strategier för.
- **Skyfall och översvämning:** Redovisning av skyfallskartering för ett ”högsta flöde” och en beskrivning av förhållningssätt i kritiska områden utifrån föreslagna utbyggnadsområden. Generella ställningstaganden avseende dagvatten, exempelvis i form av en strategi för omhändertagande av dagvatten.
- **Farligt gods:** Lokal förankring av varför Boråsmodellen avseende riskhantering även skulle vara relevant för Bollebygd.
- **Samhällsviktig verksamhet:** Redovisning av samhällsviktiga funktioner och säkerställande av dessas säkerhet.
- **Risk för skador på den byggda miljön:** Översiktligt redovisa de geografiska områden där det finns risk för skador på den byggda miljön.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Bollebygds kommun kommer i den fortsatta planeringen att ta fram områdesvisa strategier och rekommendationer för hur påverkan på vattenkvaliteten ska

hanteras i efterföljande planer och beslut för att säkerställa att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte påverkas negativt. Kommunen kommer att ta fram en strategi för omhändertagande av dagvatten för den nya bebyggelsen i Nolåns dalgång.

När det gäller skyfall och översvämning så har kommunen pekat ut översvämningss känsliga områden (100,- 200-årsflöden samt lågpunkter) i de mest befolkade områdena, där också utvecklingsområden föreslås i översiktsplanen. Det finns ett generellt ställningstagande om att ny bebyggelse inte får tillkomma inom översvämningssytorna för 100-årsflödet och att rekommendationerna i framtagna utredning ska följas. Kommunen bedömer att det är en rimlig nivå i översiktsplanen och ett bra underlag för att bedöma lämpligheten i att utreda ny bebyggelse. Lämpligheten att bygga områdena tas slutligen i fördjupade översiktsplaner, program och detaljplaner.

Principen gäller även stabilitet och till exempel redovisas så kallade akksamhetsområden som SGU tagit fram för att identifiera områden där det kan finnas en naturlig risk för skred. Det finns också ett utdrag från en översiktlig stabilitetskartering för Bollebygds tätort. Kommunen bedömer att det är en tillräcklig nivå för en första lämplighetsbedömning av exempelvis ny bebyggelse.

Kommunen har lagt till ett stycke om vibrationer.

Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) – tjänstepersonsutlåtande

- GR anser att synpunkterna från samrådet i stort vara bemötta.
- GR vill dock fortsatt betona vikten av att kommunens utvecklingsområden är uppkopplade mot ett hållbart transportsystem, genom att Målbild Stråket Göteborg-Borås 2035 skulle kunna lyftas fram tydligare.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Kommunen har lagt till en punkt om Målbild Stråket Göteborg-Borås 2035 under rubriken Mellankommunal samverkan.

Lantmäteriet

- Översiktsplanen påverkar bara indirekt Lantmäteriets verksamhet, då fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter kommer att behöva bildas i samband med detaljplane-skede utifrån översiktsplanens rekommendationer.
- Om kommunen har för avsikt att aktivt etablera enskilt huvudmannskap på allmänna platser så är det fördelaktigt att beskriva motiven för detta i översiktsplanen.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Det är inte aktuellt för Bollebygds kommun att generellt etablera enskilt huvudmannskap på allmänna platser.

Luftfartsverket

- I översiktsplanen nämns ingenting om flyghinder för den civila luftfarten, endast Försvarsmaktens regler nämns. Vad som gäller avseende civil

luftfart bör nämnas i alla översiktsplaner för att säkerställa att LFV och Försvarsmakten remitteras i dessa ärenden. LFV vill påminna Bollebygds kommun om att följande gäller för civil luftfart:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan skall remitteras till LFV. Detta gäller oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö skall även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Planhandlingen kompletteras med informationen.

Skogsstyrelsen

- Skogsstyrelsen ser positivt på att översiktsplanen kompletterats med informationen om värdekärnor, nyckelbiotoper och naturvårdsavtal.
- Skogsstyrelsen uppmärksammar att data avseende miljövärden i skogen, uppdateras kontinuerligt och att senaste informationen finns i deras register på deras hemsida.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Noteras.

SMHI

- Hänvisar till samrådsyttrandet.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Se samrådsredogörelsen.

Trafikverket

- Samråd 3 projektet del av nya stambanor Göteborg – Borås har avslutats. Under förutsättning att Trafikverkets förslag till rangordning av korridoralternativ för ny järnväg i samråd 3 inte behöver revideras, så kommer riksintresset justeras och vara i enlighet med översiktsplanens förslag till sträckning. Justeringen av riksintresset planeras att genomföras under tidig höst 2021. Trafikverket uppmanar kommunen att hålla sig uppdaterade om läget.
- Trafikverket noterar förslagen gällande pendelparkering och motorväghållplats Grönkullemotet. Trafikverket hänvisar till Västtrafik gällande dessa behovet av dessa åtgärder.
- Trafikverket vill uppmärksamma kommunen på att det i dagsläget inte finns några beslut på åtgärder i Bollebygd på Kust till kustbanan. Åtgärdsvalsstudien ”Stråket Kust till kust Göteborg-Borås” behandlar några av de föreslagna åtgärder som nämns i översiktsplanen. Trafikverket hänvisar till rapporten och de slutsatser som dras där, efter åtgärdsvalsstudiens avslut.

Utifrån studien är dock varken ny koppling mellan Kust till kustbanan och ny stambana, eller nytt mötesspår aktuellt.

- Trafikverket saknar fortfarande en redogörelse för hänsyn till vibrationer vid ny bebyggelse. Stycket under "Buller och vibrationer" nämner endast buller.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Antagandehandlingen kompletteras med en redogörelse med hänsyn till vibrationer. Övriga kommentarer noteras.

Kommunala nämnder, bolag, politiska partier m.fl.

GRYAAB

- Hänvisar till samrådsyttrandet.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Synpunkterna har noterats.

Miljöpartiet de gröna

- Miljöpartiet anser att synpunkterna från samrådet har tagits emot, redovisats och besvarats på ett bra sätt. Det är positivt att många har deltagit i samrådet.
- Det bör förtydligas i översiktsplanen att ingen ny bebyggelse får tillkomma inom områden som riskerar att bli översvämmade ens vid större regnmängder så som 100- eller 200-årsregn.
- För att minska Bollebygds påverkan på klimatförändringarna bör planering verka för ett minskat bilberoende. Översiktsplanen bör tydligt prioritera byggande i områden med befintlig kollektivtrafik i närområdet, och avvakta med byggnation utanför tätorterna. Det är prioriterat att förtäta samhället med flerbostadshus.
- Som princip bör jordbruksmark inte bebyggas, vilket innebär att TÄ1 kraftigt bör minskas i geografisk utbredning. Ett litet område mellan Kullavägen, Hindåsvägen och Rävlandavägen närmast Rävlandavägen kan exploateras med skolbyggnad och lite bostäder samt service kan motiveras utifrån närheten till befintlig kollektivtrafik och närheten till befintlig skola (se avgränsning i yttrandet).

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

När det gäller skyfall och översvämning så har kommunen pekat ut översvämningskänsliga områden (100,- 200-årsflöden samt lågpunkter) i de mest befolkade områdena, där också utvecklingsområden föreslås i översiktsplanen. Det finns ett generellt ställningstagande om att ny bebyggelse inte får tillkomma inom översvämningsytorna för 100-årsflödet och att rekommendationerna i framtagna utredningar ska följas. Förvaltningen bedömer att det är en rimlig nivå i översiktsplanen och ett bra underlag för att bedöma lämpligheten i att utreda ny bebyggelse. Lämpligheten att bebygga områdena tas slutligen i fördjupade översiktsplaner, program och detaljplaner.

Översiktsplanen har den inriktning som Miljöpartiet beskriver angående nybyggnation i kollektivtrafikhärlägen.

Området som betecknas som TÄ1 i översiktsplanen har varit föremål för flera utredningar och diskussioner om bebyggelseutveckling under senare år. Utvecklingen västerut har till exempel studerats i det numera nedlagda arbetet med planprogram för Kullaområdet. Samhällsbyggnadsförvaltningen vidhåller att det kan vara lämpligt att bebygga Kullaområdet och anledningen är, som miljöpartiet

skriver, att området ligger strategiskt vid den västra entrén till Bollebygd och motiv beskrivs mer i detalj i översiktsplanen. Det finns också ett bebyggelsetryck i Dammkullen-Fjällastorp, väster om Kullaområdet, som kan integreras. Samhällsbyggnadsförvaltningen vill här förtydliga att med hänsyn till de höga värdena som är kopplade till dalgången och jordbruksmarkens betydelse tar översiktsplanen inte ställning till hur bebyggelsen ska utformas och placeras inom Kullaområdet. Skala, arkitektur och terränganpassning måste studeras i detalj i planprogram eller detaljplan.

Moderaterna

- Moderaterna ser positivt på arbetet med översiktsplanen och betonar vikten av den som strategiskt dokument som långsiktigt löser kommunens framtida utmaningar.
- Förespråkar en ökad tydlighet i översiktsplanen, i syfte att öka förutsägbarheten av kommunala beslut, underlätta för kommande detaljplanering samt möjliggöra exploateringsdrivna detaljplaneprocesser.
- Viktigt att visa stor hänsyn till dalgångarna, bland annat genom att minimera exploatering i dessa.
- Uppmuntrar byggnation av flerbostadshus i Bollebygds tätort för att skapa flyttkedjor som frigör befintlig villabebyggelse för nya hushåll. Moderaterna uppmuntrar en fortsatt utveckling av området från Sörgården och upp mot Varpåsvägen. Samtidigt bör nya anslutningsvägar utredas mot Varpås från Grönkullen.
- Flytta fotbollsplanerna vid Björskogsvallen till ett nytt friluft- och idrottsområde för att frigöra mark för bostäder.
- Bebygg området kring vattentornet.
- Moderaterna anser att det positiva planbesked som givits Svenska kyrkan, Göteborg stift, längs Hindåsvägen ska bibehållas som vilande till dess att Fjällastorp och Prästgårdsgärdet är utbyggda. Utformningen av översiktsplanen behöver inte ändras.
- Moderaterna anser att området kring Västra Forsa ska med i översiktsplanens markanvändningskarta, och aktualiseras när förtätningsprojektet av nuvarande centrum är klar.
- Utveckla industriområden på Grönkullen och Bua för att möjliggöra utveckling av befintliga näringslivet och nyetableringar som kan säkra jobb-tillfällen i kommunen.
- Förespråkar en busshållplats utmed R40 med tillhörande pendelparkering vid Kullamotet eller Grönkullemotet för att förbättra förutsättningarna för pendling mellan Bollebygd och Göteborg respektive Borås. Anslutande gång- och cykelinfrastruktur bör anläggas från Bollebygd centrum till hållplatslägena.

- Kollektivtrafik bör etableras mellan Bollebygd och Alingsås på sträckan mellan väg 180 och Bollebygd.
- Moderaterna anser att kommunen ska fortsätta att verka för en ny pendeltågstation i Bollebygd, och att utrymme ska finnas för nya busshållplatser vid planering och byggnation av nya bostadsområden.
- Utveckla Rinna till en Multisportanläggning med möjlighet till såväl inomhus- som utomhusidrotter. I planeringen ska även tankar finnas med att möjlighet till parasport ska kunna utövas på dessa anläggningar.
- Vid det fortsatta arbetet med översiktsplanen anser Moderaterna att man ska ta hänsyn till de naturvärden man identifierat i dokumentet "Kunskaps- och planeringsunderlag för Nolåns dalgång". Även upprätta en naturvärdesplan som kan fungera som ett stöd i det fortsatta arbetet.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

I det stora hela ser förvaltningen att Moderaternas kommentarer ryms inom översiktsplanen.

När det gäller utvecklingen i Forsa har förvaltningen under arbetet med översiktsplanen arbetat med frågan tillsammans med politikerna i styrgruppen. Inriktningen är att översiktsplanen ska redovisa området som oförändrat mot bakgrund av översiktsplanens sikte på 2035. Till dess ska det vara ett fokus på mer tätortsnära bebyggelse i kommunen. Forsaområdet kan finnas kvar som planuppdrag, men som vilande projekt. När Götalandsbanan är planlagd bör frågan om planen tas upp för beslut om ett omtag.

Denna ambition läggs till översiktsplanehandlingarna (förutom att det finns i detta utlåtande) genom att det tillförs i avsnittet Kontinuerlig översiktsplanering / Översiktsplanen efter antagande.

Grannkommuner

Härryda kommun

- Härryda kommun ser i stora drag positivt på förslaget till översiktsplan och vidmakthåller sina ställningstaganden från samrådet.
- Härryda framhåller mer specifikt att det är positivt med att Bollebygds planer på utbyggnad av separat GC-nät mellan Bollebygds tätort och Rävlanda samt mellan Bollebygds tätort och de nya utvecklingsområdena i Kullaområdet och Fjällastorp. Det skulle på sikt kunna möjliggöra cykelkoppling med Hindås.
- Härryda ser positivt på förtydligandena kring den blå-gröna infrastrukturen rörande stråk och viktiga samband över kommungränsen.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Noteras.

Marks kommun

- Marks kommun ställer sig positiv till fortsatt mellankommunal samverkan med Bollebygds kommun i frågor rörande grönbå strukturer samt väg 1627.
- Kommunen anser att Bollebygds översiktsplan bör förtydliga förhållandet mellan karaktärområdet 5 Skogslandskapet söder om Sörån och det stora opåverkade området OP4 i Marks kommun, för att undvika åtgärder som påtagligt kan komma att skada OP4.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Beskrivningen av karaktärsområdet 5 Skogslandskapet har kompletterats med information om det opåverkade området i Marks kommun.

Företag, föreningar m.fl.

Derome

- Derome hänvisar till sitt tidigare yttrande i samrådet av översiktsplanen.
- Derome lägger till att Bollebygd, för att kunna nå sin målsättning om en befolkningstillväxt om 3,5 % årligen kommer behöva driva ett aktivt och förberedande arbete för att lyckas.
- Företaget lyfter fram möjligheten att höja andelen markbostäder från tidigare detaljplaneförslag, för att locka fler barnfamiljer till kommunen.
- Derome anser att området bör pekats ut som ett utredningsområde i översiktsplanen, även om kommunens intention är att avvakta utveckling i 10-20 år. De föreslår att ett FÖP-arbete inleds för platsen.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Bollebygds kommun har inriktningen att översiktsplanen ska redovisa området som oförändrat mot bakgrund av översiktsplanens sikte på 2035. Till dess ska det vara ett fokus på mer tätortsnära bebyggelse i kommunen. Forsaområdet kommer att finnas kvar som ett planuppdrag, men som vilande projekt. När Götalandsbanan är planlagd bör frågan om planen tas upp för beslut om ett omtag.

Denna ambition läggs till översiktsplanehandlingarna (förutom att det finns i detta utlåtande) genom att det tillförs i avsnittet Kontinuerlig översiktsplanering / Översiktsplanen efter antagande.

Hestrafors Idrottsförening (HI)

- Konstaterar att översiktsplanen lagt fullt fokus på framtida friluftsliv och föreningsliv i Rinnaområdet, vilket HI inte har några synpunkter på.
- HI lyfter i stället att föreningens befintliga anläggning kan vara ett bra komplement till Rinna, och att kommunen bör fokusera på utveckling även kring den.
- I Brandshed finns etablerade fotbollsplaner, lekplats, elljusspår, klubbstuga utegym (under byggnation) och det finns planer på att etablera en konstgräsplan.
- Föreningen föreslår att kommunens översiktsplan beskriver och uppmuntar en utveckling även av befintliga idrottsföreningar, då det finns mycket bra att bygga vidare på.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Beskrivningen av Brandshed utvecklas under avsnittet Utvecklingsinriktning för Natur & friluftsliv.

LRF Bollebygds kommungrupp

LRF står fast vid sitt yttrande från samrådet och lyfter särskilt fram det som inte blivit tillgodosett:

- Skogsbruket behöver lyftas fram i samtliga avsnitt i översiktsplanen.
- Vattenkraften borde ges mer utrymme i planen.
- Landsbygden bör ges alla möjligheter till att utvecklas utan restriktioner.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Meningen "Skogsbruket i Bollebygds kommun utgör en marginell del av det totala skogsbruket sett till länet som helhet" under beskrivningen av skogsbruket stryks. Det gäller även en liknande skrivning om spannmål.

Att inte vattenkraft finns med i så hög grad i översiktsplanen är på grund av att det till stor del inte är en markanvändningsfråga med ett kommunalt mandat utan en miljöfråga där exempelvis länsstyrelserna utövar tillsynen. Frågan hanteras i andra processer.

Översiktsplanen är ett sätt att skapa en strategi som möjliggör en rimlig bebyggelseutveckling i hela kommunen. Det handlar också om att skapa en förutsägbarhet. Utgångspunkten är att det överallt i kommunen behöver göras en samlad bedömning av VA-situation, trafikinfrastruktur och ekonomiska förutsättningar för att upprätta en service i form av renhållning, skolskjuts, hemvård och dylikt till den efterfrågade fastigheten och i förlängningen till alla i kommunen. Behov av tillkommande bostadshus för att stötta lantbruksfastigheters verksamhet kan vägas in i beslut inom dessa områden.

Skanova

- Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess. I yttrandet finns kontaktuppgifter.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Noteras.

SPF seniorerna

- SPF framhåller potentialen i det naturområde som ligger mellan Bollebygds centrum, Erikstorp och Varpås som motionsområde. Området är idag otillgängligt för vandring, men ligger inom promenadavstånd från nästan hela tätorten och skulle med små medel kunna omställas till ett rekreationsområde.
- Föreslår att det ska anläggas ett motionsspår uppe på berget med anslutning till bebyggelsen vid t ex Björnskogsvallen, Sörgården, Eketorpsvägen och Varpås. Området har utsiktspunkter över Nolåns, Söråns och Storåns dalgångar som bör tas tillvara och tillgängliggöras även för äldre personer. Slingan bör bli 3 km lång.

- Utformningen kan göras som en naturstig eller som ett eljusspår likt det som nyligen etablerats i Rävlanda runt Heden och ner till Storån, beroende på budget.
- SPF föreslår ett projekt i flera steg, med bildandet av en styrgrupp med representanter för olika föreningar i Bollebygd såsom SPF, PRO, Röda Korset, Hembygdsföreningen, idrottsföreningar, scouterna, tisdagsklubben m.fl. Därefter krävs förhandlingar med markägare och kommun.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Det finns politiska beslut om att prioritera utveckling av ett friluftsområde på Rinna som också är beskrivet i översiktsplanen. Ytterligare satsningar på grönområden och utvecklade grönstruktur bör föregås av fördjupning av översiktsplanen. En utveckling av Varpås måste studeras tillsammans med andra områden och satsningar där kommunen tar ställning till eventuella ytterligare satsningar.

Göteborgs stifts prästlönetillgångar (PLT)

- PLT vidmakthåller tidigare lämnat samrådsyttrande.
- PLT vill även påpeka hur viktigt det är att beakta översiktsplanens långa genomförandetid i relation till att Västra Götalandsregionens befolkningsprognos för åren 2019-2040 beräknar att Bollebygds kommun kan bli en av de fyra mest växande kommunerna i regionen. Mot den bakgrunden anser PLT att områden som tidigare pekats ut som lämpliga för bostadsbebyggelse inte bör minskas. I synnerhet eftersom det i kommande planarbete kan framkomma andra faktorer som vidare begränsar möjligt bebyggelseområde.
- Anser att översiktsplanen ska återgå till den indelning redovisats i Planprogram Fjällastorp-Dammkullen samt Planprogram Kulla.
- Den nuvarande utformningen av översiktsplanen anses inte uppmuntra aktiva aktörer i Bollebygd att ha ett långsiktigt perspektiv på sin markanvändning, då stiftet som exempel tidigare avstått från att stycka av och sälja enskilda tomter till privatpersoner.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Det område som i översiktsplanen kallas TÅI är i stort detsamma som avgränsningen av programmet för Kullaområdet. Kommunen vill här förtydliga att med hänsyn till de höga värdena som är kopplade till dalgången och jordbruksmarkens betydelse tar översiktsplanen inte ställning till hur bebyggelsen ska utformas och placeras inom Kullaområdet. Skala, arkitektur och terränganpassning måste fortsätta att studeras i detalj i planprogram och detaljplan.

Även ett område väster om TÅI anges för bostadsutveckling, TUI och är möjligt att planlägga för bostadsutbyggnad efter att ett program tagits fram. Det omfattar inte hela det område som tidigare varit aktuellt för programmet Fjällastorp-Dammkullen men när områdena TÅI och TUI är utredda och utbyggda kan det bli aktuellt med att utöka områdena för ny bostadsbebyggelse.

Swedavia Airports

- Swedavia ställer sig positiva till de möjligheter som skapas genom förslaget till översiktsplan för de aktörer och kommuninvånare som vill verka och växa i närområdet till Göteborg Landvetter Airport.
- Swedavia har inga invändningar mot planerad blandad stadsbebyggelse som presenterats i underlagen för den aktuella översiktsplanen, men betonar vikten av att utvecklingen sker i enlighet med utpekat riksintresse för luftfarten, avseende Göteborg Landvetter Airport specifikt.
- De delar av riksintresset som Swedavia lyfter fram är framför allt preciseringarna kring influensområden för flyghinder och flygbuller samt pågående arbete med skydd för navigationsutrustning. Riksintresseområdet och influensområden ska skydda såväl befintlig verksamhet som framtida utveckling på lång sikt. För Göteborg Landvetter Airport omfattar riksintresset både utbyggnad med en parallellbana och en ökad trafikmängd. Mer konkret betonar Swedavia vikten av att inte anlägga höga objekt så som vindkraftverk eller byggnader över 45 m från marknivån, eller anlägga bebyggelse som kan påverkas negativt av en gradvis ökande bullerpåverkan från flygplatsen. Byggnader högre än 20 m behöver därför prövas.
- Utifrån detta anser Swedavia att översiktsplanen bör kompletteras med uppgifter om att förändringar av mark- och vattenanvändningen bör tillställas Swedavia för analys.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Planhandlingen kompletteras med information om att Swedavia är en viktig remissinstans vid förändringar av markanvändningen.

Synpunkter från enskilda personer

Synpunkter som lämnats av privatpersoner har inte skrivits ut med namn för att möjliggöra att synpunkterna publiceras med hänsyn till den allmänna dataskyddsförordningen (GDPR). Uppgifter om personnamn som är kopplade till synpunkterna finns på hos samhällsbyggnadsförvaltningen.

Synpunkterna har lämnats både genom det digitala verktyget för översiktsplanen samt via epost till Samhällsbyggnadsförvaltningen och ingår i sammanfattningen nedan. Under samrådet har 13 synpunkter lämnats.

Yttrandena är sammanfattade samlat per yttrande, så att den som skickat in synpunkten ska kunna känna igen sina egna synpunkter och ta del av kommunens bemötande.

LANDSBYGD

Privatperson 1

- Framhåller vattenkraften som ett viktigt energislag i omställningen till en förnyelsebar energiproduktion, och att Bollebygd bör lyfta fram den befintliga vattenkraften i översiktsplanen och värna energislaget framgent.
- Som led i ett klimatarbete bör vattenkraften värnas och dammar skyddas. Dammar fyller även en viktig funktion som vattenmagasin vid torra och bidrar till fördröjning av dagvatten vid kraftiga skyfall. De är även en resurs som bevattningsmagasin för jordbruket.
- Vill att Bollebygd uppmärksammar och värnar de två sand- och grustäcker med högkvalitativt material med låg radonhalt som finns i kommunen. Efter avslutad verksamhet bör områdena omställas till industri- eller verksamhetsmark.
- Lyfter fram skogsbruket som en viktig del i arbetet med att nå klimatmålen. Vill se en ändrad beskrivning av skogsbrukets inflytande i regionen, där virke från Bollebygd i delar håller mycket hög kvalitet.
- Vill underlätta för byggnation på landsbygden.
- Anser att avståndet mellan kommuninvånare och politiker ökat, och att det motiverat sjunkande placeringar på näringslivsrankingen.
- Understryker vikten av att det årliga vägbidraget även fortsättningsvis ges till enskilda väghållare, då det finmaskiga vägnätet fyller en viktig funktion för en levande landsbygd.
- Vill stryka vad som kallas för ”restriktionsområdet” för Nolåns dalgång. Om det inte är möjligt efterfrågas en begränsning av markanvändningsområdet LP1 för Nolåns dalgång i höjd med Hulta damm i norr. Där anses den öppna delen av dalgången upphöra.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Att inte vattenkraft eller täktverksamhet finns med i så hög grad i översiktsplanen är på grund av att det till stor del inte är markanvändningsfrågor med ett kommunalt mandat utan en miljöfråga där exempelvis länsstyrelserna utövar tillsynen. Frågan hanteras i andra processer. Ur ett markanvändningsperspektiv finns inga kända konflikter med de befintliga täkterna i kommunen.

Det gäller även skogsbruket men för att mjuka upp en eventuellt negativ ton stryks meningen "Skogsbruket i Bollebygds kommun utgör en marginell del av det totala skogsbruket sett till länet som helhet" under beskrivningen av skogsbruket.

Översiktsplanen är ett sätt att skapa en strategi som möjliggör en rimlig bebyggelseutveckling i hela kommunen. Det handlar också om att skapa en förutsägbarhet. Utgångspunkten är att det överallt i kommunen behöver göras en samlad bedömning av VA-situation, trafikinfrastruktur och ekonomiska förutsättningar för att upprätta en service i form av renhållning, skolskjuts, hemvård och dylikt till den efterfrågade fastigheten och i förlängningen till alla i kommunen. Behov av tillkommande bostadshus för att stötta lantbruksfastigheters verksamhet kan vägas in i beslut inom dessa områden. Bollebygds kommun att hela området

Vägbidrag kommer även fortsättningsvis ges till enskilda vägar. Detta finns beskrivet på kommunens hemsida under Trafik och gator samt Vägbidrag.

Privatperson 2

- Yttrandet anser att översiktsplanen har en för restriktiv hållning till byggnation på jordbruksmarken i Nolåns dalgång. Förslag ges om att exploatering ska möjliggöras på fastigheter med bebyggelse på angränsande fastighet.
- Bevarandet av jordbruksmark anses sänka fastighetsvärdena kraftigt i dalgången.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

I princip hela dalgången väster om tätorten är utpekad för tätortsutveckling. Översiktsplanen tar dock inte ställning till hur bebyggelsen ska utformas och placeras inom området. Skala, arkitektur och terränganpassning måste fortsätta att studeras i detalj i planprogram och detaljplan. Frågor som påverkan på kultur- och naturvärden samt jordbruksmark är något av det som behöver studeras särskilt och som inte kommunen själva har mandat att besluta kring.

Privatperson 3

- Föreslår ett skifte i fokus i översiktsplanen från att bygga västerut till att istället bygga österut.

Privatperson 4

- Yttrandet ser negativt på byggnation av jordbruksmark. I synnerhet betonas vikten av att bevara jordbruksmarken i hela Nolåns dalgång, vilket även beskrivs som ett kännetecken för Bollebygds kommun.

- Istället föreslås att tätorten med tillhörande infrastruktur byggs ut öster om befintlig tätort.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Kullaområdet - som ligger i Nolåns dalgång och som utgörs av jordbruksmark med höga upplevelse- och skönhetsvärden samt höga kulturella värden kopplade till landskapsbilden och den öppna dalgången - har varit föremål för flera utredningar och diskussioner om bebyggelseutveckling under senare år. Utvecklingen västerut har till exempel studerats i det numera nedlagda arbetet med planprogram för Kullaområdet. Samhällsbyggnadsförvaltningen vidhåller att det kan vara lämpligt att bebygga Kullaområdet och det bör prioriteras framför att bygga ut tätorten österut inom ramen för översiktsplanens genomförandetid. Anledningen är att området ligger strategiskt vid den västra entrén till Bollebygd och motiv beskrivs mer i detalj i översiktsplanen. Intresset från privata aktörer att bygga nytt i Bollebygd är dessutom starkt koncentrerat till platser väster om tätorten. Det finns också ett bebyggelsestryck i Dammkullen-Fjällastorp, väster om Kullaområdet, som kan integreras.

Samhällsbyggnadsförvaltningen vill här förtydliga att med hänsyn till de höga värdena som är kopplade till dalgången och jordbruksmarkens betydelse tar översiktsplanen inte ställning till hur bebyggelsen ska utformas och placeras inom Kullaområdet. Effekterna på landskapet beror inte bara på var utbyggnaden ska ske utan också på skala, arkitektur och terränganpassning och detta måste studeras i detalj i planprogram eller detaljplan.

Privatperson 5

- Yttrandet avser vikten av att värna rent vatten som en av kommunens viktigaste framtida resurser. Östra Nedsjön är en vattentäkt och föreslås att definieras som sådan under fliken Infrastruktur i översiktsplanen. Både sjön och dess omgivningarna föreslås ramas in som skyddsområde.
- Planen bör tydligare avråda från nybyggnation av bostäder och förtätning av befintliga bostadsområden. Det betonas att strandskyddet behöver värnas i området.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Östra Nedsjön är inte ett beslutat skyddsområde för vattentäkt. Det är däremot Västra Nedsjön och kopplingen dit gör att det finns många skäl till att översiktsplanen beskriver området kring Östra Nedsjön redan på det sätt som kommentaren önskar.

Privatperson 6

- Yttrandet tar utgångspunkt i översiktsplanens generella ställningstagande om att 80 % av tillkommande bebyggelse tillkommer i tätorterna, och 20 % på landsbygden. Det anses negativt att denna fördelning inte utgår från en historisk överblick. Tolkningen är att den styrs av kommunala investeringsbehov, och att ställningstagandet bör förklaras bättre i ÖP.
- Behov finns för kommunen att växa utanför tätorten, i syfte att rädda efterfatt infrastruktur, så som busskommunikation, affärer mm.

- Med ett större underlag skulle landsbygden kunna leva bättre än idag.
- Efterfrågar planeringsunderlag om förutsättningar för pendling utanför centralorten. Ytterst för att motivera landsbygdsstrategin i ÖP.
- En skola för årskurs F-6 saknas i nulägesbeskrivningen av serviceutbud.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Det byggs cirka 10-20 småhus per år på landsbygden i Bollebygd. För att dessa ska kunna skapa ett större underlag för offentlig och kommersiell service behöver de byggas på de platser där det finns bäst förutsättningar. Om de sprids ut jämt över hela kommunen ger de inget stöd för varken affärer, kollektivtrafik eller skolor.

Översiktsplanen är ett sätt att skapa en strategi som möjliggör en rimlig bebyggelseutveckling i hela kommunen. Det handlar också om att skapa en förutsägbarhet. Utgångspunkten är att det överallt i kommunen behöver göras en samlad bedömning av VA-situation, trafikinfrastruktur och ekonomiska förutsättningar för att upprätta en service i form av renhållning, skolskjuts, hemvård och dylikt till den efterfrågade fastigheten och i förlängningen till alla i kommunen. Behov av tillkommande bostadshus för att stötta lantbruksfastigheters verksamhet kan vägas in i beslut inom dessa områden.

Skrivningen om grundskolor i avsnittet Inledning kompletteras med det som står under beskrivningen av Töllsjö under Planförslag.

TÄTORT

Privatperson 7

- Föreslår att fastigheten Hultet 2:13 i Hultafors ska pekas ut som utvecklingsområde för bostäder, i syfte att bredda befolkningsunderlaget för handel och service i tätorten.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Översiktsplanen anger redan att ny kompletterande bebyggelse kan prövas på aktuell fastighet.

Privatperson 8

- Föreslår etablering av ny cykelbana mellan Rävlanda och Bollebygd.
- De båda orterna ligger nära varandra (ca 5 km) och är nära knutna till varandra genom varutransporter, arbetsresor, inköpsresor, föreningsliv och besök hos vänner och bekanta mm. Förbindelserna kommer att öka med tillväxten av bebyggelsen i båda orterna.
- Vägförbindelsen är idag smal och farlig, speciellt för mjuka trafikanter, då det tom saknas en vägren att retirera till i kritiska trafiksituationer.
- Föreslår vidare att projektet skulle kunna drivas som ett samarbetsprojekt inom ramen för BOHÄM.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Översiktsplanen föreslår redan detta. Sträckningen behöver dock utredas i detalj tillsammans med Härryda kommun.

Privatperson 9

- Anser att Bollebygds kommun bör prioritera en väl fungerande kollektivtrafik. Med fungerande avses turtät, prisvärd, acceptabel anknötning mellan orter utanför Bollebygds tätort för vidareresa mot centralort så som Göteborg tex.
- Föreslår att Bollebygd aktivt ska arbeta för en pendlingsparkering och hållplats vid motorvägen (vid något av moten) där buss 100 som trafikerar Borås - Göteborg skulle kunna svänga in och effektivt hämta upp pendlare och studenter.
- Föreslår utbyggnad av cykelbana mellan Olsfors-Hultafors och Sandared för att öka trafiksäkerheten i Olsfors och Hultafors, samt för att ge fördelar ur ett turist- och näringsperspektiv. En sådan cykelbana skulle i förlängningen leda hela vägen till Borås. Bakgrunden till förslaget är ytterst att det råder en farlig trafiksituation i tätorterna idag, vilken uppmärksammats och diskuterats i flera utredningar sedan kommunen bildades 1995. Den rådande trafiksituationen med avsaknad av gång och cykelbanor, övergångsställen samt den kraftigt ökade trafiken av transportbilar (tex DHL:s åkeri och centrallager i Ramnaslätt), tillsammans med fler tyngre lastbilar på väg 1157 är ett stort bekymmer för oskyddade trafikanter. Trafiken har ökat och kan förväntas öka ytterligare med utbyggnad av industriområden mellan Olsfors och Bollebygd.
- Översiktsplanen bör identifiera och ta fasta på hur Hultafors och Olsfors attraktionskraft skall/kan förbättras.
- Tillsä att en fungerande kollektivtrafik etableras i tätorterna.
- Ta fram en fördjupad översiktsplan eller motsvarande för Hultafors. Planen bör identifiera en hållbar tätortsutveckling ur ett miljö- och socialt perspektiv med: nya bostadsområden, gång- och cykelvägar, kollektivtrafik, mötesplatser för social verksamhet, lokaler för arbete på distans, ett gestaltungsarbete, stärkt turistnäring och fler fritidsaktiviteter, beaktande av artskyddade arter och livsmiljöer.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Synpunkterna kring kollektivtrafik ligger i linje med översiktsplanens intentioner om en bebyggelseutveckling som stöttar resande med kollektivtrafik. När det gäller linjesträckningar och turtäthet i detalj så ligger det utanför kommunens mandat.

Kommunen kan se behovet av en pendelparkering och busshållplats i anslutning till Grönkullemotet. Detta skulle till exempel kunna aktualiseras av en exploatering av verksamheter enligt översiktsplanen vid Grönkullemotet.

Även ett gång- och cykelstråk till Hultafors och på sikt vidare mot Borås tycker kommunen är en bra idé vilket finns med i översiktsplanen.

Översiktsplanen innehåller övergripande förslag på var ny bebyggelse kan tillkomma i Olsfors och Hultafors under en 10-15 årsperiod. Dessa förslag bedöms vara rimliga utifrån efterfrågan och så att en ökad kommersiell och offentlig service kan möjliggöras på sikt.

Privatperson 10

- Yttrandet beskriver att större exploateringar ofta medför utökat behov av samhällsservice och infrastruktur, vilket innebär stora investeringar.
- Föreslår att område TU1 utökas åt väst och sydväst.
- Syftet är att ta vara på det attraktiva läget för bostadsändamål, och samtidigt se till att infrastrukturkostnaderna delas, och används, av fler.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

När områdena TÄ1 och TU1 är utredda och utbyggda kan det bli aktuellt med att utöka områdena för ny bostadsbebyggelse västerut.

SERVICE

Privatperson 11

- Yttrandet avser förskoleverksamheten i kommunen och betonar vikten av att etablera mindre förskolor i närhet till naturen.
- Med mindre förskolor avses enheter med 4 avdelningar i syfte att se barnen och för deras välbefinnande.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Översiktsplanen hanterar inte förskoleutbyggnader. Förvaltningen anser också att förskolor bör placeras med tillgång till natur. Storleken på förskolor är en politisk fråga om fördelningen av kommunala resurser som hanteras i andra forum exempelvis i Lokalresursplanen.

LANDSBYGDSDUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGE

Privatperson 12

- Yttrandet ser negativt på byggnation inom strandskyddat område, inom de föreslagna LIS-områdena. Stränderna föreslås i första hand att reserveras för naturen, växter och djur och i andra hand för friluftsliv med bad, vandring och bärplockning.
- Då strandskyddet vanligen begränsas till 100 meter från strandkant anser yttrande inte att det finns anledning att förstöra stränderna för att ett fåtal personer skall kunna njuta av närheten till en sjö.
- Exempel ges på hur stränderna i kommunen redan förvanskats i Östra och Västra Nedsjöarna samt Örsjön och Stockasjön.

- Sveriges skönhet anses i stor utsträckning bestå av orörda stränder kring sjöar och yttrandet föreslår att dessa även i framtiden förblir orörda.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Bollebygds kommun har i de två fallen gjort bedömningen att en begränsad utveckling av bebyggelse kan komma att ske på de aktuella platserna utan att exempelvis natur och friluftsliv får negativa konsekvenser. Om efterfrågan finns får en detaljerad bedömning och konsekvensbeskrivning göras.

VERKSAMHETER OCH FÖRETAGANDE

Privatperson 13

- Anser att översiktsplanen inte bör innehålla ytterligare begränsningar för näringar än de som finns enligt svensk lagstiftning.

SAMHÄLLSBYGGNADSFÖRVALTNINGENS KOMMENTAR:

Översiktsplanen är framtagen i enlighet med plan- och bygglagen och övrig lagstiftning.

Kommunstyrelseförvaltningen

Kristina Axelsson | Plan- och exploateringschef
0734-647101 | kristina.axelsson@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Beslut om antagande av översiktsplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner utställningsutlåtandet som sitt eget och skickar översiktsplan 2021 (2021-10-25) till kommunfullmäktige för beslut om antagande. När beslutet att anta översiktsplanen vunnit laga kraft upphör översiktsplan 2002, antagen av kommunfullmäktige 2002-02-07 § 5, att gälla.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna framtida revideringar av ej principiell vikt av översiktsplan 2021. Samråd och dialog ska ske med samhällsbyggnadsnämndens presidium innan godkännandet.

Ärendet

Alla kommuner ska enligt Plan- och bygglagen ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunens yta. Översiktsplaneringen styrs i huvudsak av Plan- och bygglagen och Miljöbalken. Planen är inte rättsligt bindande, men ger en viktig vägledning och tas fram i en planeringsprocess som garanterar insyn i processen.

Kommunfullmäktige ska, enligt plan- och bygglagen, ta ställning till översiktsplanens aktualitet minst en gång per mandatperiod. Kommunstyrelsen gav dåvarande samhällsbyggnadsavdelningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Bollebygds kommun i november 2012. Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har påbörjats i två omgångar, 2012 respektive 2014. Under 2016 återupptogs arbetet med översiktsplanen och en aktualitetsförklaring togs fram 2017. Nuvarande arbetsgrupp och styrgrupp började sitt arbete våren 2020 och beräknas vara klart i slutet av 2021. Arbetet genomförs med konsultstöd samt personal på Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Arbetet sker digitalt och handlingen finns endast att tillgå på nätet via länkar på hemsidan. Två olika tidiga dialoger har hållits innan samrådet för att samla in synpunkter till samrådshandlingen. Syftet med samrådet var att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt och att ge möjlighet till insyn och påverkan. Inför samrådet genomfördes ett avgränsningssamråd för miljökonsekvensbeskrivningen med Länsstyrelsen. Miljökonsekvensbeskrivningen ska redovisa en bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-10-27 i beslut § 166 att sända förslaget till ny översiktsplan på samråd. Samrådet pågick under tiden 9 nov 2020 - 31 jan 2021. Inkomna synpunkter finns nedkortade och sammanställda i en samrådsredogörelse, som är en sammanställning av de synpunkterna som kommit in i samrådet samt kommunens svar. Planförslaget samråds med kommuninvånarna, länsstyrelsen, regionen och berörda kommuner. På grund av rådande pandemi genomfördes endast ett av de planerade offentliga mötena.

Därför togs ett beslut att utöver kungörelse i tidningar även skicka ut ett brev med inbjudan att lämna synpunkter till samtliga hushåll i kommunen. På grund av det stora antalet synpunkter som kom in genom tillvägagångssättet så har synpunkterna behövt kortas ner och delas in i kategorier för att det ska gå att få en överblick i redogörelsen. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet.

Flera av de som lämnat synpunkter kom med konkreta förslag som bidrog till att göra granskningshandlingen bättre. Kommunstyrelsen beslutade den 20 maj 2021 att godkänna samrådsredogörelsen som sin egen och skicka översiktsplanen för utställning.

Utställningen pågick 10 juni 2021- 31 augusti 2021. De nyinkomna synpunkterna redovisas i ett utställningsutlåtande. Utställningsutlåtandet är en sammanställning av de inkomna synpunkterna som kommit in i utställningen samt kommunens svar. Synpunkterna finns även att tillgå i sin helhet.

Planen föreslås nu skickas till kommunfullmäktige för antagande. Underlaget till översiktsplanen bygger på dialogarbetet som är gjort, kommunens eget planeringsunderlag samt underlag med t.ex. riksintressen och statliga intressen. För att hålla underlaget och arbetet aktuellt har planhandläggningen skett digitalt och därför föreslås även att kommunstyrelsens arbetsutskott får mandat att fatta beslut om uppdateringar och revideringar av översiktsplanen. Revideringarna som avses kan t.ex. vara förändringar eller förtydligande av planeringsunderlag som inte ändrar inriktningen på översiktsplanen. Vid stora förändringar av översiktsplanen t.ex. med förändringar av de föreslagna bebyggelseinriktningen ska översiktsplanen skickas ut för att samla in synpunkter från myndigheter och allmänheten och de ska redovisas inför politiska beslut om förändring i planen.

Nuvarande lagstiftning betonar att översiktsplanen ska hållas aktuell. Senast två år efter ett ordinarie val, med början efter valet 2022, ska kommunen ha tagit fram en planeringsstrategi där kommunen bland annat redogöra för översiktsplanens aktualitet, men också hur kommunen tänker fortsätta arbeta med översiktsplaneringen. Istället för en planeringsstrategi kan kommunen anta en ny översiktsplan. Ett sätt att hålla planen aktuell är att ändra den för ett delområde där planeringsbehoven är störst, eller göra ett tillägg för en fråga som saknas eller inte är tillräckligt behandlad. På så sätt hålls planen aktuell genom en rullande planeringsprocess, där uppföljningen av hur väl den håller leder till successiva ändringar.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, kommunen kan frångå sina rekommendationer i översiktsplanen, men den är ett viktigt verktyg för att visa andra myndigheter och allmänheten vilket tillgängligt underlag som finns samt kommunens viljeinriktning kring kommunens fysiska miljö.

Ekonomiska förutsättningar

Översiktsplanen är kommunens avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör användas, utvecklas och bevaras. Den är därmed ett viktigt politiskt måldokument. Planen ska både vara strategisk och vägledande för beslut i plan- och lovärenden.

Kommunen ska kunna använda översiktsplanen i sin dialog med andra myndigheter men även exploitörer och enskilda som ska kunna utläsa kommunens viljeinriktning som grund för sin egen planering.

Barnkonsekvensanalys

Kommunens översiktsplan kommer påverka bebyggelseutvecklingen i Bollebygd och därmed barn- och ungas uppväxtmiljöer, därför har särskild vikt lagts vid att involvera barnkonsekvensanalys tidigt i dialogarbetet. Det går att läsa mer om det arbetet samt insamlade synpunkter från barn under flikarna som är märkta med dialog. Arbetet syftar också till att planera för en hållbar bebyggelseutveckling som ett sätt att för Bollebygds kommun att jobba med att nå de miljömål som påverkas av bebyggelseutvecklingen.

Beslutsunderlag

Antagandehandling för översiktsplanen som beslutsunderlag återfinns i digital form på länken:

<https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=09e749e0105c4669a4f26c82539e6a7f>

Utställningsutlåtande 2021-10-25 finns även uppladdat på samma sida som antagandehandlingen.

<https://bollebygd.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=09e749e0105c4669a4f26c82539e6a7f>

Utställningsutlåtande daterat 2021-10-25 som egen handling.

Skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden, kommunfullmäktige

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Förvaltningschef

Kristina Axelsson

Plan- och exploateringschef

5. Revidering av avfallsföreskrifter för Bollebygds kommun KS2021/252

§191

KS2021/252

Revidering av avfallsföreskrifter för Bollebygds kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige bifaller samhällsbyggnadsnämndens förslag; Kommunfullmäktige antar upprättat förslag på avfallsföreskrifter. De nya avfallsföreskrifterna träder i kraft 1 januari 2022.

Under förutsättning att kommunfullmäktige antar nya avfallsföreskrifter såväl som ny avfallsplan att gälla från 1 januari 2022, upphör tidigare antagen renhållningsordning beslutad 1997-10-16, dnr 97/100, att gälla i sin helhet per den 31 december 2021.

Ärendet

Enligt miljöbalkens 15 kap §41 är varje kommun skyldig att upprätta en renhållningsordning, bestående av en avfallsplan samt avfallsföreskrifter. De gällande avfallsföreskrifterna är beslutade 1997 och är i stort behov av att skrivas om. Under året så har nya avfallsföreskrifter arbetats fram ihop med teknisk konsult och deltagare från olika avdelningar och entreprenörer. Som grund för hur vi har tänkt när vi har tagit fram de nya föreskrifterna har vi haft: Det sätt vi hanterar avfallet idag, den nya avfallsplanen samt den nya avfallstaxan som vi arbetat med parallellt med de nya föreskrifterna. De nya föreskrifterna har varit på remiss hos Bollebo, bygg- och miljöavdelningen, fastighetsavdelningen samt planavdelningen. Avfallsföreskrifterna ha även varit utställda för allmänheten att se och komma med synpunkter på. Inga synpunkter från allmänheten har inkommit.

När man skriver taxan så är det en förutsättning att det finns föreskrifter att luta sig emot för att få skriva taxorna. För att kunna skriva om avfallstaxan från grunden på rätt sätt och då kunna få in pengar för att täcka kollektivets totala kostnader så måste det finnas bra föreskrifter att utgå ifrån.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2021-11-15, § 204, och föreslår till kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på avfallsföreskrifter. De nya avfallsföreskrifterna träder i kraft 1 januari 2022. Under förutsättning att kommunfullmäktige antar nya avfallsföreskrifter såväl som ny avfallsplan att gälla från 1 januari 2022, upphör tidigare antagen renhållningsordning beslutad 1997-10-16, dnr 97/100, att gälla i sin helhet per den 31 december 2021.

Förslag till beslut

Beslutsgång

Ordföranden frågar om samhällsbyggnadsnämndens förslag kan tillstyrkas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §163 KSAU Revidering av avfallsföreskrifter för Bollebygds kommun - information
- Protokollsutdrag SBN, § 204
- Förslag till nya avfallsföreskrifter för Bollebygds kommun
- Tjänsteskrivelse SBF, beslut om nya avfallsföreskrifter
- Renhållningsordning, nu gällande

Skickas till

Kommunfullmäktige

§204

SBN2021/188

Beslut om nya avfallsföreskrifter

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på avfallsföreskrifter. De nya avfallsföreskrifterna träder i kraft 1 januari 2022.

Under förutsättning att kommunfullmäktige antar nya avfallsföreskrifter såväl som ny avfallsplan att gälla från 1 januari 2022, upphör tidigare antagen renhållningsordning beslutad 1997-10-16, dnr 97/100, att gälla i sin helhet per den 31 december 2021.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om omedelbar justering av paragrafen.

Ärendet

Enligt miljöbalkens 15 kap §41 är varje kommun skyldig att upprätta en renhållningsordning, bestående av en avfallsplan samt avfallsföreskrifter.

De gällande avfallsföreskrifterna är beslutade 1997 och är i stort behov av att skrivas om. Under året så har nya avfallsföreskrifter arbetats fram ihop med teknisk konsult och deltagare från olika avdelningar och entreprenörer. Som grund för hur vi har tänkt när vi har tagit fram de nya föreskrifterna har vi haft: Det sätt vi hanterar avfallet idag, den nya avfallsplanen samt den nya avfallstaxan som vi arbetat med parallellt med de nya föreskrifterna.

De nya föreskrifterna har varit ute på remiss hos Bollebo, Bygg- och miljöavdelningen, Fastighetsavdelningen samt Planavdelningen. Avfallsföreskrifterna ha även varit utställda för allmänheten att se och komma med synpunkter på. Inga synpunkter från allmänheten har inkommit.

Ekonomiska förutsättningar

När man skriver taxan så är det en förutsättning att det finns föreskrifter att luta sig emot för att få skriva taxorna. För att kunna skriva om avfallstaxan från grunden på rätt sätt och då kunna få in pengar för att täcka kollektivets totala kostnader så måste det finnas bra föreskrifter att utgå ifrån.

Barnkonsekvensanalys

De föreslagna ändringarna i föreskrifterna påverkar inte barnen negativt.

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på avfallsföreskrifter. De nya avfallsföreskrifterna träder i kraft 1 januari 2022.

Justerandes sign

| Utdragsbestyrkande

Under förutsättning att kommunfullmäktige antar nya avfallsföreskrifter såväl som ny avfallsplan att gälla från 1 januari 2022, upphör tidigare antagen renhållningsordning beslutad 1997-10-16, dnr 97/100, att gälla i sin helhet per den 31 december 2021.

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar om omedelbar justering av paragrafen.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av park-/avfallschef Peter Garton.

Beslutsunderlag

- Beslut om nya avfallsföreskrifter
- Förslag till nya avfallsföreskrifter för Bollebygds kommun
- Renhållningsordning nu gällande

Skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

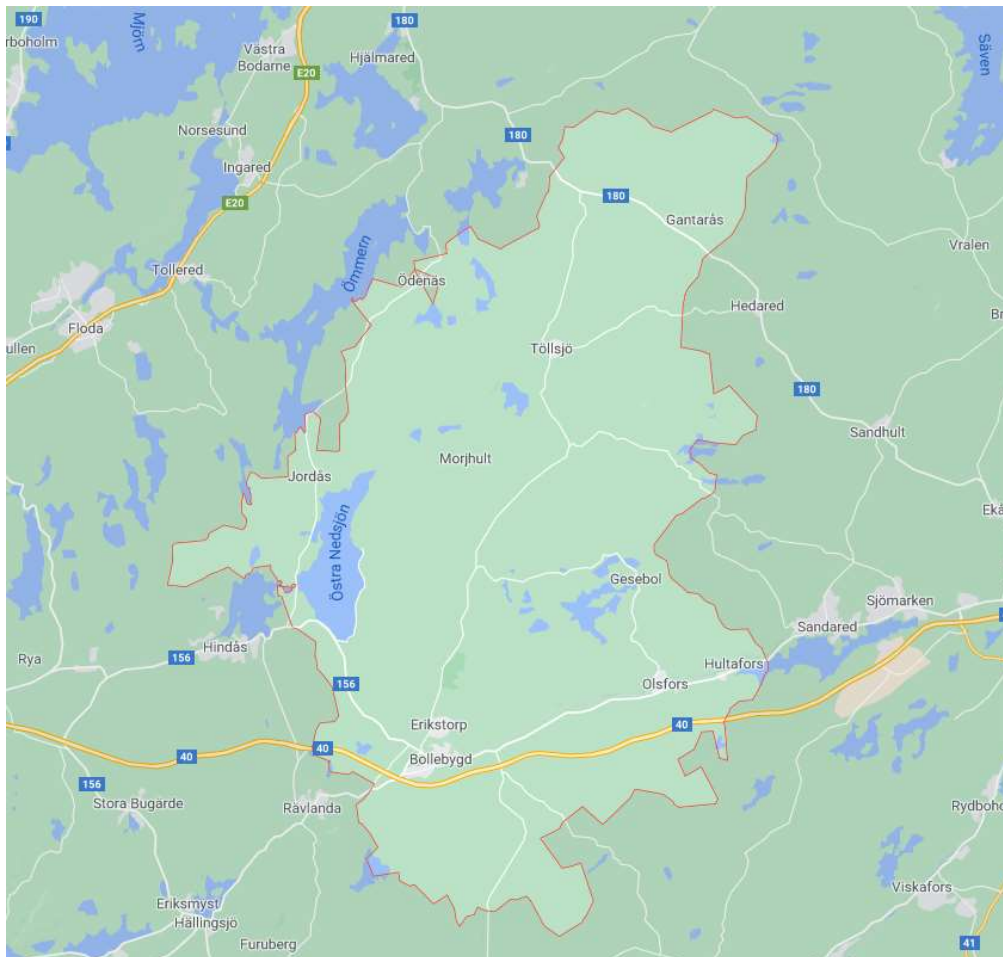
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Föreskrifter om avfallshantering för Bollebygds kommun

Remissversion

2021-07-13

Diarienummer	Antagen / Reviderad

Innehåll

Inledande bestämmelser	3
Bemyndigande	3
Definitioner.....	3
Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information	4
Betaling och information	5
Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar	5
Sortering av avfall.....	5
Skyldighet att överlämna kommunalt avfall	5
Emballering av avfall under kommunalt ansvar samt placering av behållare.....	6
Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning.....	6
Anskaffande och ägande	6
Anläggande.....	6
Rengöring och tillsyn	7
Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl.....	7
Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar.....	8
Hämtnings- och transportvägar	8
Hämtningsområde och hämtningsintervall	9
Åtgärder om föreskrift inte följs	9
Särskilt om avfall under kommunalt ansvar från verksamheter	9
Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamheter	10
Uppgiftsskyldighet.....	10
Undantag.....	10
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden.....	10
Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar.....	10
Utsträckt hämtningsintervall.....	11
Delat abonnemang och gemensam avfallslösning.....	12
Uppehåll i hämtning	12
Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen	12
Ikraftträdande.....	13
Bilaga 1. Anvisningar om sortering, märkning och överlämnande av avfall under kommunalt ansvar	14
Bilaga 2. Instruktion för väghållare och transportvägars framkomlighet.....	19
Bilaga 3. Hämtningsintervall och behållartyper	21

FÖRESKRIFTER OM AVFALLSHANtering FÖR BOLLEBYGDS KOMMUN

Målsättningen för kommunen är att allt avfall som uppkommer ska behandlas i enlighet med EU:s avfallshierarki, se 15 kap. miljöbalken (1998:808). Avfall ska hanteras så att skyddet för människors hälsa och miljön tillgodoses. Renhållarens personal ska inte utsättas för risk att drabbas av ohälsa och olycksfall. Renhållningsarbetarnas arbetsmiljö går alltid före fastighetsinnehavarens bekvämlighet. Detta medför att krav med stöd av arbetsmiljölagen och tillhörande föreskrifter och anvisningar ska efterföljas.

Inledande bestämmelser

Bemyndigande

1 § Med stöd av 15 kap. 38, 39 och 41 §§ miljöbalken (1998:808) och 9 kap. 1–3 §§ avfallsförordningen (2020:614) meddelar kommunfullmäktige dessa föreskrifter för avfallshantering i Bollebygds kommun.

Definitioner

2 § Följande termer och begrepp används i dessa föreskrifter med de betydelser som anges här:

1. Med **kommunalt avfall** avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1–6 punkterna.
 - a. Med **avfall under kommunalt ansvar** avses kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.
 - b. Med **kärlavfall** avses den del av det kommunala avfallet under kommunalt ansvar som får läggas i kärl.
 - c. Med **grovavfall** avses kommunalt avfall som är tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl.
 - d. Med **trädgårdsavfall** avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.
 - e. Med **farligt avfall** avses ett ämne eller föremål som är avfall och som är markerat med en asterisk (*) i bilaga 3 till avfallsförordningen (1 kap- 4§) eller enligt 2 kap. 2 och 3 §§ i avfallsförordningen.
 - f. Med **konsumentelavfall** avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.
 - g. Med **före detta livsmedel** avses butiksavfall av animaliskt ursprung enligt förordningarna 1069/2009/EG och 142/2011/EU.
 - h. Med **matavfall** avses biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hålls ut i vasken (flytande livsmedel såsom mjölk, eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i slutna tankar.

Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå nära förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g) ovan.

- i. Med **restavfall** menas avfall som förbränns-. Det är avfall som återstår när matavfall, farligt avfall, returpapper, förpackningar, elavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut..
- j. Med **bygg- och rivningsavfall** avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten.
- k. Med **bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet** avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.
 1. Med **latrin** avses fekalier och urin blandat eller bara fekalier.
2. Med **fastighetsinnehavare** avses, enligt 15 kap. 8 § miljöbalken, den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.
3. Med **nyttjanderättshavare** avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.
4. Med **ansvarig utförare** för avfallshantering avses kommunens samhällsbyggnadsnämnd.
5. Med den **tillsynsansvariga nämnden** avses kommunens jävsnämnd eller motsvarande myndighetsnämnd.
6. Med **verksamhet** avses alla verksamheter som inte är privathushåll, till exempel skolor, restauranger, affärer, företag och institutioner.
7. Med **behållare** avses kärl av plast, container, bottentömmande behållare, latrinbehållare eller annan anordning för uppsamling av avfall under kommunalt ansvar.
8. Med **enskilda avloppsanläggningar** avses slutna tankar, slamavskiljare, fosforfällor, minireningsverk och andra motsvarande anläggningar som är dimensionerade för normalt högst 25 personekvivalenter om anläggningen endast används för
 - a) hushållspillvatten eller spillvatten som till sin art och sammansättning liknar hushållspillvatten och,
 - b) latrin från torrtoaletter och andra jämförbara lösningar.
9. Med **villahushåll** menas friliggande hus med en eller två bostäder, till exempel enplanshus, villor, stugor, jaktstugor, boningshus på jordbruksfastigheter. Begreppet omfattar även parhus, radhus och kedjehus.
10. Med **permanentbostad** menas villahushåll som har avfallsabonnemang året runt.
11. Med **fritidsbostad** avses villahushåll med avfallsabonnemang under perioden 15 maj-30 september.

För definitioner av andra termer och begrepp som används i dessa föreskrifter hänvisas till 15 kap. miljöbalken (1998:808) och till avfallsförordningen (2020:614).

Kommunens ansvar för avfallshantering, tillsyn och information

3 § Kommunens samhällsbyggnadsnämnd, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, ansvar för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att det avfall under kommunalt ansvar som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad entreprenören.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av den tillsynsansvariga nämnden.

5 § Kommunens samhällsbyggnadsnämnd informerar hushållen om krav och hantering avseende förpackningar och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

6 § Kommunens samhällsbyggnadsnämnd informerar hushåll och verksamheter med avfall under kommunalt ansvar om avfallsförebyggande åtgärder enligt 15 kap. 45 § miljöbalken.

Betalning och information

6 § Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har antagit med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken. Betalningsskyldig gentemot kommunen är fastighetsinnehavare till den fastighet där avfallet uppkommer. Avgiften kan dock efter skriftlig överenskommelse med kommunen överföras på nyttjanderättshavaren. Fastighetsinnehavaren är dock alltid betalningsansvarig i det fall nyttjanderättshavaren inte betalar. Finns flera beboliga hus inom en fastighet ska dessa bedömas enligt 9 kap. 1–2 §§ avfallsförordningen.

Ändring av ägarförhållanden för fastighet som påverkar abonnemanget eller avfallshanteringen eller annan ändring som berör abonnemanget eller avfallshanteringen ska snarast anmälas till ansvarig utförare. Först när ändringen kommit utföraren tillhanda går betalningsansvaret över till den nya fastighetsägaren.

7 § Kommunfullmäktige har med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken om avfallstaxa meddelat om avgifter som ska betalas för den insamling, transport, återvinning och det bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg.

8 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldiga att i behövlig omfattning informera den eller de som bor på eller är verksamma inom fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

9 § Utebliven hämtning och tömning av avfall ska anmälas av fastighetsinnehavare till ansvarig utförare innan nästa ordinarie avfallshämtning, dock senast inom 3 dagar efter ordinarie tömningsdag, för att ansvarig utförare ska kunna möjliggöra förbättringsåtgärder.

Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

Sortering av avfall

10 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare ska sortera ut avfallslag i enlighet med Bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall. Förpackningar och returpapper ska sorteras ut och lämnas till det insamlingssystem som tillhandahålls av producenterna eller kommunen.

11 § Fastighetsinnehavare ska säkerställa möjligheter att sortera ut avfallet och att hålla de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter ska överlämnas till entreprenören för borttransport, åtskilda.

Skyldighet att överlämna kommunalt avfall

12 § Avfall under kommunalt ansvar ska lämnas till ansvarig utförare om inte annat sägs i dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 21 §.

Det utsorterade avfallet ska transporteras bort så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av avfall.

Emballering av avfall under kommunalt ansvar samt placering av behållare

13 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och utrymmet är avsedd.

Instruktioner för emballering:

- Avfall som läggs i behållare ska vara inlagt i påse av lämpligt material och storlek.
- Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas.
- Avfallet ska vara väl emballerat så att det inte skapar arbetsmiljöproblem, eller så att annan olägenhet inte uppkommer.
- Farligt avfall ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll och ska lämnas på ÅVC.

Närmare krav på emballering med mera framgår av Bilaga 1.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Anläggande, underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

14 § Avfallsbehållare som används för uppsamling av kommunalt avfall under kommunalt ansvar ska vara godkända av kommunens samhällsbyggnadsnämnd. Vilka typer av behållare och annan utrustning som används i kommunen står i av kommunfullmäktige antagen renhållningstaxa.

15 § Kärll, matavfallspåsar och latrinbehållare ägs av kommunen och tillhandahålls genom kommunens försorg.

Andra behållare såsom slutna tankar, urintankar, slamavskiljare, minireningsverk, fettavskiljare, fosforfällor och djupbehållare anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Ägare av behållare ansvarar för märkning, reparation och, vid behov, utbyte av behållare. När kommunen ska utföra sådant underhåll ska behållaren vara tillgänglig för entreprenören. Märkning ska ske enligt anvisning från kommunen. Vid åverkan (ex. målning, håltagning eller skador efter olämpligt innehåll), skadegörelse eller vårdslöshet står fastighetsinnehavaren för reparation eller ersättande. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att kärll tvättas och hålles fräscha.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

16 § Vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avstånd mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger. Botten på anläggningen får vara maximalt 6 meter lägre

än fordonets uppställningsplats, om inte särskilda skäl föreligger. Lock eller manlucka får väga högst 15 kg.

Vid installation av botten tömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 500 kg och avståndet får inte överskrida 5 meter om filterkassett eller storsäck väger max 1 000 kg. Den fria höjden ska vara minst 7 meter över kranfordonets angörandeplats och fosforfällan. Fosformaterial i lösvikt är inte tillåtet.

Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Rengöring och tillsyn

17 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl

18 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljökrav inte kan tillgodoses. Behållare ska vara fria från snö och is vid hämtningstillfället.

Behållare ska vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens insamlingssystem kan ske och att hämtning underlättas. Kärl ska placeras och vändas så att de kan hämtas med baklastande bil, med handtaget utåt.

Kommunen ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till kommunen. Ändringar ska utan dröjsmål eller uppmaning meddelas kommunen.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

19 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 16 §.

Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka som öppnas manuellt får inte vara övertäckt eller fastfruset när tömning ska ske. Lock eller manlucka får väga högst 15 kg. Om brunnen eller tanken öppnas genom att locket kan dras åt sidan får locket väga högst 35 kg.

För befintliga anläggningar gäller att avstånd mellan uppställningsplats för slambil och slambrunn vid hämtning inte får överstiga 10 meter, om inte särskilda skäl föreligger.

Där slangdragning sker ska vägen vara fri från hinder i form av till exempel staket, murar, stubbar, planteringar eller annan växtlighet. Botten på anläggningen får vara maximalt 6 meter lägre än fordonets uppställningsplats, om inte särskilda skäl föreligger. Slangen ska inte placeras där personer rör sig, då slangen kan röra på sig vid tömning.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren i god tid innan tömning och ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsinnehavaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Filtermaterial i lösvikt är inte tillåtet. Efter hämtning av uttjänt filtermaterial från fosforfällor ska nytt filtermaterial tillföras anläggningen genom fastighetsinnehavarens eller nyttjanderättshavarens försorg.

Kommunen ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Om utrymmen eller luckor är låsta, ska dessa vara lätta att låsa upp alternativt lämnas öppna av fastighetsinnehavaren vid hämtningstillfället. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till kommunen. Ändringar ska utan dröjsmål meddelas kommunen.

20 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ur bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren. Anläggning som tas ur drift ska anmälas till ansvarig utförare.

Hämtnings- och transportvägar

21 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

Anvisning av plats görs av kommunens samhällsbyggnadsnämnd eller dennes delegat.

22 § Fastighetsinnehavaren ska se till att transportväg fram till den uppställningsplats som används vid hämtning, hålls i farbart skick.

Transportvägen ska inför hämtning ha fri sikt, hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

Enskild väg som nyttjas vid hämtning av avfall under kommunalt ansvar ska vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar vid varje hämtningstillfälle, för de hämtningsfordon som normalt används i hämtningsområdet. Närmare instruktioner ges i Bilaga 2.

Om farbar väg inte kan upprättas ska fastighetsinnehavaren lämna avfallet på den plats som överenskommes med kommunen eller anvisas enligt 21 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri. Närmare instruktioner ges i Bilaga 2.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

23 § Kommunen utgör ett och samma hämtningsområde.

24 § Ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker med de intervall som framgår av Bilaga 3.

25 § Särskild hämtning vid fastighet kan beställas av nedanstående avfallslag enligt kommunens anvisningar:

- Extra enstaka tömningar/hämtningar av kärl, latrinbehållare, slamavskiljare, minireningsverk, slutna tankar, fettavskiljare och filtermaterial från fosforfälla.
- Hämtning av bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

Åtgärder om föreskrift inte följs

26 § Entreprenören har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om föreskrifterna i 18 §, 19 § (styckena 1-3, 5, 8 och 9) samt 22 § (stycke 2) inte följs.

Avfallet ska efter rättelseåtgärder från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift.

Särskilt om avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

27 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 10-26 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Konsumentelavfall lämnas vid kommunens insamlingsställe eller efter vad som anges i Bilaga 1.

Tömning av enskilda tankar och slamavskiljare som genererar kommunalt avfall under kommunalt ansvar utförs minst en gång per år. Tömning av fettavskiljare utförs minst en gång per kvartal. Tömning sker i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i tanken/avskiljaren.

Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamheter

Uppgiftsskyldighet

28 § Den som bedriver en yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs som underlag för kommunens renhållningsordning.

Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

29 § Anmälan om kompostering eller ansökan om annat omhändertagande av avfall under kommunalt ansvar på den egna fastigheten och andra undantag från avfallsföreskrifterna handläggs av ansvarig utförare.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallslag som avses omhändertas samt en redogörelse för på vilket sätt omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.

Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Ansökan enligt bestämmelserna i 35–36 §§ ska för permanentboende ske senast 2 månader innan den avsedda perioden och för fritidsboende senast 15 mars samma år som den avsedda perioden.

Ansökan enligt bestämmelserna i 37 a § ska för permanentboende ska ske senast 2 månader innan den avsedda uppehållsperioden.

Ansökan enligt bestämmelserna i 37 b § ska för fritidsboende ske senast 15 mars samma år som den avsedda uppehållsperioden.

Ansökan enligt bestämmelserna i 34 och 37 c §§ ska ske senast 2 månader före den avsedda uppehållsperioden.

Upphåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar beviljas för maximalt 2 år per ansökningstillfälle.

En avgift för handläggande av ärenden i berörd nämnd kan tas ut, enligt fastställd taxa.

Givna undantag och tillstånd ska omprövas om förutsättningarna för dem ändras. Det är fastighetsinnehavarens skyldighet att meddela sådan förändring.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

30 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 31-33 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

31 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

Torrt trädgårdsavfall som inte kan nyttjas för kompostering får eldas endast om det kan ske utan att olägenhet uppstår och inte strider mot andra föreskrifter eller beslut.

Förbud mot eldning till skydd för människors hälsa och miljön meddelade med stöd av stöd av 40 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, utfärdade med stöd av

förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor eller annan författning samt brandriskvarning måste beaktas.

32 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall och liknande avfall från fastigheten på sin fastighet, ska anmäla detta till ansvarig utförare senast två månader innan kompostering påbörjas.

Kompostering av matavfall och liknande avfall på fastigheten ska ske i skadedjurssäker behållare (varmkompost) och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden. Medgivande om kompostering ges tills vidare. Medgivandet kan komma att återkallas om förutsättningarna ändras eller om villkoren i medgivandet inte uppfylls.

33 § Kompostering av latrin, slam och egen hantering av utsorterad urin får ske efter ansökan till ansvarig utförare. Tillstånd kan ges om komposteringen av latrin och slammet samt spridning av urin kan ske inom den egna fastigheten på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till människors hälsa och miljön. Spridning av slam och urin får endast ske under växtsäsong.

Kompostering av latrin ska ske i särskild anläggning och med det menas exempelvis förmultningsanläggning eller kompost för omhändertagande av latrin. En latrinkompost ska ha eller vara: ett tätt lock, en tät botten, skadedjurssäker, minst två fack eller behållare, tillräcklig lagringskapacitet och välisolerad. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen.

Givna tillstånd ska omprövas om förutsättningarna för dem ändras. Det är fastighetsinnehavarens skyldighet att meddela sådan förändring.

Utsträckt hämtningsintervall

34 § För enskilda avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen, efter ansökan till ansvarig utförare medges utsträckt hämtningsintervall för avfall från anläggningen. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att ansvarig utförare utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Förutsättningar för ett sådant uppehåll är att hämtning av avfall från anläggningen har skett i anslutning till föregående hämtningssäsong. Hämtningsintervallet kan förlängas så att tömning sker som minst vartannat år och medgivandet gäller i högst sex år, därefter måste en ny ansökan lämnas in. Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Följande villkor ska uppfyllas för utsträckt hämtningsintervall:

- Tillstånd ska finnas på avloppsanläggningen,
- Anläggningen ska uppfylla gällande lagkrav,
- Slamavskiljaren är större än normalt för belastningen.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov. Avloppslösningar som kräver annat tömningsintervall ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av samhällsbyggnadsnämnden och ska följa leverantörens anvisningar.

Delat abonnemang och gemensam avfallslösning

35 § Upp till 3 angränsande fastigheter, eller med upp till 3 fastigheter som bedöms som närliggande, kan efter ansökan till ansvarig utförare under viss tid medges rätt att dela abonnemang under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Ett villkor för att detta ska medges är att alla fastighetsinnehavare ska inneha samma typ av abonnemang. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats och har skyldighet att underrätta kommunen om förändring sker. Faktura för grundavgift och rörlig abonnemangsavgift ställs till respektive fastighetsinnehavare.

Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om kommunens samhällsbyggnadsnämnd konstaterar att förutsättningar för medgivandet inte längre är uppfyllda.

36 § Fastigheter som ingår i samfällighet, eller annan jämförlig sammanslutning med gemensamt ansvar för avfallshanteringen, kan efter ansökan till ansvarig utförare under viss tid medges rätt att använda gemensamma avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår.

En av parterna ska ansvara för betalningen till samhällsbyggnadsnämnden. När det finns samfällighetsförening eller motsvarande, med ansvar för avfallshantering för fastigheterna, ställs faktura till föreningen.

Uppehåll i hämtning

37 a § Uppehåll i hämtning av kärlavfall vid permanentbostad kan efter ansökan till ansvarig utförare medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst 6 månader.

37 b § Uppehåll i hämtning av kärlavfall vid fritidsbostad kan efter ansökan till ansvarig utförare medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att nyttjas alls under hela hämtningssäsongen (15 maj-30 september).

37 c § Uppehåll i hämtning av avfall från fastighetens avloppsanläggning kan efter ansökan till ansvarig utförare medges för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som inte kommer att nyttja året-runt-boende eller fritidshus under respektive hämtningssäsong. Förutsättningar för ett sådant uppehåll är att hämtning av avfall från anläggningen har skett i anslutning till föregående hämtningssäsong och att fastigheten inte kommer att nyttjas under en sammanhängande tid om minst 12 månader.

Eget omhändertagande och befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen

38 § Kommunen får efter ansökan till den tillsynsansvariga nämnden, om det finns särskilda skäl, medge dispens för fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare från förbudet om att inga andra än kommunen eller den som kommunen anlitar får återvinna eller bortskaffa avfall under kommunalt ansvar (15 kap. 24 §, 1 stycket i miljöbalken). Detta får ske om den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. I ansökan ska en beskrivning av hur avfallet ska omhändertas finnas med. Dispensen får som längst gälla under 5 år åt gången.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft den 2022-01-01 då föreskrifter för avfallshantering för Bollebygds kommun 1997-10-16 upphör att gälla. Tidigare meddelade dispenser och andra beslut meddelade innan dessa föreskrifters ikraftträdande fortsätter att gälla med stöd av motsvarande bestämmelser i denna föreskrift, förutsatt att de inte strider mot innehållet i dessa föreskrifter.

Bilaga 1. Anvisningar om sortering, märkning och överlämnande av avfall under kommunalt ansvar

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Brännbart avfall	Matavfall, farligt avfall, förpackningar, el-avfall och annat avfall som omfattas av producentansvar ska sorterats ut. Det brännbara avfallet är det som återstår efter utsortering. Inert avfall, så som porslin, ska i första hand sorteras ut och lämnas in på ÅVC och kan i andra hand läggas i fraktionen för brännbart avfall.	Brännbart avfall som läggs i behållare ska läggas i påse. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas. Avfall ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller annan olägenhet inte uppkommer.	Lämnas i särskild behållare som är avsedd för uppsamling av brännbart avfall vid fastighet eller vid anvisad plats. Avfallet hämtas och borttransporteras genom kommunens försorg.
(Träder i kraft 2023-01-01) Bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet	Utsortering ska minst omfatta följande avfallslag: 1. trä, 2. mineral som består av betong, tegel, klinker, keramik eller sten, 3. metall, 4. glas, 5. plast, och 6. gips.	Vid hämtning vid fastighetsgräns åligger det fastighetsinnehavaren att upplåta plats för container. Hänsyn ska tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid lämning och hämtning av container. Fastighetsinnehavaren ansvarar för att sortera ut avfallet.	Avfallet lämnas vid återvinningscentral där avfallet ska sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats. hämtning av sorterat bygg- och rivningsavfall i container vid fastighetsgräns enligt 15 kap. 20 § miljöbalken kan beställas av kommunen.
Döda sällskapsdjur samt avfall från husbehovsjakt.	-	Ska förpackas väl innan det läggs i behållare för brännbart avfall. Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. För större djur eller större mängd sådant avfall ska veterinär kontaktas. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.	Hämtas med brännbart avfall som går till förbränning eller omhändertas av veterinären. Avfall för husbehovsjakt får utgöra högst 10 kg per hämtningstillfälle.
Typ av avfall som ska sorteras ut och	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning

hållas skilt från annat avfall			
Farligt avfall	Följande produkter eller ämnen utgör exempel på vad som ska hanteras som farligt avfall: - Färg, lackavfall samt hartser, - Limavfall (exempelvis kontaktlim, epoxilim, spackel), - Lysrör (exempelvis lågenergilampor, solarierör, halogenlampor) - Lösningsmedel - Fotokemikalier (exempelvis fix och framkallare) - Bekämpningsmedel - Sprayburkar - Annat starkt surt eller alkaliskt avfall (exempelvis frätande ämnen som kaustiksoda, svavelsyra, ammoniak, lut, avkalknings-medel) - Avfall som innehåller kvicksilver (exempelvis termometrar, barometrar, reläer)	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll. Olika typer av farligt avfall får inte blandas.	Farligt avfall lämnas vid återvinningscentral eller annan avsedd insamlingsplats.
Fett från fettavskiljare	Avfallet ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	-	Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar enligt 19 § ska beaktas. Hämtning av fett från fettavskiljare sker minst en gång per kvartal och i övrigt efter behov för att upprätthålla god funktion, enligt VA-huvudmannens krav.
Förpackningar	I enlighet med definitionen av förpackning i Förordningen (SFS 2018:1462)	Lämnas lösa i de behållare och kärl som tillhandahålls och anvisas.	Boende ska lämna utsorterade förpackningar till Förpacknings- och Tidningsinsamlingens (FTI) återvinningsstationer (ÅVS) eller till insamling vid anvisad plats.
Grovavfall	Grovavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	-	Grovavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral där avfallet ska sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Kasserade bilbatterier	I enlighet med definitionen av batteri i batteriförordningen (SFS 2008:834)	Ställs upp på ett sätt som förhindrar att batterisyra/innehåll rinner ut.	Bilbatterier kan lämnas till försäljningsställen eller vid kommunens återvinningscentral.
Kasserade bärbara batterier. Om kasserade produkter innehåller lösa bärbara batterier ska dessa plockas ur. Är de bärbara batterierna inbyggda i produkten hanteras den som avfall från elutrustning.	I enlighet med definitionen av bärbart batteri i batteriförordningen (SFS 2008:834)	-	Kasserade bärbara batterier kan lämnas i batteriholkar som finns på återvinningsstationer, i vissa butiker och vid kommunens återvinningscentral.
Konsumentelavfall	Skrymmande konsumentelavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. Smått elavfall ska sorteras ut och hållas skilt från brännbart avfall.	-	Konsumentelavfall lämnas till butik som säljer elektronik eller vid återvinningscentralen. På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.
Latrin	Latrinavfall ska avskiljas och hållas skilt från annat avfall.	Avfallet ska samlas i tunna som ska vara väl förslutna så att avfallet inte kan spridas. Fastighetsinnehavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.	Borttransport av latrintunnor från fastighet sker genom kommunens försorg. Hämtning sker på anvisad plats och beställs av fastighetsinnehavaren efter behov.
Läkemedel	I enlighet med definitionen av läkemedel i förordningen (SFS 2009:1031) om producentansvar för läkemedel.	Ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
Matavfall	Matavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall.	Avfallet ska läggas i matavfallspåse som tillhandahålls av kommunen. Kan också komposteras efter anmälan.	Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med de hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Matfetter och frityroljor	-	Ska förvaras i behållare med tätslutande lock. Maximalt 2 liter flytande emballerat avfall får läggas i behållare för brännbart avfall.	-
Returpapper	I enlighet med definitionen av returpapper i 10 § avfallsförordningen (2020:614).	Lämnas lösa i de behållare och kärl som tillhandahålls och anvisas.	Utsorterat returpapper ska lämnas i de insamlingssystem som tillhandahålls av kommunen eller den som kommunen anlitar för insamlingen.

Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skiljt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Slam och fosforfiltermaterial från enskilda avloppsanläggningar.	Avfallet ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran.	Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar enligt 19 § ska beaktas. Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen. Tömning av avloppsanläggningar sker minst en gång per år, om inte dispens medgetts enligt 34§ eller 37 c§.
Spillolja	Spillolja utgör farligt avfall. Spillolja ska sorteras ut och hanteras separat från annat farligt avfall. Spillolja som är isolerolja ska hållas åtskild från andra isoleroljor och andra spilloljor till dess att halten av PCB-produkter i isoleroljan har fastställts. Den som hanterar spillolja ska se till att spilloljan inte blandas med spilloljor med andra egenskaper eller med andra typer av avfall eller ämnen på ett sätt som hindrar (1) regenerering av spilloljan, eller (2) annan materialåtervinning som ger likvärdiga eller bättre miljöeffekter än regenerering.	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll.	Spillolja lämnas vid Återvinningscentral.
Stickande och skärande avfall.	Exempel på stickande och skärande avfall är kanyler och sprutor.	Ska förpackas i riskavfallsbehållare som tillhandahålls av apotek.	Lämnas till apotek.
Textil	I enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall.	-	Utsorterad textil ska lämnas i de insamlingsystem som tillhandahålls.

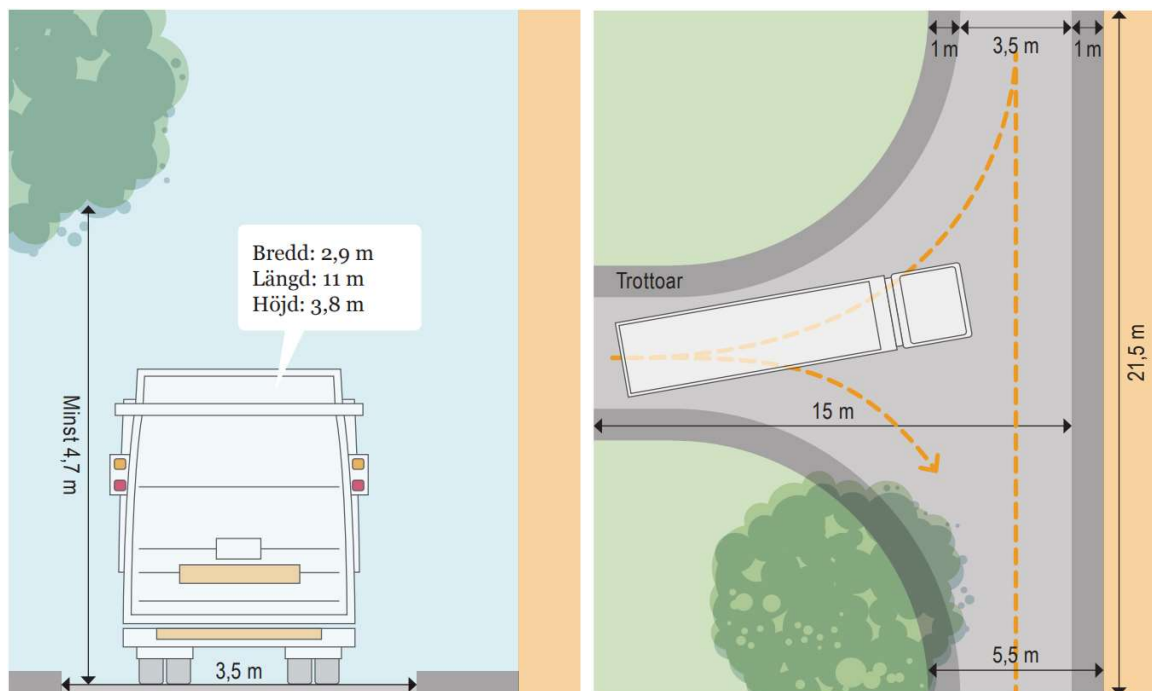
Typ av avfall som ska sorteras ut och hållas skilt från annat avfall	Krav på utsortering	Krav på emballering m.m.	Instruktion för hämtning/lämning
Trädgårdsavfall	Trädgårdsavfall ska sorteras ut och hållas skilt från annat grovavfall. I första hand ska trädgårdsavfall komposteras på den egna fastigheten.	På återvinningscentralen ska avfallet lämnas enligt instruktioner på plats.	Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid återvinningscentral.

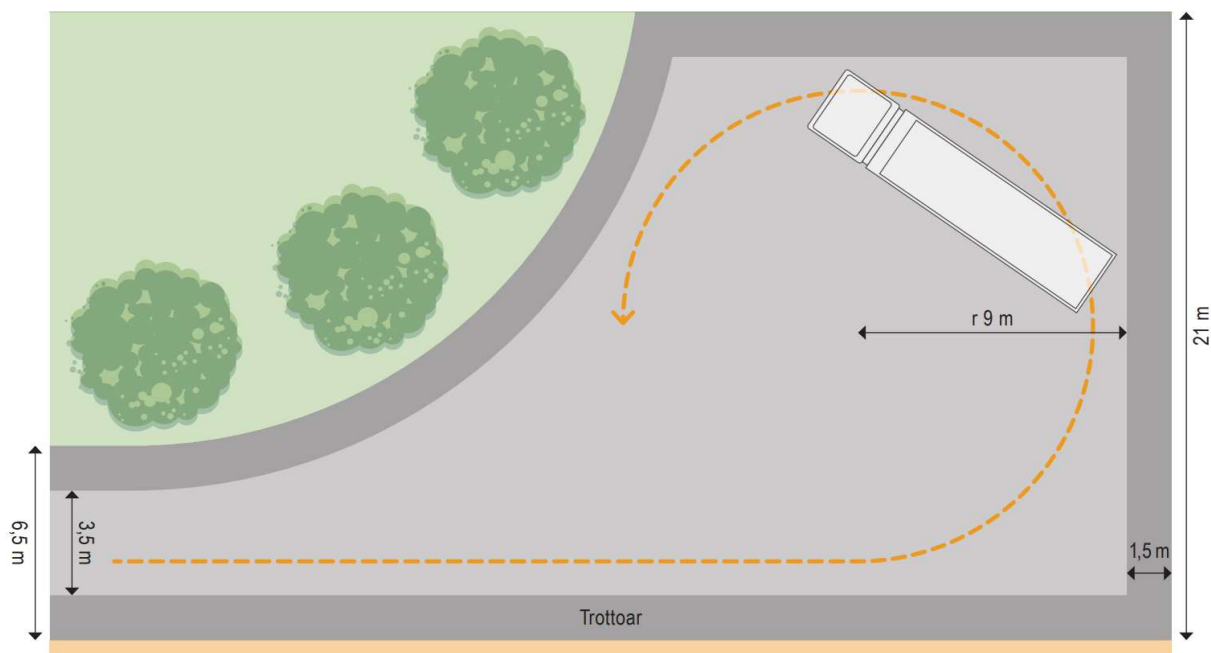
Bilaga 2. Instruktion för väghållare och transportvägars framkomlighet

Följande krav ställs på framkomligheten på de vägar som används vid hämtning med entreprenörens hämtningsfordon. Krav och figurer är hämtade från Avfall Sveriges *Handbok för Avfallsutrymmen* från 2018.

- Transportväg ska vara minst 5,5 meter bred om körning i båda riktningarna förekommer. Om parkering tillåts ska vägen vara bredare (bredden beror då på vilken typ av parkering som tillåts, t.ex. utmed vägen eller snedställd). Om vägen är mötesfri och det inte finns parkerade fordon kan vägen vara smalare, men den ska vara minst 3,5 meter. Träd och växtlighet eller snövallar ska inte inkräkta på vägbredden. Vägen behöver också vara fri från hinder såsom växtlighet upp till en höjd av 4,7 meter. Se Figur 1.
- Vintertid ska vägen hållas snöröjd och vid behov vara halkbekämpad.
- Vägen ska klara en fordonsvikt på 26 ton. Ytbeläggningen bör vara av sådan art att det går att jämna till den (sladda eller liknande) vid behov.
- Om vägens beskaffenhet inte medger kontinuerlig trafik av tunga fordon kommer ansvarig utförare att anvisa ny plats för kärl.
- Transportväg som är återvändsgata ska ha vändmöjlighet för hämtningsfordon. Vändplan för en normal sopbil ska ha en diameter av 18 meter med en hinderfri remsa på ytterligare 1,5 meter runt om. Alternativ till detta kan vara en vändplats eller en trevägskorsning som möjliggör en så kallad T-vändning. Olika exempel på vändmöjligheter redovisas i Figur 1 och Figur 2.

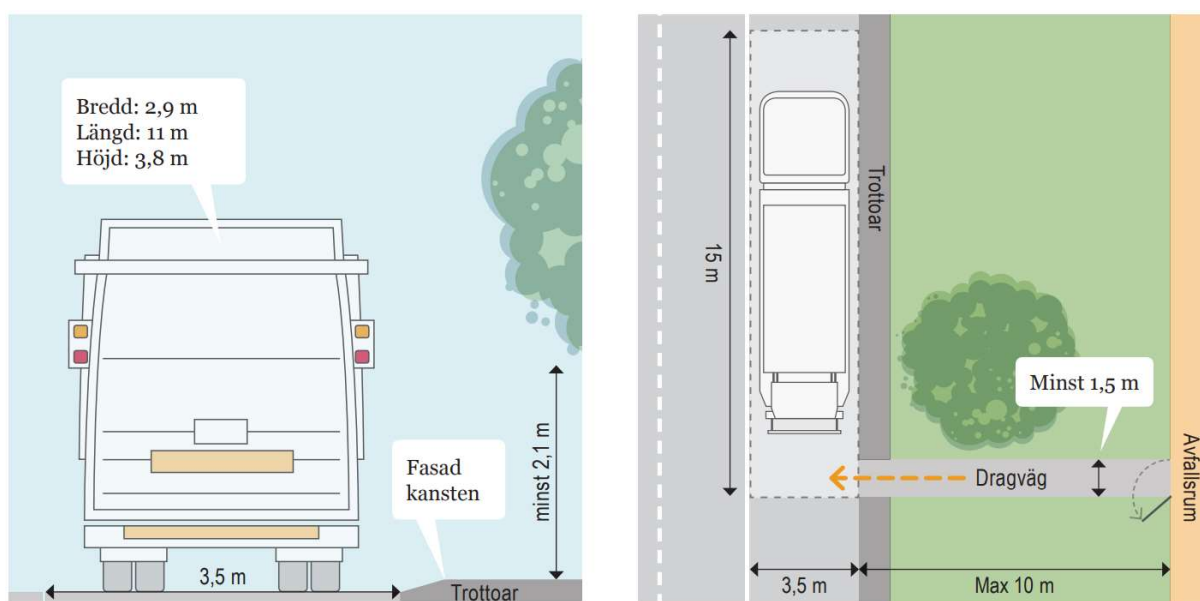

Figur 1. Transportvägens mått och vändplats i trevägskorsning (Avfall Sverige, 2018).

Figur 2. Vändplatsens mått (Avfall Sverige, 2018).

- Dragvägar mellan avfallsutrymme och uppställningsplats ska vara så korta som möjligt och inte överstiga 10 meter.
- Dragvägar ska vara minst 1,2 meter breda och om den ändrar riktning bör bredden där vara minst 1,35 meter. Det ska vara minst 2,1 meters fri höjd.
- Dragvägar ska året om vara jämna, hårdgjorda, halkfria och utan trånga passager eller hinder.
- Trottoarkanter ska i möjligaste mån undvikas. I de fall det inte går att undvika kanter ska fasad kantsten eller motsvarande användas.

Figur 3. Dragvägens utformning (Avfall Sverige, 2018).

Bilaga 3. Hämtningsintervall och behållartyper

Hushållsavfall som ska transporteras till behandlingsanläggning genom kommunens försorg hämtas enligt följande ordinarie intervall, om inte särskilda skäl föreligger. Hämtningen kan komma att avvika från hämtningsschemat, tillfälligt eller under längre period, på grund av särskilda omständigheter så som vägförhållanden, sjukdom eller fordonsfel samt helgdagar.

1. Från **flerbostadshus och verksamheter** sker hämtning av kärlavfall i form av matavfall och brännbart avfall normalt en gång varannan vecka. Det finns för flerbostadshus och verksamheter möjlighet att för matavfall, om särskilda behov föreligger, ansöka om tätare hämtningsintervall.
 2. Från **villahushåll för permanentboende** sker hämtning av kärlavfall i form av matavfall och restavfall normalt en gång varannan vecka.
 3. Från **villahushåll för fritidsboende** sker hämtning av kärlavfall i form av matavfall och restavfall normalt en gång varannan vecka under perioden 15 maj - 30 september.
 4. **Hämtning av latrin** sker normalt en gång varannan vecka. För fritidsboende hämtas latrin under perioden 15 maj - 30 september.
 5. **Tömning av slamavskiljare** för bad-, disk- och tvättvatten sker enligt tillsynsansvariga nämndens beslut eller i annat fall minst en gång per år.
- Tömning av andra enskilda avloppsanläggningar inklusive slutna tankar sker minst en gång per år. Möjlighet att teckna abonnemang för tömning fler gånger per år finns.
6. **Fosforfällor och minireningsverk** ska tömmas i enlighet med det tillstånd som getts av den tillsynsansvariga nämnden för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar. I annat fall sker tömning minst en gång per år eller med det tätare intervall som den tillsynsansvariga nämnden beslutar.
 7. **Tömning av fettavskiljare** som genererar kommunalt avfall under kommunalt ansvar utförs minst 4 gånger per år eller efter vad som krävs för att säkerställa anläggningens funktion.

Förutsättningar för hämtning efter beställning regleras närmare i avfallstaxan för Bollebygds kommun.

1997-10-16

Dnr 97/100

Renhållningsordning för Bollebygds Kommun

1. ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- 1.1 Denna renhållningsordning gäller för Bollebygds kommun tillsammans med övriga författningar för området. Den innehåller kommunens föreskrifter om avfallens hantering och en avfallsplan. Avfallsplanen är bilaga 1. Kommunfullmäktige antar särskilt en renhållningstaxa.
- 1.2 Renhållningsordningen innehåller kommunens föreskrifter om kommunens hantering i avvaktan på bortforsling och omfattar avfallsslagen hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt kylskåp och frysar. Ordningen innehåller även föreskrifter om separering av vissa avfallsslag och om bortforsling, liksom förutsättningarna för att kunna erhålla undantag från renhållningsordningens föreskrifter.
- 1.3 Tillsyn enligt 21 § renhållningslagen utövas av byggnads- och miljönämnden, som även prövar frågor om undantag enligt 9 § 3 st i renhållningsförordningen samt från renhållningsordningens föreskrifter.
- 1.4 Termer och begrepp som används i denna ordning har samma betydelse som i renhållningslagen. Med hushållsavfall och därmed jämförligt avfall avses avfall som uppkommer som en direkt följd av att människor, oavsett ändamål eller verksamhet, uppehåller sig inom en bostad eller en lokal eller anläggning (bilaga 2). Med behållare avses uppsamlingsanordning för avfall t e x säckställ, sopkärl, latrinkärl, storbehållare, container eller liknande. Med komposthållare avses behållare som är konstruerad för kompostering av hushållsavfall. Med tätort avses detaljplanerat område eller område med sammanhängande bebyggelse omfattande minst 20 bostadshus. Med fastighetsinnehavare förstås antingen:

- fatighetsägare
- den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen skall anses som fastighetsägare.

- 1.5 Fastighetsinnehavaren är skyldig att i erforderlig omfattning informera den som bor på eller är verksam i fastigheten om renhållningsordningens föreskrifter.
- 1.6 Enskild väg som utnyttjas för hämtningen ska hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon. Om så erfordras ska möjlighet att vända fordon finnas. Väg för hämtningspersonalen till behållare ska vara lättframkomlig och vintertid snöröjd och halkfri.
- 1.7 Då en fastighet inte bebos under en sammangående period av minst två månader för årsbostäder och hela hämtningssäsongen för fritidsbostäder, upphör hämtning genom fastighetsinnehavaren skriftligen meddelar uppehållet till tekniska kontoret. För fritidsbostäder ska meddelandet ha gjorts minst två veckor innan hämtningssäsongens början. Uppehållet kan gälla för viss tid eller tillsvidare.
- 1.8 Förändring i hämtning genomförs inom två veckor efter det att anmälan eller beslut om förändringen tillställts renhållningsentreprenören.
- 1.9 Följande avfallsslag hålls åtskilda från hushållsavfallet (vit - svarta påsarna) och lägges i specialbehållare på särskilt anordnade uppsamlingsplatser:

- tidningar, tidsskrifter och annat rent papper liksom wellpapp och liknande.
- glas i form av burkar, flaskor eller liknande.
- förpackningar av hårdplast.
- förpackningar av metall.
- förpackningar av kartong.
- batterier som innehåller kadmium, nickel eller kvicksilver.
- hushållens hälso- och miljöfarligt avfall.
- kylskåp och frysar
- lysrör.

Skyldigheten att hålla uppräknade avfallslag skilda från annat avfall i avvakt an på bortforslingen gäller även för företag och allmänna inrättningar.

- 1.10 Byggnads- och miljönämnden får, i enlighet med 23 § i renhållningslagen, meddela de förelägganden eller förbud som

uppenbarligen behövs för att föreskrifterna i renhållningslagen, renhållningsförordningen och denna renhållningsordning ska efterlevas

2. SPECIALBESTÄMMELSER OM DE OLIKA AVFALLSSLAGEN

2.1 Sopor, latrin och liknande

2.1.1 Uppsamlingsbehållare i avvaktan på bortforsling.

Sopor, köksavfall, latrin och liknande, som ska forslas bort genom kommunens försorg ska i avvaktan på bortforslingen placeras i avfallsbehållare av föreskriven typ och storlek. Vilka typer och storlekar på behållare som får användas framgår av bilaga 3.

Sopbehållare av typ kärl ägs och underhålls av kommunen. Latrinbehållare av engångstyp tillhandahålls av entreprenören.

Behållare för separat avfall ägs och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Större behållare och container ägs och underhålls av renhållningsentreprenören. Om så lämpligen kan ske får dock fastighetsinnehavaren själv tillhandahålla dessa, som denne då själv underhåller.

Container rengörs av renhållningsentreprenören. Om så lämpligen kan ske får dock fastighetsinnehavaren själv ombesörja detta. Övriga behållare rengörs genom fastighetsinnehavarens försorg vid behov.

2.1.2 Kompostbehållare

Kompostbehållare för köksavfall ska vara sluten och värmeisolerad när den är placerad i tätort och används för annat köksavfall än enbart frukt- och grönsaksavfall. I övriga områden ska kompostbehållare för annat avfall än enbart frukt- och grönsaksavfall vara sluten. Kompostbehållare ägs och underhålls av fastighetsinnehavaren.

2.1.3 Soputrymme, behållarplacering m m

För enbostadshus, radhus och liknande med individuell hämtning ska sopbehållare, när den ska hämtas, vara placerad vid tomtgränsen invid angöringsplatsen för hämtningsfordonet om inte särskilda skäl föranleder annat. Under mellantiden får sopbehållare vara placerad annan plats på fastigheten. Placering får dock inte

orsaka omgivningen olägenhet. I övrigt ska sophus, soprum, eller behållare vara så placerade och anordnade att hämtning underlättas. Kompost och kompostbehållare ska vara så placerad att omgivningen inte orsakas olägenhet.

2.1.4 Källsortering av avfall som ska fraktas bort

Hushållsavfall som ska fraktas bort ska, när det placeras i behållaren läggas i en svart påse när det är fråga om förmultningsbart avfall och i övriga fall i en vit plastpåse.

2.1.5 Fyllnadsgrad, vikten m m

Behållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Den får inte väga mer eller på annat sätt vara så att det blir uppenbara svårigheter att hantera den. Den får inte heller innehålla ämnen eller material som kan innebära en skaderisk för hämtningspersonalen eller hämtningsfordonen.

2.1.6 Komposterbart avfall

Kompostering av det egna köksavfallet får, utan särskilt medgivande, ske på fastigheten vad beträffar enbostadshus och fritidshus om komposteringen utförs så att olägenhet för omgivningen inte uppstår. Annat köksavfall än enbart frukt - och grönsaksavfall ska komposteras i kompostbehållare.

Kompostering av det egna latrinet får, utan särskilt medgivande, ske på fastigheten om den är belägen utanför tätort om komposteringen kan utföras utan olägenhet för omgivningen. Komposteringen ska ske i slutna behållare. När komposteringen av latrin sker och ingen hämtning önskas ska renhållningsentreprenören skriftligen meddelas detta.

2.1.7 Latrin

Latrinbehållare hämtas vid tomtgränsen om inte annat överenskoms mellan fastighetsinnehavaren och entreprenören.

2.1.8 Hämtningsintervall för sopor och latrin

Hämtning av sopor och latrin sker en gång varannan vecka vid årsbostäder, företag och allmänna inrättningar och vid fritidsbostäder en gång varannan vecka under tiden v.18- v. 39.

Om avfallsmängden är liten får fastighetsinnehavaren som alternativ välja reducerad hämtning en gång per var fjärde vecka

eller en gång per kvartal. Kompostering av den förmultningsbara delen av avfallet ska i dessa både fall ske på fastigheten. Fastighetsinnehavare som önskar reducerad hämtning ska anmäla detta till tekniska kontoret. Reducerad hämtning gäller endast när det är fråga om hämtning av kärlostorlekarna 130 liter och 190 liter.

Om avfallsmängden i det enskilda fallet vid reducerad hämtning regelmässigt är större än vad som kan anses gälla för den aktuella hämtningen, får byggnads- och miljönämnden, om rättelse inte uppnås, besluta om tätare hämtning. Fastighetsinnehavare som på detta sätt fått beslut om att tätare hämtning gäller får inte anmäla glesare hämtning förrän minst två år förflutit från beslutsdagen räknat.

Byggnads- och miljönämnden får i beslutet föreskriva att viss tid måste förflyta innan återgång till glesare hämtning får ske.

2.1.9 Grovavfall, skrymmande avfall m m

Grovavfall och skrymmande avfall lämnas på Råssa återvinningsstation eller vid särskilda tillfälliga insamlingsstationer efter anvisning av tekniska kontoret. Avfallet kan även hämtas genom entreprenörens försorg mot särskild ersättning. Avfallet ska i det senare fallet vara packat, buntat eller på annat sätt vara så att det lätt kan lyftas och bäras. Längden får då normalt vara högst 1.2 m och vikten högst 32 kg. Undantag möbler, cyklar, vitvaror och liknande som får lämnas som de är.

Kylskåp och frysar hämtas efter särskild beställning från fastighetsinnehavaren. Företag som inte deltar i den ordinarie sophämtningen beställer och bekostar särskilt hämtningen. Fastighetsinnehavaren får själv låta forsla sin kylar och frysar till Råssa återvinningsstation om det kan ske utan att köldmedlet läcker ut. Köldmedlet ska vara kvar i aggregatet om det inte har avtappats och omhändertagits av därtill behörig.

Glas, metall, papper och wellpapp som inte omfattas av producentansvaret ska lämnas på Råssa återvinningsstation.

2.1.10 Hushållen hälso- och miljöfarligt avfall

Med hushåll jämställs i detta avseende företag och allmänna inrättningar som producerar denna typ av avfall i samma begränsad omfattning som ett normalhushåll och deltar i den ordinarie sophämtningen.

Till hushållens hälsofarliga avfall räknas bl a läkemedelsrester.
Läkemedelsrester ska återlämnas till apoteket.

Till hushållens miljöfarliga avfall räknas rester av olja, färg i flytande form, bekämpningsmedel och kemikalier. Dit hänförs också alkaliska batterier och sådana som innehåller kadmium, nickel eller kvicksilver, kasserade eller trasiga termometrar där kvicksilver är kvar och annat liknande avfall.

Hushållens miljöfarliga avfall ska lämnas på Råssa återvinningsstation. Det ska vid lämnandet vara i sin originalförpackning eller på annat sätt väl emballerat samt tydligt märkt med sitt innehåll.

2.2 Tömning av slamavskiljare och slutna tankar

2.2.1 Slamavskiljare m m

Med slamavskiljare för hushållsavloppsvatten avses avloppsbrunn som är anordnad för att avskilja avloppsslam och har utformning och storlek som gör att den har denna funktion. Med slutna tankar avses tankar avsedda att samla upp hushållsavloppsvatten i avvaktan på bortforsling.

Slamavskiljare och slutna tankar ska vara lättillgängliga för tömning och anordnade så att tömning kan ske med normal tömningsutrustning. Särskilt gäller att avståndet och höjdskillnaden mellan tömningsfordonets uppställningsplats och avskiljaren eller tanken inte får vara större än att tömning lätt kan ske.

2.2.2 Tömning av slamavskiljare

Slam från slamavskiljaren för hushållsavloppsvatten med vattenklosett ansluten till avskiljaren töms en gång per år om den normalt betjänar minst 4 personer, en gång vartannat år om den normalt betjänar 2 -3 personer och en gång vart tredje år om den normalt betjänar högst en person.

För fritidshus med vattenklosett installerad och som har en slamavskiljare med en våtvoly m på minst två m³ förlängs tömningsintervallet med ytterligare ett år om fastighetsinnehavaren anmäler det till tekniska kontoret. För fritidshus sker tömningen under tiden v.18- v.39. Fastighet med reducerat tömningsintervall får tätare tömning med intervall enligt detta stycke om fastighetsinnehavaren anmäler det till tekniska kontoret. Fastighetsinnehavaren ska underrätta tekniska kontoret om sådan varaktig förändring som påverkar tömningsintervallet.

Tömning av slam från slamavskiljare för hushållsavloppsvatten till vilken vattenklosett inte är ansluten och tömning av slutna tankar efter särskild beställning från fastighetsinnehavaren. Fastighetsinnehavaren får anmäla till tekniska kontoret att tömning ska ske regelbundet enligt denna punkts första stycke.

Extra tömning av slam från slamavskiljare sker efter särskild beställning från fastighet innehavaren.

2.2.3 Tömning av slutna tankar

Tömning av slutna tankar sker efter särskild beställning från fastighetsinnehavaren. Fastighetsinnehavaren får anmäla till tekniska kontoret att tömning ska ske regelbundet och ingå i tömningsschemat för slamavskiljare.

2.3 **Avfall som även omfattas av producentansvar**

2.3.1 Förvaring i avvaktan på bortforsling

Avfall av följande avfallslag ska, i enlighet med bestämmelserna i förordningarna om producentansvar källsorteras på fastigheten och genom fastighetsinnehavarens försorg tillfredställande rengjort lämnas i de av materialbolagen utplacerade uppsamlingscontainrarna.

- glasförpackningar
- förpackningar av kartong
- papper
- förpackningar av metall
- förpackningar av hårdplast

2.3.2 Papper

Pappersavfall lämnas i de av pappersproducenterna för ändamålet uppställda containrarna. Det kan även lämnas på Råssa återvinningsstation.

2.3.3 Glas

Glasavfall från förpackningar lämnas i de av glasförpackningsproducenternas för ändamålet uppställda containrarna. Det, liksom annat glas, kan även lämnas på Råssa återvinningsstation.

2.3.4 Plastförpackningar

Hårdplast i form av förpackningar lämnas i de av plastförpackningsproducenterna för ändamålet uppställda containrarna.

2.3.5 Metallförpackningar

Metall från förpackningar lämnas i de av metallförpackningsproducenterna för ändamålet uppställda containrarna.

3. UNDANTAG FRÅN RENHÅLLNINGSORDNINGENS BESTÄMMELSER

3.1 Kompostering i vissa fall

Kompostering av köksavfall från flerbostadshus, gemensamt från grupper av enbostadshus eller fritidshus kan medges om komposteringen kan utföras utan olägenhet för omgivningen.

Kompostering av latrin inom tätort kan medges om komposteringen kan utföras utan olägenhet för omgivningen.

3.2 Längre hämtningsintervall

Längre intervall för tömning av slamavskiljare kan medges om det kan ske utan att avskiljarens avskiljningsförmåga nedsätts. Förlängningen ska anpassas till det ordinarie tömnings schemat. Längre hämtningsintervall för annat medges inte, om inte synnerliga skäl föreligger.

3.3 Uppehåll med hämtningen

Uppehåll eller avbrott med hämtningen av annan orsak än som anges under punkt 1.7 kan medges om särskilda skäl föreligger.

3.4 Gemensam hämtning

Enbostadshus kan tillåtas ha gemensam sophämtning om fastigheterna gränsar till varandra eller endast skiljs av en mellanliggande väg. Avfallsmängden ska vara så liten att den ryms i en behållare. För fastigheter som har reducerad hämtning gäller dessutom att den gemensamma hämtningen ska vara motiverad av att något av hushållen har svårighet att själva klara hanteringen.

3.5 Egen tömning och spridning

Egen tömning och spridning av slam från slamavskiljare och spridning av slammet på egen ägd eller brukad mark kan medges om hanteringen kan ske utan olägenhet för omgivningen och utan att slamavskiljarens funktion påverkas. Tömningen ska i sådana fall ske med den regelbundenhet som föreskriven i denna renhållningsordning.

3.6 Undantag om separering av avfall

Undantag helt eller delvis från föreskrifterna om separering under punkt 1.9 kan medges om särskilda skäl föreligger.

3.7 Befrielse från hämtningen

Befrielse från hämtningen kan medges om synnerliga skäl föreligger. Fastighetsinnehavaren ska ha visat att allt avfall som omfattas av den aktuella hämtningen kan omhändertas utan olägenhet genom fastighetsinnehavarens försorg på ett ur alla synvinklar lika bra sätt som kommunen erbjuder och i enlighet med renhållningslagens bestämmelser.

3.8 Återkallande m m

Beslut med medgivande om undantag från renhållningsordningens föreskrifter kan återkallas om :

- förhållandena ändrats så att förutsättningarna som gällde när undantaget gavs inte längre föreligger.
- om fastighetsinnehavaren lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för medgivandet.
- om hanteringen inte sker efter i medgivandet angivna villkor
- om hanteringen visar sig orsaka olägenhet ur hälso- eller miljösynpunkt.

6. Revidering av renhållningstaxa i Bollebygds kommun KS2021/275

§192

KS2021/275

Revidering av renhållningstaxa i Bollebygds kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige bifaller samhällsbyggnadsnämndens förslag: Kommunfullmäktige antar upprättat förslag på renhållningstaxa.

Den nya renhållningstaxan träder i kraft 1 januari 2022 och ersätter tidigare antagen taxa 2020-12-09, § 160.

Ärendet

Renhållningstaxan ska täcka verksamhetens kostnader och verksamheten ska över tid gå plus minus noll. Renhållningstaxan höjdes 2021-01-01 men har trots denna höjning inte kunnat täcka de kostnader som verksamheten genererat. Förslaget är att taxan höjs med 4% undantaget kostnaden för företagare att besöka ÅVC då den taxan justerades förra året.

Samhällsbyggnadsnämnden har behandlat ärendet på sammanträde 2021-10-18, § 177, och föreslår att kommunfullmäktige antar upprättat förslag på renhållningstaxa. Den nya renhållningstaxan träder i kraft 2022-01-01 och ersätter kommunfullmäktiges tidigare beslut om taxa, 2020-12-09, § 160.

Förslag till beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen tillstyrker samhällsbyggnadsnämndens förslag: Samhällsbyggnadsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på renhållningstaxa. Den nya renhållningstaxan träder i kraft 1 januari 2022 och ersätter tidigare antagen taxa 2020-12-09, § 160.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §164 KSAU Revidering av renhållningstaxa i Bollebygds kommun
- §177 SBN Revidering av renhållningstaxa för Bollebygds kommun
- Förslag till ny taxa för Bollebygds kommun
- Revidering av renhållningstaxa för Bollebygds kommun

Skickas till

Justerandes sign

| Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

§177

SBN2021/189

Revidering av renhållningstaxa för Bollebygds kommun

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på renhållningstaxa. Den nya renhållningstaxan träder i kraft 1 januari 2022 och ersätter tidigare antagen taxa § 160, 2020-12-09 KF

Reservation

Caroline Frodin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendet

Renhållningstaxan ska täcka verksamhetens kostnader och verksamheten ska över tid gå plus minus noll. Renhållningstaxan höjdes 1:a januari 2021 men har trots denna höjning inte kunnat täcka de kostnader som verksamheten genererat.

Förslaget är att taxan höjs med 4% undantaget kostnaden för företagare att besöka ÅVC då den taxan justerades förra året.

Ekonomiska förutsättningar

Då nuvarande taxa inte täcker de kostnader som verksamheten medför så behöver nuvarande taxa höjas. Dels för att täcka de kostnader den har idag men också för att täcka de kostnadshöjningar som kommer nästkommande år.

Barnkonsekvensanalys

De föreslagna ändringarna i taxan påverkar inte barnen negativt.

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar föreslå kommunfullmäktige att anta upprättat förslag på renhållningstaxa. Den nya renhållningstaxan träder i kraft 1 januari 2022 och ersätter tidigare antagen taxa § 160, 2020-12-09 KF

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Reservation

Caroline Frodin (SD) reserverar sig mot beslutet.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av park-/avfallschef Peter Garton

Beslutsunderlag

- Revidering av renhållningstaxa för Bollebygds kommun
- Förslag till ny taxa för Bollebygds kommun

Skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Fastställt:

Giltighetstid:

Gäller för: Bollebygds kommun

Dokumentansvarig: Park-/avfallschef

Dnr

Förslag till ny Renhållningstaxa för Bollebygds kommun

Innehållsförteckning

1. Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall utom latrin.....	3
1.1. Årsbostäder.....	3
1.1.1 Kärplacering 0,0 - 1,0 m innanför tomtgräns.....	3
1.1.2 Tillägg för gångavstånd när behållaren inte är placerad vid hämtningsplatsen, maximalt gångavstånd för 4-hjuliga kärl är 10 meter.....	3
1.2. Fritidsbostäder.....	4
1.2.1 Kärplacering 0,0 - 1,0 m innanför tomtgräns.....	4
1.3. Särskilda avgifter.....	4
1.3.1 Hushållsavfall.....	4
1.3.2 Behandlingskostnad.....	4
2. Latrin.....	5
2.1 Årsbostäder.....	5
2.2 Fritidsbostäder.....	5
3. Slam från enskilda avloppsanläggningar, tex slamavskiljare och slutna tankar.....	6
3.1 Tömning av fosforfällor.....	6
4. Allmänna bestämmelser.....	7
4.1 Avgiftsskyldighet mm.....	7
4.2 Ändrade hämtningsförhållanden.....	7
4.3 Uppehåll med hämtningen m.m.....	7
5. Återvinningscentral Råssa.....	8
5.1 Förlorat kort.....	8
6. Övrigt.....	8

Taxan avser de avgifter som enligt 27 kap. 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) utgår för hantering (bortforsling, omhändertagande och oskadliggörande) av orenlighet och avfall. Hanteringen omfattar kommunens hela område i den mån undantag inte beviljats av samhällsbyggnadsnämnden eller annan myndighet som har att besluta i denna fråga.

Utöver nedan angivna avgifter tillkommer lagstadgad mervärdeskatt.

1. Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall utom latrin

Ett abonnemang omfattar följande service:

- insamling, transport och behandling av hushållsavfall,
- möjlighet att lämna grovavfall från hushållet vid Råssa återvinningscentral eller, i förekommande fall, tillfälliga containerstationer,
- möjlighet att lämna sorterat avfall vid Råssa återvinningscentral efter vad som särskilt gäller vid varje tidpunkt,
- möjlighet, att lämna miljöfarligt avfall från hushållet vid Råssa återvinningscentral.

1.1. Årsbostäder

1.1.1 Kärplacering 0,0 - 1,0 m innanför tomtgräns

Kärstorlek	TAXA 1 Hämtning varje vecka	TAXA 2 Hämtning varannan vecka	TAXA 3 Hämtning var fjärde vecka	TAXA 4 Hämtning varje kvartal
140 liter	Erbjuds ej	2 464 kr	2 087 kr	1 905 kr
190 liter	3 345 kr	2 584 kr	2 416 kr	2 124 kr
240 liter	4 558 kr	3 520 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
370 liter	5 340 kr	4 127 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej
660 liter	8 375 kr	5 948 kr	Erbjuds ej	Erbjuds ej

Tillämpning av taxetabell

När två eller tre kunder delar en sopbehållare fastställas årspriset i tabellen. Varje kund faktureras därefter 75 % av årspriset.

1.1.2 Tillägg för gångavstånd när behållaren inte är placerad vid hämtningsplatsen, maximalt gångavstånd för 4-hjuliga kärl är 10 meter

Gångavstånd, meter	Kronor, per kärl per tömning
1,1 - 5,0	1,21
5,1 - 10,0	3,03
10,1-20,0	5,08
20,1-30,0	8,60
30,1-40,0	11,70
40,1-50,0	14,67
per 10 m däröver	3,03

1.2. Fritidsbostäder

Hämtning 10 ggr under perioden 15/5 - 30/9. Hämtningsintervall varannan vecka.

1.2.1 Kärplacering 0,0 - 1,0 m innanför tomtgräns

Kärlstorlek	TAXA 1 Hämtning varannan vecka	TAXA 2 Hämtning var fjärde vecka
140 liter	874 kr	655 kr
190 liter	922 kr	704 kr

Tillämpning av taxetabell

När två eller tre kunder delar en sopbehållare fastställs årspriset i tabellen. Varje kund faktureras därefter 75 % av årspriset.

1.3. Särskilda avgifter

1.3.1 Hushållsavfall

Extra hämtning av kärl efter budning:

- Volym 140 - 660 liter tillkommer per hämtningstillfälle 468 kr

Vid hämtning av flera kärl samtidigt debiteras ordinarie pris för varje kärl.

Om sortering enligt kommunens renhållningsordning ej sker på ett acceptabelt sätt måste avfallet från fastigheten hämtas separat varvid särskild taxa tillämpas.

Extra hämtning av kärl innehållande osorterat avfall:

- Volym 140 - 660 liter tillkommer per hämtningstillfälle 468 kr

1.3.2 Behandlingskostnad

2-3 hushåll som delar en sopbehållare:

Varje hushåll betalar 75 % av avgiften för den aktuella behållaren (se 1.1.1 och 1.2.1).

2. Latrin

Engångsbehållare ingår i avgiften.

2. 1 Årsbostäder

För årsbostäder utgår följande avgifter per behållare och år:

Grundavgift där kärlet avlämnas vid tomtgräns	Period	Kronor
	varannan vecka	8 305 kr
	var fjärde vecka	5 285 kr
	en gång per kvartal	1 853 kr

tilläggsavgift för extra hämtning (budning)	613 kr per hämtning
---	---------------------

2.2 Fritidsbostäder

Hämtning 10 ggr under perioden 15/5 - 30/9. Hämtningsintervall varannan vecka.

Grundavgift där kärlet avlämnas vid tomtgräns	Period	Kronor
	varannan vecka	4 002 kr
	var fjärde vecka	2 228 kr
	en gång per kvartal	1 095 kr

tilläggsavgift för extra hämtning (budning)	613 kr per hämtning
---	---------------------

3. Slam från enskilda avloppsanläggningar, tex slamavskiljare och slutna tankar

Avgift utgår per gång och anläggning. Hämtningsintervall enligt renhållningsordningen.

För sugning, borttransport och behandling av slam från slamavskiljare, slutna tankar och latriner med fasta uppsamlingsbehållare utgår avgifter enligt följande, kr per tillfälle inklusive 20m slangdragning:

Volym, m ³	Avgift, kronor:
0- 1,9	735
2,0 - 3,9	870
4,0 - 5,9	1 014
6,0 - 7,9	1 137
8,0 - 9,9	1 271
10,0 - 11,9	1 405

- För extra tömning efter beställning utanför ordinarie kör-rutt tillkommer en framkörningsavgift med 468 kr/tillfälle. Tömning sker inom 5 arbetsdagar
- För akut tömning inom 24h tillkommer en akuttömningsavgift på 624 kr/tillfälle, vid beställning av akut tömning utanför ordinarie arbetstid så kontaktas entreprenörens jourtelefon enligt kontaktuppgifter på www.bollebygd.se
- vid fastigheter som kräver flera tömningar/år, och där dessa kan tidsmässigt planeras utgår ingen extra framkörningsavgift
- avgift för framgrävning av övertäckt brunnslöck eller koppling per tillfälle: 1 279 kr
- Extra slang per påbörjad 10 meter efter de 20 meter som ingår i tömningsavgift: 83 kr
- Fyllning av minireningsverk 506 kr (Detta måste begäras när man beställer tömningen så att slambilen har utrustning med sig för ändamålet). Detta gäller för behållare upp till 2,5m³. Vid större anläggningar får separat beställning för fyllning göras direkt hos entreprenör
- Högtrycksspolning 506 kr
- Hetvattenspolning 312 kr
- Tömning av fördelningsbrunn sker vid förfrågning. Om den ligger i anslutning till ordinarie brunn så påförs ingen extra kostnad. Om den är placerad så att extra slangdragning alternativt förflyttning av tömningsbil måste ske så tillkommer en extra debitering baserat på entreprenörens självkostnadspris
- Om felaktigt material som riskerar att förstöra fordon eller slamhanteringsanläggning upptäcks vid tömning påförs en extra avgift på 1 040 kr.

Om materialet sitter fast i anläggningen och måste spolat bort så tillkommer en extra debitering baserat på entreprenörens självkostnadspris

3. 1 Tömning av fosforfällor

Tömning av filtermaterial från fosforfällor: 1 248 kr

Vad gäller återfyllning av filtermaterial i fosforfällor så handhas den tjänsten av entreprenör och detta faller inte in under taxan. Eventuellt avfall som entreprenören får ta med sig från fosforfällan debiteras med 936 kr/ton.

4. Allmänna bestämmelser

4.1. Avgiftsskyldighet mm

Avgiftsskyldig för ordinarie hämtning enligt punkterna 1-3 i denna taxa är: fastighetsägaren den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Avgiftsskyldighet i övrigt åvilar den, som särskilt beställt tjänst eller lämnat avgiftsbelagt avfall vid kommunens avfallsbehandlingsanläggningar.

Normala renhållningsabonnemang för årsbostäder debiteras 4 ggr/år. Förfallodagen ligger i mitten av debiteringsperioden. Fritidsabonnemang debiteras med förfallodag i början av debiteringsperioden. Övriga abonnemang och tjänster debiteras med tätare intervall eller i anslutning till när tjänsten utförs.

Alla avgifter ska betalas till Bollebygds kommun.

4.2 Ändrade hämtningsförhållanden

Den som är avgiftsskyldig ska omgående anmäla ändrade hämtningsförhållanden till samhällsbyggnadsavdelningen eller till den samhällsbyggnadsavdelningen anvisar.

4.3 Uppehåll med hämtningen m.m.

Då en fastighet inte bebos under en sammanhängande period av minst två månader för årsbostäder och hela hämtningssäsongen för fritidsbostäder, upphör hämtningsservicen om fastighetsinnehavaren skriftligen meddelar uppehållet till samhällsbyggnadsförvaltningen. För fritidsbostäder ska meddelandet ha gjorts minst två veckor innan hämtningssäsongens början. Upehållet kan gälla för viss tid eller tillsvidare.

När övergång sker till annan toalettanordning än sådan som fordrar hämtning i form av latrintömning, upphör latrinhämtningen efter det att fastighetsinnehavaren meddelat samhällsbyggnadsförvaltningen om förhållandet.

Samhällsbyggnadsnämnden kan med stöd av renhållningsordningens bestämmelser besluta kring uppehåll m.m. även under andra förutsättningar.

5. Återvinningscentral Råssa

För att lämna avfall till Råssa återvinningscentral krävs ett ÅVC-kort. Följande brukare kan få ett ÅVC-kort:

- Hushåll med eget renhållningsabonnemang enligt 1 §.

I abonnemangskostnaden ingår obegränsat antal besök/år kostnadsfritt.

- Boende i flerbostadshus

Kan ansöka om kort och obegränsat antal besök/år kostnadsfritt.

- Företag

Kan efter ansökan till samhällsbyggnadsförvaltningen beviljas ett kort. Företag debiteras en avgift om 250 kr exkl moms/besök (max 3 m³). Ett lass motsvarar en pickup alternativt en släpkärra. Avgifterna faktureras månadsvis eller kvartalsvis. Företag får inte lämna farligt avfall.

Hushåll som har ett ÅVC-kort får lämna sorterat avfall av de fraktioner som återvinningscentralen hanterar.

Företag som har ett ÅVC-kort får lämna sorterat grovavfall av de fraktioner som återvinningscentralen hanterar, dock inte farligt avfall.

För avlämnande av avfall på återvinningscentralen får endast fordon <3,5 ton användas.

5.1. Förlorat kort

Om ÅVC-kortet kommer bort kan innehavaren ansöka om ett nytt kort mot en avgift på 156 kr.

Vid flytt ska ÅVC-kortet lämnas till den nya ägaren alternativt återlämnas till kommunen. Om så inte sker debiteras innehavaren en avgift om 156 kr.

6. Övrigt

Vid tillfällen där inte normala förutsättningar för hämtning råder, utgår, förutom ordinarie taxa, en specialtaxa för detta. Med normala förutsättningar menas att hämtningsfordon som används vid en kvalificerad majoritet av hämtningarna inte kan brukas för just detta ändamål alternativt arbetsmiljölagen riskerar att inte efterlevas. Kostnaden för detta är baserat på entreprenörens självkostnadspris.

För prestation som inte kan debiteras enligt denna taxa debiteras nettokostnad.

För prestation som utlöses enligt miljöbalken, utgår avgift enligt tillämplig bestämmelse ovan.

7. Antagande av ny regional avfallsplan 2021-2030 KS2021/35

§193

KS2021/35

Antagande av ny regional avfallsplan 2021-2030**Beslut****Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar den regionala avfallsplanen ”Mot en hållbar och cirkulär framtid” för perioden 2021-2030.

Ärendet

Kommunerna i Boråsregionen – Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda – samverkar kring att ta fram en gemensam avfallsplan för regionen. Avfallsplan ”Mot en hållbar och cirkulär framtid” för perioden 2021-2030 har arbetats fram under framförallt 2020 med hjälp av en projektgrupp bestående av en projektledare och en representant från varje kommun eller kommunalt avfalls- och energibolag. Förslaget var ute på remiss hos alla kommuner och gick därefter tillbaka till Boråsregionen för ytterligare handläggning. Remissvaren på har analyserats och inom valda delar arbetats in i det slutliga förslaget. Direktionen för Boråsregionen Sjuhärad's kommunalförbund beslutade vid sitt sammanträde 2021-09-10 att rekommendera medlemskommunerna att anta den gemensamma avfallsplanen.

Förslag till beslut**Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar den regionala avfallsplanen ”Mot en hållbar och cirkulär framtid” för perioden 2021-2030.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §165 KSAU Antagande av ny regional avfallsplan 2021-2030
- Regional avfallsplan- antagande
- Protokollsutdrag § 55 210910 Gemensam avfallsplan
- Boråsregionen Gemensam avfallsplan 2021-2030

Skickas till

Kommunfullmäktige

§ 55 Gemensam avfallsplan

Diarienummer: 2020/SKF0190

Beslut

Direktionen tar informationen till dagens protokoll och rekommenderar medlemskommunerna att anta den gemensamma avfallsplanen

Sammanfattning

Förslag till ny gemensam avfallsplan har arbetats fram i samverkan mellan Boråsregionens åtta medlemskommuner. Förslaget skickades ut på remiss under perioden februari till maj 2021. Under denna tid ställdes också avfallsplanen ut i respektive kommun. Svaren på remissen har analyserats och arbetats in i det nya förslaget till avfallsplan. Förslaget är att Direktionen rekommenderar kommunerna att anta planen.

Expedieras till

Medlemskommunerna
Borås Energi och Miljö
Ulricehamns Energi

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Mot en cirkulär och hållbar framtid

GEMENSAM AVFALLSPLAN 2021–2030

För Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda

Boråsregionen

Antagen

Boråsregionen: 2021-xx-xx

Bollebygds kommun: xxxx-xx-xx

Borås Stad: xxxx-xx-xx

Herrljunga kommun: xxxx-xx-xx

Marks kommun: xxxx-xx-xx

Svenljunga kommun: xxxx-xx-xx

Tranemo kommun: xxxx-xx-xx

Ulricehamns kommun: xxxx-xx-xx

Vårgårda kommun: xxxx-xx-xx

**BOLLEBYGDS
KOMMUN**

BORÅS STAD

HERRLJUNGA KOMMUN

Mark

**SVENLJUNGA
KOMMUN**

**TRANEMO
KOMMUN**

**ULRICEHAMNS
KOMMUN**

Vårgårda kommun

Innehåll

Avfall i nytt fokus.	6
Avfallstrappan och cirkularitet	
Förändrat synsätt	
En gemensam avfallsplan för en hållbar Boråsregion	9
Bakgrund	
Styrning av avfallsplanen	
Regleringar inom avfallsområdet	
Tidsram för Boråsregionens avfallsplan	
Implementering, genomförande och uppföljning.	11
Genomförande av avfallsplanen	
Regionalt avfallsnätverk	
Fokusgrupper	
Övriga regionala nätverk	
Kostnader under planens genomförande	
Uppföljning av avfallsplanen	
Målstruktur och läsanvisningar.	13
Målstruktur	
Läsanvisningar	
Målmråde 1: Hushåll med maten	16
Målmråde 2: Konsumera hållbart	18
Målmråde 3: Använd de resurser vi har	20
Målmråde 4: Sortera mera	22
Målmråde 5: Fimpa skräpet	24
Målmråde 6: Planera in plats för avfallet	26

Styrmedel och verktyg för att nå målen	28
Information, kommunikation, kunskap och rådgivning	
Nudging	
Samverkan	
Avfallstaxa/Renhållningstaxa	
Avfallsföreskrifter	
Upphandling	
Tillsyn	
Teknikutveckling och digitala hjälpmedel	
Ordlista	30
Bilageförteckning.	33
Bilaga 1: Framtagande av avfallsplanen.....	38
Projektorganisation	
Fokusgrupper	
Förankring	
Remiss och utställning	
Politisk hantering	
Bilaga 2: Avfallsplanens sammanhang i kommunen och ansvarig för målen.	41
Avfallsplanens sammanhang i kommunen	
Ansvarig för målen	
Bilaga 3: Mål och lagstiftning som berör avfallsplanen	51
Globala mål – Agenda 2030	
Lagstiftning på EU-nivå	
Lagstiftning på nationell nivå	
Nationell avfallsplan	
Det svenska miljömålssystemet	
Producentansvar	
25/25 målet Avfall Sverige	

Regionala mål

Klimat 2030

Bilaga 4: Bedömning av miljöpåverkan	59
Bedömning av miljöpåverkan	
Sammanfattande bedömning	
Bilaga 5: Nulägesbeskrivning av avfallshantering i Boråsregionen	64
Geografi och demografi	
Boendeformer	
Näringslivsstruktur	
Kommunalt avfall	
Insamlingssystem för avfall i Boråsregionen	
Anläggningar för avfallshantering och förebyggande i Boråsregionen	
Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen	
Avfall som omfattas av producentansvar	
Bilaga 6: Framtidsutsikter för avfallshantering i Boråsregionen och avfall i kommunernas översiktsplaner	73
Befolkningsprognos och framtida avfallsmängder	
Framtida behov av insamlingssystem och anläggningar i Boråsregionen	
Trender och framtida förutsättningar för avfallshantering	
Anläggningar för att hantera avfall i kommunernas översiktsplaner	
Bilaga 7: Nedlagda deponier i Boråsregionen	79
Bilaga 8: Uppföljning av utgående regional avfallsplan	90

Avfall är inte något vi gör oss av med, avfall är en värdefull resurs vilket möjliggör ett hållbart kretslopp, en hållbar materialanvändning och en hållbar produktion och konsumtion.

Avfall i nytt fokus

Till avfall räknas alla föremål, material eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med. Avfall är något som vi alla kan relatera till och som berör oss på olika sätt. Avfall uppkommer exempelvis hemma i köket, i garaget, i äldreomsorgen, i förskolan och skolan, på våra kontor, i matsalar, vid byggnationer, i våra parker och på våra gator. Vi ger alla upphov till avfall och behöver därmed alla ta ett ansvar tillsammans. De kommande åren behöver vi därför sätta avfall i ett nytt fokus. Avfall är inte något vi gör oss av med, avfall är en värdefull resurs vilket möjliggör ett hållbart kretslopp, en hållbar materialanvändning och en hållbar produktion och konsumtion.

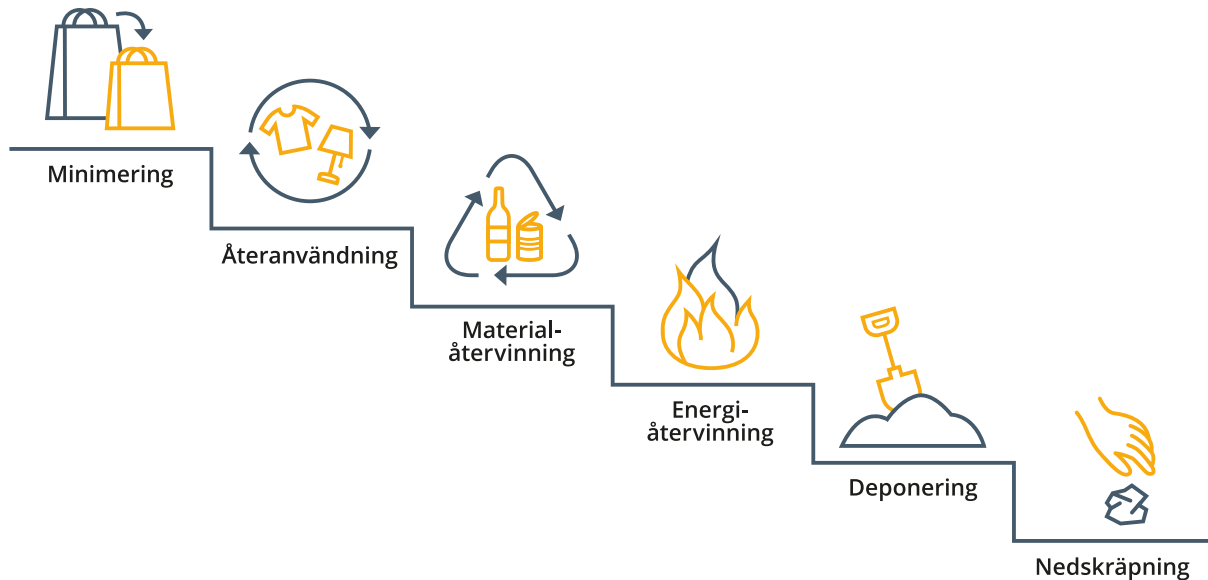
Avfallstrappan och cirkularitet

Sedan flera decennier tillbaka arbetar avfallsbranschen enligt den så kallade avfallstrappan. Avfallstrappan bygger på EU:s avfallshierarki som är en del av EU:s

avfallsdirektiv och är även införd i miljöbalken. Avfallstrappan är betydelsefull då den tydligt visar hur viktigt det är att tänka till redan i ett tidigt skede för att förebygga avfall. Den visar prioriteringen, det vill säga att det till exempel är

Figur 1. Avfallstrappan inklusive nedskräpning som ett sista trappsteg. Avfallstrappan anger vad som ska prioriteras. Att minimera och förebygga uppkomsten av avfall är det viktigaste följt av att återanvända, materialåtervinna, energiåtervinna och deponera.

viktigare att fokusera på förebyggande av avfall än på att materialåtervinna. Eller att det är bättre att materialåtervinna än att elda upp resurserna. Men hur gör vi då med det avfall som ändå uppstår? Vi behöver tänka mer cirkulärt och hållbart. Uttaget av jungfruligt material måste minska och vi måste istället bli bättre på att nyttja det material som redan finns i kretsloppet. Detta leder också till att minimera det avfall som uppstår eftersom produkter eller material kan användas på nytt.

Förändrat synsätt

Avfall är inte bara ett miljöproblem utan även en ekonomisk förlust. En genomsnittlig svensk producerar 467 kilo kommunalt avfall per år. En allt större del av detta återvinns och allt mindre avfall deponeras. Men hur kan vi ändra vårt sätt att producera och konsumera så att vi ger upphov till mindre mängd avfall? Vi som konsumenter har makt att ställa krav på producenterna. Det ska vara ett försäljningsargument att designa en

Visste du att:

- Tillverkningen av en mobiltelefon genererar 86 kg avfall (Källa: IVL 2015).
- I Sverige genererar vi 95 kilo matavfall per person och år (Källa: Naturvårdsverket 2021).
- Det slängs runt 1 miljard fimpar på gator och torg i Sverige varje år (Källa: HSR 2021).
- En privatperson genererar nästan 470 kg avfall per år, detta är mer än en fördubbling sedan 70-talet (Källa: Avfall Sverige 2021).
- Sverige rankas som nummer 14 av 28 länder i Europa i en undersökning av hur cirkulära våra ekonomier är, det vill säga hur väl vi återanvänder, återvinner och drar ner på avfallet. Vi i Sverige är bra på kommunal återvinning, men vi har en stor mängd avfall, och det drar ner oss i jämförelse med andra europeiska länder (Källa: POLITICO circular economy index 2018).
- Världen är 8,6 % cirkulär. Det betyder att 8,6 % av de råvaror så som mineraler, metaller och biomassa som används inom världsekonomin återvinns varje år (Källa: Circularity Gap Report 2021).

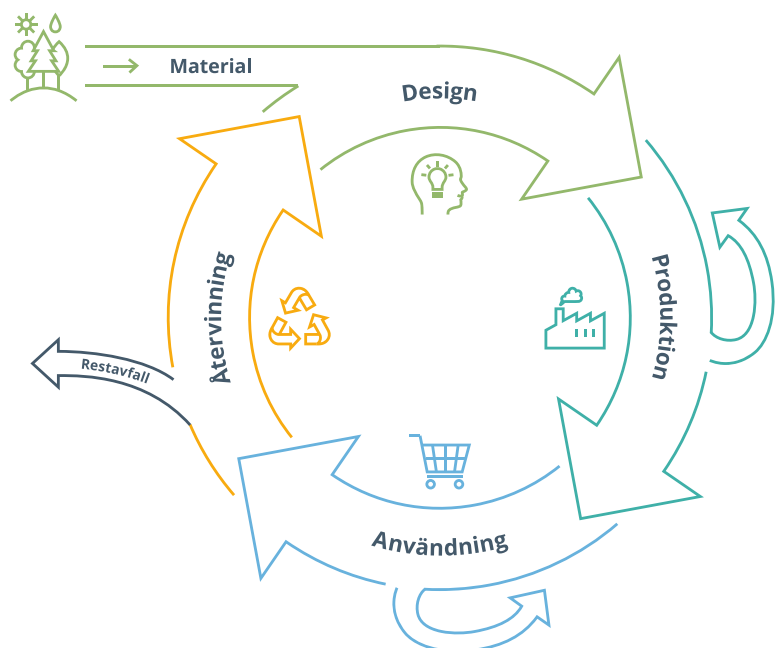
hållbar produkt. På sikt ska det bli så självklart att vi inte ens behöver fundera över det. Utmaningen är att vi inte börjar ursäkta våra nyinköp med att produkten i ett senare skede kan återvinnas. Det är fortfarande avfallstrappans prioriteringar som gäller – det viktigaste är att förebygga att avfall uppstår. Förebyggande av avfall behöver inte betyda att konsumtionen ska minska, men den behöver förändras och bli mer hållbar. Produkter ska få vara produkter så länge som möjligt där laga, byta, låna och hyra är förstahandsval istället för att göra sig av med och köpa nytt.

Vår gemensamma avfallsplan och de sex målområden den består av, sätter avfall i ett nytt fokus och främjar cirkulära system. Det är din och min gemensamma avfallsplan – tillsammans tar vi ansvar!

Långsiktiga effekter av avfallsplanen enligt hållbarhetens tre dimensioner:

- Miljömässiga aspekter
 - minskade utsläpp
 - minskad miljöpåverkan
 - bättre hushållning med resurser
- Sociala aspekter
 - mindre nedskräpning bidrar till ett tryggare samhälle
 - en region som är hållbar och som invånarna kan vara stolta över
 - mer kunskap och ökat engagemang bland invånarna
- Ekonomiska aspekter
 - förändrad konsumtion som leder till besparingar
 - mindre slit och släng
 - ökad återanvändning
 - minskat matsvinn och minskat slöseri på resurser

Figur 2. Cirkulärt system för hållbar material- och resursanvändning där material och produkter återanvänds och återvinns vilket minimerar uttaget av nytt material samt minimerar avfallet. Detta innefattar också en genomtänkt design och produktion som tillåter återanvändning och återvinning.

Genom att ta fram en gemensam avfallsplan kan kommunerna dra nytta av varandras erfarenheter och kompetens.

En gemensam avfallsplan för en hållbar Boråsregion

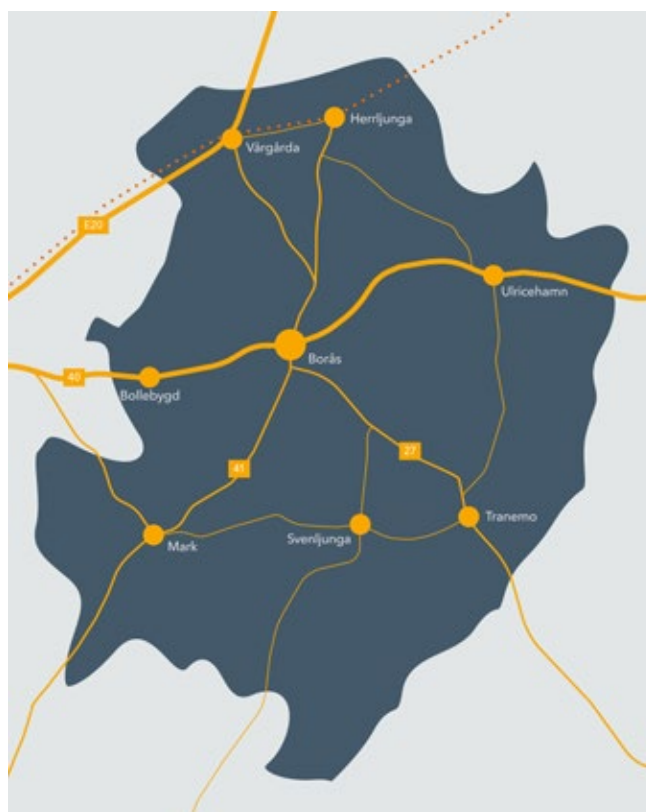
Syftet med en regional avfallsplan är att tillsammans över kommungränserna verka för att förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet, minska negativ miljö- och klimatpåverkan och arbeta för en långsiktigt hållbar region.

Bakgrund

Boråsregionen består av de åtta kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda med ungefär 226 000 invånare (år 2019). Denna avfallsplan beskriver hur kommunerna planerar att arbeta med strategiska avfallsfrågor fram till 2030 med ett fokus på en cirkulär och hållbar resursanvändning.

Det finns en nuvarande regional avfallsplan för Boråsregionen som sträcker sig från 2012 fram till 2020. Det beslutades under 2019 att en ny gemensam regional avfallsplan skulle tas fram. Genom att ta fram en gemensam avfallsplan kan kommunerna dra nytta av varandras erfarenheter och kompetens och tillsammans ta nästa steg i den omställning som krävs för ett cirkulärt hållbart samhälle. Avfallsplanens mål har tagits fram med hjälp av sex olika fokusgrupper som har fokuserat på varsitt målområde. Fokusgrupperna bemannades med tjänstepersoner från våra åtta kommuner samt ett antal externa representanter. Representationen i fokusgrupperna var bred; bland annat deltog personer från följande enheter i kommunerna: avfall, miljö, kost, samhällsplanering, förskola, skola, äldreomsorg, fastighet, kommunala bostadsbolag, gata och park. Fokusgrupperna har belyst utmaningarna och behoven inom respektive målområde och har till slut landat i ett antal mål som utgör huvuddelen av Boråsregionens avfallsplan.

Figur 3. Karta över Boråsregionen.

Styrning av avfallsplanen

Enligt *Naturvårdsverket föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall* (NFS 2020:6) ska varje kommun ha en avfallsplan. Tillsammans med avfallsföreskrifter utgör detta kommunens renhållningsordning. En avfallsplan är ett strategiskt styrdokument och ett viktigt instrument för kommunen att driva på utvecklingen mot att minska avfallsmängderna, hushålla med resurser och minska negativ miljöpåverkan. I avfallsplanen fastställs mål och åtgärder för att förebygga och hantera avfall, förebygga och begränsa nedskräpning samt tydliggöra avfallets roll i fysisk planering. Avfallsplanen ska innehålla mål och åtgärder för det avfall som kommunen ansvarar för, det vill säga både det avfall som uppkommer i hushållen samt avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter.

Tidigare har enheter inom kommunen som arbetar med avfall och återvinning huvudsakligen arbetat med att uppfylla mål i avfallsplanen och detta har framförallt finansierats via avfallstaxan. De nuvarande föreskrifterna (NFS 2020:6) ställer dock krav på en ökad samverkan inom och mellan kommunens olika förvaltningar och bolag vilket anses nödvändigt för att nå mål kring avfallsförebyggande, ökad återanvändning, ökad återvinning, minskad nedskräpning och att få in avfall som en naturlig del i samhällsplaneringen.

Det innebär att de åtgärder som genomförs för att uppfylla mål i avfallsplanen kan behöva finansieras av skattemedel och externt finansierade projekt.

Regleringar inom avfallsområdet

Avfallsområdet regleras både av nationell och EU-lagstiftning. Inom EU gäller avfallsdirektivet (2008/98/EG) som ställer krav på medlemsstaterna att minska mängden avfall samt främja återanvändning och materialåtervinning. EU-kommissionen har även tagit fram ett paket för cirkulär ekonomi som innehåller en plan för att sluta kretsloppet och hantera alla faser av en produkts livscykel: från konsumtion och produktion till avfallshantering och marknaden för returråvaror. Nationellt är det miljöbalken (1998:808) samt avfallsförordningen (2020:614) som styr arbetet kring avfall.

Tidsram för Boråsregionens avfallsplan

För samtliga mål i Boråsregionens avfallsplan gäller att målen ska nås till år 2030. Däremot skiljer sig basåret mellan målen. I de fall där det redan idag finns ett uppföljningsmått eller en indikator som kommunerna använder sig av är basåret 2021. I de fall där målen och det arbete som kommer krävas för att nå målen är relativt nya för kommunerna, behöver ett mätbart utgångsläge tas fram och därför är basåret för dessa mål istället 2022.

Målen i avfallsplanen är långsiktiga och för att nå resultat krävs ett långsiktigt strategiskt arbetssätt.

Implementering, genomförande och uppföljning

För att avfallsplanens mål ska nås krävs ett strukturerat, effektivt och uthålligt arbete. Målen är långsiktiga och för att nå resultat krävs därmed ett långsiktigt strategiskt arbetssätt.

Genomförande av avfallsplanen

En avfallsplan är en kommunal plan för att minska avfallsmängd och farlighet. Därav har kommunen det övergripande ansvaret att planen verkställs. För att nå målen i avfallsplanen kommer handlingsplaner eller motsvarande arbetas fram kommunvis. Kommunerna kommer behöva prioritera bland målen för att fram till 2030 arbeta med samtliga. Avfallsplanen innehåller inga tidsatta åtgärder vilket ytterligare gör det möjligt för kommunens olika verksamheter att välja vilka åtgärder man arbetar med under planens giltighetstid. Flera av målen är långsiktiga och det krävs en ödmjukhet inför takten åtgärderna kan genomföras i respektive kommun. Det handlar om en balansgång i resurser och tid, men ett fortsatt samarbete mellan kommunerna i Boråsregionen kommer vara av stor vikt för att realisera målen. En viktig faktor för att få ett lyckat genomförande av planen är en samordnande funktion som kan vara ett stöd ut mot alla kommuner. En annan viktig faktor är samarbete med andra aktörer utanför kommunens egna verksamheter, exempelvis så som privata fastighetsbolag och akademien.

Regionalt avfallsnätverk

I Boråsregionen finns ett avfallsnätverk med representanter från alla åtta kommuner. Denna gruppering är en viktig del i avfallsplanens genomförande genom att de agerar som

samordnare för avfallsplanen gentemot sin kommun. Det bör förtydligas att ansvaret för genomförande av avfallsplanen inte ligger på denna gruppering. Det är av stor vikt att övriga delar av kommunen som träffas av avfallsplanens mål och åtgärder tar ansvar och är delaktiga i uppfyllande av planen, se bilaga 2.

Fokusgrupper

Under framtagande av Boråsregionens avfallsplan bildades ett antal fokusgrupper med ansvar för varsitt målområde. Detta arbetssätt och dessa funktioner kommer fortsatt vara värdefull kompetens under genomförandet av avfallsplanen.

Övriga regionala nätverk

I Boråsregionen drivs ett antal nätverk som kan agera som viktiga forum för uppfyllande av avfallsplanens mål. Det miljöstrategiska nätverket är av stor vikt för arbetet med målen och åtgärderna i avfallsplanen. Ett flertal av målen har direkt koppling till det miljöstrategiska arbetet som bedrivs i kommunerna. Dessutom är nätverket för samhällsbyggnadschefer, kulturnätverket, nätverk för äldreomsorg, funktionshinder och skola samt Business Region Borås med näringslivschefer eller näringslivsansvariga viktiga.

Kostnader under planens genomförande

En del av åtgärderna i avfallsplanen kan genomföras inom ramen för befintlig budget och personal. Andra åtgärder kan komma att kräva mer personalresurser eller en drifts- eller investeringskostnad. Flertalet av målen kan initialt innebära en kostnad, men en besparing och sjunkande kostnader på sikt eftersom de bidrar till minskade avfallsmängder, färre nyinköp, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning. Finansiering av åtgärderna kan ske via avfallstaxan eller via skattemedel. Externt finansierade projekt kan också bidra till att nå målen i Boråsregionens avfallsplan. Det sistnämnda är en viktig faktor för de mål i avfallsplanen som med fördel samordnas regionvis. Det finns flera exempel på detta, exempelvis mål 3.1 avseende ett ökat återbruk av möbler och textil i kommunens verksamheter samt mål 3.2 avseende ökat återbruk och återvinning av bygg- och rivningsmaterial.

Uppföljning av avfallsplanen

Ansvar för uppföljning av målen har de som är utpekade som ansvariga för målen i bilaga 2. Varje ansvarig följer upp arbetet med målen och rapporterar resultatet till sin kommunrepresentant i avfallsnätverket en gång om året. Representanten i avfallsnätverket har ansvar över att resultatet sammanställs för sin kommun. Avfallsnätverket träffas årligen för att sammanställa uppföljningen på en delregional nivå. Indikatorer för varje mål finns i planen och vissa indikatorer bjuder in till valmöjligheter, exempelvis indikatorn för engångsartiklar. Vilka engångsartiklar som mäts bestämmer kommunerna själva och det är då viktigt att det redovisas vad som har mätts och hur.

Målen är gemensamma för Boråsregionens kommuner och tillsammans når vi målen och utvärderar planen.

Målstruktur och läsanvisningar

Avfallsplanens målområden och mål berör flera olika delar av kommunens verksamheter, vårt näringsliv samt våra kommuninvånare. Nedan ges en översikt över målstrukturen samt läsanvisningar som pekar på vilka områden som berör just dig och din organisation lite extra.

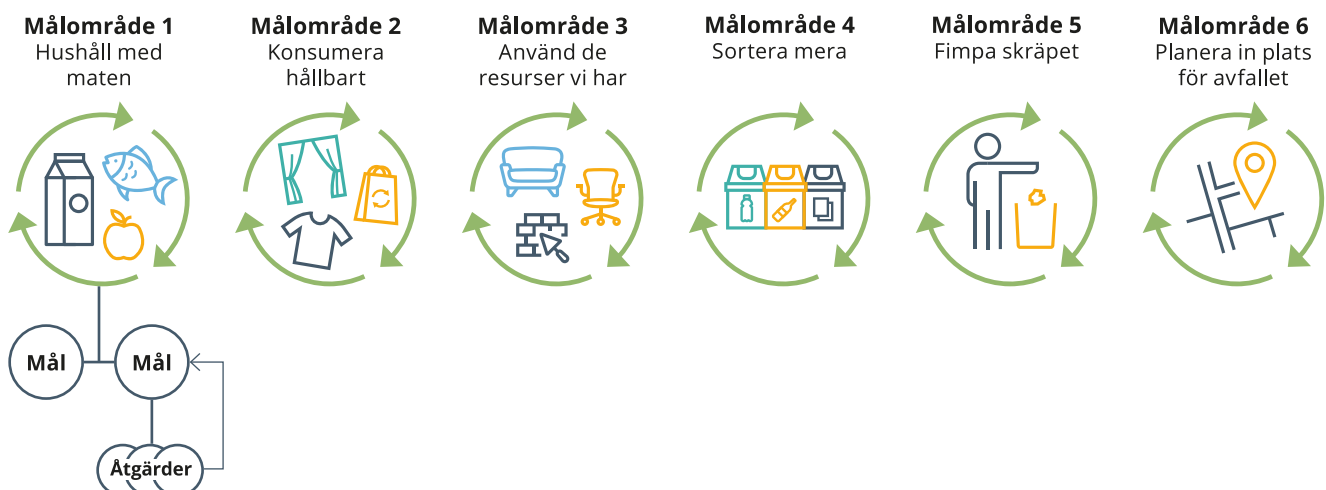
Målstruktur

Målområdena beskriver avgränsningen för målen som innefattas i området. Boråsregionens avfallsplan omfattas av sex målområden.

Målen är gemensamma för Boråsregionens kommuner och tillsammans når vi målen och utvärderar planen. En del av målen är siffersatta medan andra mål anger *öka* eller *minska*. Detta beror på att för vissa mål har kommunerna kommit en bit på vägen i arbetet, nuläget är känt eller det finns ett tydligt globalt eller nationellt mål som pekar på en siffra och därmed har ett siffersatt mål formulerats. För de mål där det

krävs ett större arbete initialt för att komma igång eller där ett mätbart nuläge behöver tas fram har *öka* eller *minska* angivits istället för en siffra. För en del av målen har våra kommuner kommit olika långt i arbetet och konsensus kring ett siffersatt mål har nåtts alternativt så anges *öka* eller *minska*. Viktigt att betona är att vissa utav basåren kan skilja sig från andra år då exempelvis stora inköp sker under vissa perioder. Skulle ett basår visa sig vara ett år då stora inköp gjorts kan kommunerna slå ihop två år för att ta fram en mer representativ siffra. Totalt har 16 mål formulerats i Boråsregionens avfallsplan.

Figur 4. Avfallsplanens målstruktur innefattar sex olika målområden, totalt 16 mål samt en åtgärdsbank med aktiviteter för att uppnå målen.

Åtgärder presenteras i form av en åtgärdsbank där kommunerna kan genomföra de åtgärder som är lämpliga i respektive kommun. Åtgärdena är det konkreta arbete som kommunerna och de kommunala bolagen kommer arbeta med för att uppfylla målen. En del av åtgärdena kan genomföras i samarbete kommunerna emellan medan en del åtgärder med fördel genomförs kommunvis.

Indikatorer är framtagna för respektive mål för att kunna följa upp och utvärdera arbetet med målen.

Läsanvisningar

Avfallsplanens mål träffar många olika delar av kommunens verksamhet samt också vårt näringsliv och våra kommuninvånare. Alla mål är viktiga men Tabell 1 ger en vägledning kring vilka mål som är extra viktiga för just dig och din organisation.

Tabell 1. Exempel på olika aktörer inom och utanför kommunen som berörs och träffas av målen.

Aktör	Målområde	Mål			
		1	2	3	4
Avfall och miljö (strategiskt arbete)	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	6	6.1			
Byggnation och rivning	3	3.1	3.2	3.3	3.4
Fastighet	1	1.1	1.2	1.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	5	5.1			
Gata, park, vatten och avlopp	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	5	5.1			
Kommunikation	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	5	5.1			

Aktör	Målområde	Mål			
Kommuninvånare	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4
	5	5.1			
Kost	1	1.1	1.2	1.3	
Kultur, fritid och folkhälsa	2	2.1	2.3	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	5	5.1			
Näringsliv	2	2.1	2.2	2.3	
Samhällsplanering	6	6.1			
Skola, vård och omsorg	1	1.1	1.2	1.3	
	2	2.1	2.2	2.3	
Tillsyn	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	5	5.1			
Upphandling	2	2.1	2.2	2.3	
	3	3.1	3.2	3.3	3.4
	4	4.1	4.2	4.3	4.4

Målområde 1: Hushåll med maten

Beräkningar tyder på att så mycket som var femte kasse med livsmedel vi köper slängs! Detta bland annat för att vi köper för mycket, inte tar tillvara på rester, inte förvarar maten rätt och stirrar oss blinda på datummärkningen. Matsvinnet beräknas stå för 8 % av världens växthusgasutsläpp och det är hushållen som står för 70 % av matsvinnet.

Matsvinn är onödigt matavfall som hade kunnat ätas om det hanterats annorlunda. För varje minskad mängd matsvinn så har energianvändning, råvaruförbrukning och utsläpp vid produktion, transport och hantering av livsmedel minskat. Även om det är hushållen som står för den största delen av matsvinnet så är även kommunens egna verksamheter en viktig del i detta arbete. Matsvinn inom kommunens verksamheter uppkommer både i köket vid lagring och tillagning, vid servering samt ute i matsalen.

Förutom att jobba med rutiner rörande själva köket så har även andra saker, som schemaläggning av lunchtider inom skola eller portionsstorlekar inom äldreomsorgen, stor betydelse för mängden matsvinn.

Matavfall däremot, det vill säga oätliga delar av mat såsom skal och kärnor, ska vi samla in separat och nyttiggöra som en resurs till växtnäring och energiproduktion, till exempel biogas.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet ■ Målet är riktat mot invånarna ■ Målet är riktat mot kommun och invånare

Mål 1.1. Matsvinnet ska minska till 35 g/portion i kommunens verksamheter.

INDIKATOR

- Matsvinn¹ g/portion.

Nuläge: Matsvinnet i våra kommuner varierar mellan 20–70 g/portion det vill säga spannet är mycket stort beroende på verksamhet. Nationell mätning från 2019 visar att förskolor och skolor ligger i snitt på 60–70 g/portion för det totala svinnet men även här är spannet stort.

ÅTGÄRDSBANK

- Skapa rutiner för att mäta matsvinn kontinuerligt.
- Optimera schemaläggning av luncher.
- Genom riktade kommunikationsinsatser skapa medvetenhet kring matsvinnet.
- Meny som är förankrad i vad gästerna äter.

Mål 1.2. Matsvinnet ska minska med 50 % per invånare jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Andel matsvinn i avfallspåsen. Genomförs via plockanalyser.

ÅTGÄRDSBANK

- Genom riktade kommunikationsinsatser skapa medvetenhet kring matsvinnproblematiken och beteendeförändringar.
- Samverka med externa aktörer såsom bostadsbolag, bostadsrättsföreningar, restauranger, studieförbund och andra ideella föreningar.

Mål 1.3. Minst 60 % av uppkommet matavfall ska gå till näringsåtervinning och biogasproduktion eller annat miljömässigt motsvarande ändamål.

INDIKATOR

- Kg insamlat matavfall/potentialen för matavfallsmängd².

Nuläge: 2019 ligger siffran på 32 % (indikator i Avfall Web).

ÅTGÄRDSBANK

- Kommunikation och kampanjer för insamling av matavfall gärna i samverkan mellan kommunerna i Boråsregionen, både mot hushållen men även kommunens egna verksamheter: förskola, skola, äldreomsorg.
- Verka för en beteendeförändring för att få rätt utsortering och rätt handhavande med utrustning.
- Sträva mot att minska matavfall i rejektet.
- Se över val av insamlingspåse för matavfallsfraktionen.

1 Enligt livsmedelsverkets modell livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/maltider-i-vard-skola-och-omsorg/matsvinn-i-storkok/matsvinmatning-i-storkok?AspxAutoDetectCookieSupport=1.

2 Beräknas genom att dividera antal kg matavfall som sorteras ut och behandlas biologiskt genom rötning med totalt antal kg uppkommet matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker. Rejekt är borträknat.

Målområde 2: Konsumera hållbart

För att förebygga avfall måste en förändring ske långt innan avfallet är i närheten av att uppstå. Det handlar främst om ett förändrat konsumtionsmönster. Om vi hela tiden fortsätter att köpa nytt kommer avfallsmängderna att öka även om det går att materialåtervinna en hel del.

En hållbar konsumtion innefattar de val som görs när det finns behov av att införskaffa sig en produkt. Det handlar inte bara om att införskaffandet av en produkt gör att en annan eventuellt måste avyttras, utan även att själva produktionen av varje produkt i sig leder till att nytt avfall uppstår, så kallat osynligt avfall. För att inte äventyra kommande generationers behov måste vi se över vårt konsumtionsmönster. Allra störst effekt har undvikande av nyinköp. Om nyinköp ändå måste göras ska man sträva efter att köpa något återbrukat eller något där materialet kommer från ett cirkulärt flöde. Livslängd och hållbarhet på det som ska köpas in måste vara en tungt vägande faktor.

I kommunens verksamheter finns till exempel stor potential att se över behovet och minska

konsumtionen av engångsartiklar. I de fall där det är möjligt kan engångsartiklar ersättas med flergångsartiklar.

Arbetskläder behövs i många av kommunens verksamheter. Genom att i första hand laga och reparera arbetskläder som fortfarande är i funktionsdugligt skick kan plaggets livslängd öka.

Både textil och elektronik är utpekade i den nationella avfallsplanen som avfallsströmmar viktiga att minimera. Gentemot våra invånare kan vi verka för ett förändrat konsumtionsmönster och samverka med lokala aktörer och näringslivet för att stimulera nya affärsmodeller där hyra, byta, låna och uppdatera produkter är i fokus.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 2.1. Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022.

INDIKATOR

- Antal inköpta engångsartiklar¹ per år i kommunens verksamheter.

ÅTGÄRDSBANK

- Anta rutiner för att säkerställa att engångsartiklar förebyggs i de egna verksamheterna.
- Minimera engångsartiklar i kommunens serveringar.
- Upprätta en plan för att äldreboenden, förskolor och skolor ska genomgå avfallsförebyggande projekt.
- Certifiera eller klimatkompensera evenemang i kommunal regi.
- Arbeta med gemensam metod för avfallsförebyggande vid inköp och upphandling i regionen.

Mål 2.2. Livslängden på arbetskläder i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATORER

- Rutiner för att ställa rätt krav vid upphandling finns.
- Möjlighet till lagning av arbetskläder finns.
- Mängd inköpta arbetskläder (per förvaltning/enhet) kopplat till antal anställda.

ÅTGÄRDSBANK

- Standardisera sortiment.
- Laga och reparera kläder.
- Ställa rätt krav på kvalitet vid upphandling.
- Verka för beteendeförändring och statushöjning när det kommer till återanvändning och lagning av funktionsdugliga arbetskläder.
- Undersöka möjligheten att hyra arbetskläder.

Mål 2.3. Invånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfallsmängder och miljöpåverkan ska öka jämfört med år 2023.

INDIKATORER

- Enkät som efterfrågar konsumtion av nyproducerade kläder, nyproducerad elektronik², engångsartiklar³ samt second hand och kunskap om och möjlighet till att byta/laga/låna/uppdatera produkter.
- Mängd insamlat elavfall kg/invånare via El-kretsen från kommunernas återvinningscentraler.
- Insamlad mängd textil till återanvändning på kommunernas återvinningscentraler samt mängd textil i restavfallet via plockanalys.

ÅTGÄRDSBANK

- Riktade kommunikationsinsatser avseende kläder, elektronik, engångsartiklar för att skapa medvetenhet kring dess påverkan på jordens resurser.
- Samarbeta med organisationer som verkar för ett förändrat konsumtionsmönster.
- Stimulera lokala aktörer som främjar förebyggande genom att laga, hyra, dela och uppdatera produkter.
- Möjliggöra textilinsamling på ÄVC.

1 Produkter som är avsedda att användas vid ett tillfälle för att sedan kasseras, exempelvis engångshandskar, förkläden, pappershanddukar och engångsmuggar.

2 Exempelvis mobiltelefoner, surfplattor, bärbara datorer och tv-apparater.

3 Produkter som är avsedda att användas vid ett tillfälle för att sedan kasseras, exempelvis engångsmuggar, -bestick, -tallrikar och påsar.

Målområde 3: Använd de resurser vi har

Varor och tjänster påverkar vår miljö under hela livscykeln, vid tillverkning, användning, underhåll, återbruk, återvinning, avfallshantering och transporter i alla led. Pressen är stor på våra gemensamma resurser då världens befolkning och konsumtion ständigt ökar. Därför behöver vi bli bättre på att använda de resurser vi redan har.

Det krävs tålig kvalitet, återvinningsbara material och produkter som kan underhållas och repareras och som inte är trendkänsliga – en hållbar design, utförliga innehållsbeskrivningar, smarta förpackningar samt att reservdelar finns tillgängligt. Vi behöver ändra vårt beteende. För det krävs ökad kunskap och möjligheter i samhället att återbruka. Förändring krävs även i till exempel planerings- och inköpsprocesser. Vi behöver bli bättre på att vårda och laga istället för ett slit och släng beteende.

Genom att uppdatera och återanvända möbler och inventarier i kommunala verksamheter, som i annat fall samlas i förråd eller kasseras, uppnår man både en ekonomisk besparing och en minskad miljöpåverkan. Bygg- och rivnings-

verksamheter ger upphov till stora mängder avfall som kan minskas genom en ökad återanvändning och återvinning. Viktigt att poängtera är att återanvändning inte får förbise bestämmelser som förhindrar att föroreningar och invasiva arter sprids.

Det måste finnas tillgängliga lösningar och system för våra invånare för att det ska vara en låg tröskel och en självklarhet att återbruka. Framför oss ser vi verkstäder och marknader för återbruk och delningsekonomier, kreativa lösningar där gammalt möter nytt, tekniska innovationer där nya produkter enbart tillverkas av återanvänt och återvunnet material. Nollavfallsidén för ett hushåll finns inom räckhåll där etik och hållbarhet genomsyrar alla delar i vårt samhälle.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 3.1. Andel möbel- och textilinköp i kommunens verksamheter som är återbrukat ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATORER

- System finns i kommunen för återbruk av möbler och textil.
- Andel möbel- och textilinköp per år som är återbrukat.

ÅTGÄRDSBANK

- Alla kommuner ska ha fungerande rutiner, metoder och arbetssätt kring återbruk av möbler och textil.
- Arbeta strategiskt med upphandling och inköp där återbruk är ett viktigt kriterium. Inköp och beställande enhet ställer krav på demonterbarhet och tillgång till reservdelar i avtal.
- Utbildning och kompetenshöjning av berörd personal. Arbeta med att förändra synsätt och beteende kring återbrukade produkter.
- Utredda hur ett byte av möbler inom och mellan kommunerna i Boråsregionen kan se ut.

Mål 3.2. Återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsmaterial inklusive massor från kommunala bygg-, mark- och anläggningsprojekt ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATORER

- Avfallsfrågor inklusive återanvändning och återvinning finns med i checklistor vid ny- och ombyggnationer.
- Det finns faktiska krav i entreprenadupphandling samt i konkreta projekt.

ÅTGÄRDSBANK

- Skapa rutiner och checklistor för att säkerställa att återvinning och återanvändning ingår i alla ny- och ombyggnationer samt rivningar i kommunala byggprojekt.
- Öka samverkan mellan kommunens enheter och genomföra utbildningar för att säkerställa att man redan vid byggnation tar återanvändning och återvinning i beaktande.
- Ställa krav i upphandlingsskedet på återvunnet material eller återbrukade produkter om möjligt.
- Kartlägga flöden av massor inom regionen.
- Undersöka möjlighet för regionalt samarbete för att samordna arbetet kring hantering av massor.

Mål 3.3. Livslängden på elektronik i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.

INDIKATOR

- Mätning av livslängd på datorer, mobiltelefoner och surfplattor.

ÅTGÄRDSBANK

- Vid upphandling av elektronik ska krav ställas på ökad livslängd.
- Förändra i leasingavtal genom förlängning.
- Ställa krav på reparerbarhet.
- Uttjänt elektronik samlas in och återbrukas.
- Undersöka möjligheten att införa system där IT-utrustning inom kommunen kan spåras.

Mål 3.4. Invånarna ska ha möjlighet till enkel och tillgänglig återanvändning av produkter.

INDIKATORER

- Enkät till invånare som mäter beteende och kunskap kring återanvändning.
- Möjlighet till återanvändning finns på återvinningscentral.
- Mängd grovavfall per invånare som går till återanvändning (indikator från Avfall Web 2021–nutid).

ÅTGÄRDSBANK

- På alla ÄVC:er ska det finnas möjligheter för invånare och företag att lämna produkter för återanvändning.
- Stimulera lokala aktörer som möjliggör för medborgarna att återanvända produkter samt låna, hyra, dela och uppdatera produkter istället för att köpa nya.
- Informationsinsatser riktat mot förskola, skola och invånare.

Målområde 4: Sortera mera

Materialåtervinning ska vara en naturlig del av invånarnas vardag och kommunernas verksamheter. Med återvinning säkerställs ett cirkulärt materialflöde för avfall som inte kunnat förebyggas eller återbrukats, samtidigt som skadliga ämnen lyfts ur cirkeln. Centralt i återvinning, det cirkulära materialflödet, är att det sker genom effektiva insamlings- och återvinningsmetoder.

Genom att återvinna produkter och göra nya råvaror av dem så ersätts jungfruliga råvaror. Det innebär minskade utsläpp av fossil koldioxid och minskar även behovet av gruvor eller andra anläggningar för att utvinna råvaror vilka ofta i sig har en negativ miljöpåverkan på sin omgivning.

Idag förbränns nästan 65 % av det uppkomna kommunala avfallet i Boråsregionen. Kraven i EU:s avfallsdirektiv är att 60 % av det kommunala avfallet ska materialåtervinnas 2030. Det innebär att vi nästan behöver fördubbla materialåtervinning och återbruk under de kommande tio åren. Det kommer ställa krav på ökad tillgänglighet, att det ska vara lätt att göra rätt, att det är lättare att sortera än att lämna avfallet som restavfall. Det kommer även

kräva att återvinningstekniker utvecklas vidare men vi måste även ställa krav på produkters utformning innan de kommer ut i handeln. När avfallet når kommunerna som avfallshanterare är det oftast redan försent för att påverka produkternas återvinningsbarhet. En produkt som är gjord av många olika material är svår att materialåtervinna med dagens teknik till en rimlig kostnad. Möjligheten kommunerna har är att som inköpare ställa krav på att produkten ska ha en viss livslängd, reparerbarhet och även gå att återvinna när produkten tjänat ut.

Vi kommer framöver att se tjänster som är alltmer digitala. Ruttoptimering, och smarta behållare kommer göra att miljöpåverkan från insamlingen och transportererna blir allt mindre.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 4.1. Alla kommunala verksamheter ska ha möjlighet att enkelt och nära sortera ut sitt avfall.

INDIKATOR

- Möjlighet till utsortering finns i kommunens verksamheter.

ÅTGÄRDSBANK

- Klarlägga ansvar och kostnader.
- Införskaffa sorteringslösningar för full utsortering i gemensamma utrymmen.
- Utbildning av personal.

Mål 4.2. Andelen felsorterat i restavfallet ska minska med 50 % jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Plockanalyser.

Nuläge: 38 % är rätt sorterat, i övrigt består restavfallet av matavfall 30 %, förpackningar 26 %, textil 4,3 % och farligt avfall <1 % (genomsnitt för Boråsregionen, siffror från senaste plockanalysen 2017).

ÅTGÄRDSBANK

- Kommunikationsinsatser med fokus på farligt avfall, förpackningar, textil och matavfall.
- Bättre sorteringsmöjligheter med mer tillgänglig sortering, det vill säga bostadsnära eller annan typ av insamling av förpackningar i samarbete med producentansvariga.
- Bevaka och samarbeta kring kommande producentansvar för textil.

Mål 4.3. Mängd avfall från ÅVC som behandlas med förbränning och deponering ska minska jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Mängd avfall som går till förbränning respektive deponering i kg/invånare.

Nuläge: År 2019 behandlades 68 160 ton avfall från återvinningscentralerna i Boråsregionen med förbränning eller deponering där merparten behandlades med förbränning.

ÅTGÄRDSBANK

- Kommunikationsinsatser gentemot hushållen och uppmuntring av sortering vid källan där avfall uppstår.
- Bättre sorteringsmöjligheter med fler fraktioner och optimerad layout på ÅVC.
- Utbildning av personal på ÅVC.
- Undersök möjlighet till inpasseringssystem på ÅVC för ökad tillgänglighet i regionen.

Mål 4.4. Andel hållbara och effektiva avfallstransporter i kommunens regi ska öka jämfört med år 2021.

INDIKATOR

- Indikatorer i Avfall Web (I52, I27-29, I40-41, I48-50, Å14-15).

ÅTGÄRDSBANK

- Utredda förutsättningar för fossilfria alternativ vid upphandling.
- Krav på ruttoptimering vid upphandling.
- Satsning på smarta och effektiva lösningar med minskade onödiga tömningar.

Målområde 5: Fimpa skräpet

Nedskräpning innebär att föremål slängs eller lämnas på platser, såväl offentliga platser i centralorter som dumpningar i skog och mark. Nedskräpning skadar miljön, djur och människor, det kostar samhället mycket pengar helt i onödan och skapar otrygghet. De negativa effekterna av nedskräpning påverkar alltså alla aspekter av hållbarhet – miljömässig, social och ekonomisk.

Att arbeta förebyggande med nedskräpning är viktigt och kräver ett engagemang från alla som bor och verkar i regionen. En tydlig ansvarsfördelning och budget för städning är en förutsättning för att minska nedskräpning så att våra bebyggda områden och naturområden är attraktiva miljöer utan skräp. Fokusområdet Fimpa skräpet har också tydliga kopplingar till våra andra fokusområden. Genom att minska vår förbrukning av engångsartiklar, återanvända allt som går att återanvända och återvinna resten kan vi också minska nedskräpningen.

Det finns en skillnad mellan människors attityd – det är fel att skräpa ner, och faktiskt

beteende – vi skräpar ner ändå. Detta beror på sociala normer, bekvämlighet och otydligt ansvar. För att minska nedskräpning är det därför viktigt att arbeta med lösningar som fokuserar på att stärka sociala normer, tydliggöra möjligheterna att göra sig av med skräp och betona det personliga ansvaret. Detta kan åstadkommas genom exempelvis information, engagera röster och kanaler riktade mot specifika målgrupper, rätt papperskorg på rätt plats, fler återvinningsmöjligheter på offentliga platser så som torg, parker och badplatser, extra åtgärder vid kultur- och sportevenemang samt samverkan kommuner emellan.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 5.1. Nedskräpning ska minska med 50 % jämfört med år 2022.

INDIKATOR

- Skräpmätning (enligt Håll Sverige Rents metod eller annan likvärdig metod).

ÅTGÄRDSBANK

- Tydliggöra ansvarsfördelning och budget för nedskräpningsfrågan.
- Säkerställa rutiner vid nedskräpning både inrapportering av nedskräpning och städning.
- Involvera förskolor, skolor och föreningar i skräpplockardagar.
- Arbeta med förebyggande insatser inklusive kommunikation.
- Ökad samverkan mellan förvaltningar och bolag inom kommunen och mellan kommunerna i regionen.

Målområde 6: Planera in plats för avfallet

Samhällsplaneringen ska tillgodose en markanvändning som stödjer en långsiktigt hållbar avfallshantering. Detta avser alltifrån större anläggningar för exempelvis materialåtervinning till mindre kvartersnära utrymmen för återvinning, återbruk och delning.

I kommunernas översiktsplaner ska behovet av mark för infrastruktur kopplat till avfallsfrågor på lång sikt beaktas. Det behöver därför finnas en långsiktig planering om större avfallsanläggningar behövs på grund av ökad kapacitet eller nya krav inom avfallsområdet.

Materialanvändningen kommer vara mer cirkulär framöver och vi får ändrade materialströmmar. Därför behöver vi i samhällsplaneringen reservera plats för avfallets infrastruktur från bostad till mottagningsanläggning.

Det behöver finnas plats för återbruk av material och prylar, dels små utrymmen nära invånarna och dels större anläggningar på strategiska platser. Hushållen kommer även sortera i flera fraktioner nära hemmet och utrymmet för detta behöver öka. Bostadsnära insamling av flera fraktioner är en utmaning när avfallet ska hämtas, och det är därför viktigt att frågor om avfallets infrastruktur ingår i planarbetet från detaljplan till bygglov.

■ Målet är riktat mot kommunens verksamhet

■ Målet är riktat mot invånarna

Mål 6.1. Små och stora anordningar¹ för återbruk, återvinnings- och avfallshantering ska lokaliseras i strategiska lägen så de är enkla att använda både ur brukar- och insamlingssynpunkt.

INDIKATORER

- Avfallsfrågor finns med i de checklistor och rutiner som plan och bygg arbetar efter.
- Översiktsplaner stödjer en långsiktig hållbar avfallshantering.
- Kommunen har pekat ut strategiska lägen för anläggningar för att hantera återvinningsbara och återanvändningsbara resurser.
- En aktiv samverkan bedrivs mellan de som arbetar med avfallsfrågor och de som arbetar med de olika delarna i samhällsbyggnadsprocessen.

ÅTGÄRDSBANK

- Vid översikts- och detaljplanering beakta behovet av mark för infrastruktur kopplat till avfallsfrågor på lång sikt.
- Införa rutiner för planering av gemensamma återvinnings- och avfallslösningar i bostadsområden.
- Ta fram handledningar och införa rutiner för att säkerställa att avfallsfrågor beaktas i detaljplane- och bygglovsskedet både ur avfallsinsamlingssynpunkt och arbetsmiljösynpunkt och för att skapa utrymme för cirkulära flöden, exempelvis återanvändning.
- Öka samverkan mellan berörda förvaltningar och bolag/organisationer genom hela planeringsprocessen.

¹ Detta avser alltifrån större anläggningar för materialåtervinning till mindre utrymmen för återvinning, återbruk och delning.

Samverkan är en av grundpelarna för att nå målen i avfallsplanen. Flera olika delar av kommunens verksamheter och bolag behöver tillsammans arbeta för att åstadkomma de ambitiösa målsättningarna.

Styrmedel och verktyg för att nå målen

För att nå målen i avfallsplanen krävs olika typer av styrmedel och verktyg. Det kan vara ekonomiska styrmedel som avfallstaxan eller styrmedel av mer administrativ karaktär som upphandling, tillsyn och information. Även andra typer av verktyg för att åstadkomma en förändring är viktiga, teknikutveckling och digitalisering är två exempel. Av stor betydelse är också delaktighet, engagemang och samverkan mellan och inom olika delar av kommunens verksamheter.

Information, kommunikation, kunskap och rådgivning

För att nå merparten av avfallsplanens mål krävs kommunikativa insatser för att påverka invånare eller verksamhetsutövare att förebygga avfall och hantera avfall på ett miljöriktigt sätt. Kommunikationsinsatser kan hjälpa invånare, tjänstepersoner och politiker att arbeta för en hållbar utveckling. Det kan handla om enkla råd till invånarna för att minska sitt avfall eller att utbilda personal inom kommunens egna verksamheter i hur avfall kan förebyggas och produkter återanvändas. Kunskap finns både inom den egna organisationen och utanför och det är lätt att inhämta kunskap tack vare vårt allt mer digitala samhälle.

Ett sätt att underlätta för kommuninvånarna och verksamhetsutövarna att göra rätt är att använda sig av samma begrepp och symboler i regionen. Till exempel så kan den nyligen framtagna *Nordiska standarden* för symboler för avfallsfraktioner användas på återvinningscentraler, i miljörum, på avfallskärl samt vid olika event i regionen.

Nudging

Nudging innebär en "knuff i rätt riktning" och är ett sätt att åstadkomma beteendeförändring. Nudging handlar om att få människor att bete sig på ett önskat sätt genom att förändra deras valsituation, det vill säga det blir enklare att göra vissa val. Till exempel kan det handla om att använda mindre tallrikar för att minska matsvinn eller måla fotspår på en trottoar som visar vägen till en papperskorg för att minska nedskräpning.

Samverkan

Samverkan är en av grundpelarna för att nå målen i avfallsplanen. Flera olika delar av kommunens verksamheter och bolag behöver ha en öppenhet sinsemellan och sträva mot samma mål. Detta förutsätter en förståelse för målen och en vilja och möjlighet att samverka inom och mellan kommunerna. För att lyckas behöver kunskap delas mellan olika delar av kommunen. Nyckeln till att nå målen är arbete över gränserna och samverkan.

För att nå avfallsplanens målsättningar som helhet är det också av vikt med en samordnande funktion som agerar som en spindel i nätet för att samverka mellan kommunerna ska fungera friktionsfritt.

Avfallstaxa/Renhållningstaxa

I alla Sveriges kommuner är avfallshanteringen avgiftsfinansierad. Det är bara avfall som ingår i det kommunala ansvaret enligt 15 kap 20 § miljöbalken som ska finansieras via avfallstaxor (framgår av miljöbalken 27 kap 4 §).

Däremot ger en nyligen antagen lagändring möjlighet för kommunerna att använda avfallstaxan för åtgärder som vidtas för att förebygga avfall och som kan användas i arbetet med att uppnå en del av målen i avfallsplanen. Detta inkluderar dock inte förebyggande insatser gällande kommunens egna verksamhetsavfall.

Avfallsföreskrifter

Avfallsföreskrifterna innehåller lokala bestämmelser för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar. I föreskrifterna beskrivs bland annat vilka skyldigheter fastighetsinnehavare har för det avfall de genererar samt hur avfall ska sorteras och lämnas.

Upphandling

Upphandling är ett kraftfullt verktyg där kommunerna har stor möjlighet att påverka. Genom att anta rutiner för avfallsförebyggande arbete i samband med upphandling och ställa miljökrav kan kommunerna bidra till avfallsminimering och en hållbar utveckling.

Tillsyn

De kommunala tillsynsmyndigheterna (miljö- och hälsoskyddskontor) utövar tillsyn över verksamheter och företag. Miljötillsyn kan ge råd, men även förelägga verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering om det finns skäl för det. Under framtagandet av avfallsplanen har det uppkommit önskemål om att samverka och utbyta erfarenheter mellan kommunernas miljötillsynsavdelningar som ett led i att nå de mål som fastställs i avfallsplanen.

Teknikutveckling och digitala hjälpmedel

Digitalisering och ny teknik kommer få en stor betydelse för avfallshanteringen framöver. Möjlighet att utforma, optimera och utvärdera verksamheter och agerande på nya sätt baserat på tillgång till relevant data och nya mjukvaror kommer förändra många branscher, inkluderat avfallsbranschen. Flertalet av målen i avfallsplanen kommer uppfyllas delvis med hjälp av nya digitala och tekniska lösningar där appar, on-demand tjänster och sensorer på avfallsbehållare är några exempel.

Ordlista

Agenda 2030

17 globala mål för hållbar utveckling syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser. Globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Avfall

Alla föremål eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallsföreskrifter

Kommunala bestämmelser för avfallshandling. Föreskrifterna fastställer bland annat vilka skyldigheter kommunen och fastighetsinnehavare/verksamhetsutövare har samt när, var och hur avfall ska hämtas.

Avfallstaxa

Renhållningstaxa eller återvinningstaxa kan användas synonymt. Avgift som kommunen tar ut för att finansiera de tjänster som ingår i det kommunala avfallsansvaret.

Avfallstrappan/avfallshierarkin

Anger en hierarki för i vilken ordning olika metoder för att behandla avfall bör användas. Den grundar sig på EU-direktiv och principen är också införd i svensk lagstiftning. Det högst prioriterade steget är förebyggande av avfall följt av återanvändning, materialåtervinning, energiåtervinning och deponering. Ibland läggs nedskräpning till som det allra nedersta steget i trappan.

Avfall web

Avfall Sveriges webbaserade statistiksystem för hantering av avfallsstatistik.

Biogas och biogödsel

Biogas- och biogödselproduktion hänger ihop. I en biogasanläggning produceras dessa två produkter samtidigt genom att till exempel gödsel, matavfall, restprodukter från livsmedelsindustrin bryts ner under anaeroba

(syrefria) förhållanden. Biogasen, som i huvudsak består av metan och koldioxid, kan användas till att tillverka el- och/eller värme eller som drivmedel. Biogödseln kan med fördel användas som ett näringsrikt gödselmedel.

Bostadsnära insamling/ Fastighetsnära insamling

Insamling av avfall i direkt anslutning till bostadsfastigheten.

Cirkulär ekonomi

I en cirkulär ekonomi behålls resurserna i samhällets kretslopp istället för att bli avfall. Genom att återanvända och återvinna produkter, material och resurser kan vi behålla deras ekonomiska värde. Samtidigt kan vi minska uttaget av ny råvara och uppkomsten av avfall och restprodukter. För att lyckas med det måste vi ha en smartare produktion och produktdesign och mer hållbara konsumtionsmönster. Vi måste gå från en linjär till en cirkulär ekonomi.

Deponi

Upplagsplats för avfall på eller i jorden. Deponering är att bortskaffa avfall genom slutförvaring. Lagring av avfall får aldrig ske längre än tre år innan det räknas som deponering.

Energiåtervinning

Tillvaratagande av el/värme som alstras i en anläggning för avfallsförbränning eller av gas från organiska ämnen, till exempel i en rötningsanläggning eller på en deponi.

Farligt avfall

Ett ämne eller ett föremål som är avfall och som är markerat med en * i bilaga 3 till avfallsförordningen. Det gäller exempelvis ämnen som kan vara hälsoskadliga, smittförande, miljöfarliga, brandfarliga eller explosiva.

Förberedelse för återanvändning

En avfallshantering som genom kontroll, rengöring eller reparation gör att produkter eller komponenter som blivit avfall kan återanvändas.

Förebyggande av avfall

Åtgärder som vidtas för att förebygga att det över huvud taget uppkommer avfall exempelvis genom minskad konsumtion eller delat ägande.

Förpackningar

Förpackning eller emballage är en produkt tillverkad för att skydda, hantera, leverera och presentera en vara. Som privatperson ska du lämna dina förpackningar på en återvinningsstation eller annan typ av förpackningsinsamling nära bostaden.

Grovavfall

Hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl. Exempelvis trasiga möbler eller metallskrot såsom stekpannor.

Hushållsavfall

Från och med den 1 augusti 2020 ersattes begreppet hushållsavfall med termen kommunalt avfall. Se kommunalt avfall.

Hållbar utveckling

Tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

Kommunalt avfall (och ansvar)

I begreppet kommunalt avfall innefattas avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll. Alltså är det bara det som liknar avfallet från hushåll som räknas som kommunalt avfall och därmed ingår i ansvaret enligt 15 kap 20 § miljöbalken.

Det avfall som kommunen ansvarar för är förutom kommunalt avfall även avloppsfraktioner från enskilda avlopp, latrin samt bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Det är bara avfall som ingår i det kommunala ansvaret enligt 15 kap 20 § miljöbalken som ska finansieras via avfallstaxor (framgår av miljöbalken 27 kap 4 §).

Definitionen kommunalt avfall har utformats för att vara i linje med den som används för statistiska ändamål av Eurostat och OECD. Den nya definitionen är genomförd i svensk rätt genom ändringen i 15 kap 3 § miljöbalken (prop. 2019/20:156).

Kretsloppspark

Med kretsloppspark avses en anläggning där återanvändning, återvinning och avfallssortering samlas. Besökarna uppmuntras på anläggningen att skänka saker till återanvändning genom personlig mottagning. Anläggningarna samarbetar med en eller flera organisationer som bedriver sortering, försäljning av produkter för återanvändning och oftast reparation (förberedelse för återanvändning) på samma område. Anläggningen fungerar därutöver som en återvinningscentral.

Källsortering

Sortering eller separering av avfall på samma plats där avfallet uppkommit, till exempel i hushållet.

Klimat 2030

Länsstyrelsen i Västra Götaland och Västra Götalandsregionens kraftsamling för västsvenska aktörer som arbetar för en attraktiv och hållbar framtid.

Matavfall

Livsmedelsavfall från livsmedelskedjan (hushåll, restauranger, storkök, butiker och livsmedelsindustrin). Omfattar såväl ätbar mat (se matsvinn) samt det som inte brukar ätas, exempelvis ben, kärnor och skal.

Materialåtervinning

Avfallshantering som innebär tillvaratagande av material från avfall.

Matsvinn

Onödigt matavfall, det vill säga sådan mat som hade kunnat ätas upp om den hanterats på rätt sätt och ätits upp i tid, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Miljöhus

Också kallat återvinningshus eller kretsloppshus. Ett avfallsutrymme uppfört som ett fristående hus med kärl för olika avfallsfraktioner.

Plockanalys

Plockanalys innebär att en i förväg bestämd mängd avfall plockas ut och sorteras. Resultat redovisas och sammanställs i en rapport. Syftet med en plockanalys är att få en bild av vad och hur mycket aktuell verksamhet (exempelvis hushållen) slänger i sina avfallskärl.

Producent

Den som yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller säljer en vara eller en förpackning eller den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.

Producentansvar

Skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns, återanvänds eller bortskaffas på ett sätt som kan krävas för en miljö- och hälsomässigt godtagbar avfallshantering.

Rejekt

Det material som i förbehandlingen av matavfallet sorteras bort och ofta går till förbränning. Rejekt kan även uppkomma i andra återvinnings- och behandlingsprocesser. Exempelvis uppkommer rejekt i samband med att insamlade förpackningar skall förberedas inför att bli nytt material.

Renhållningsordning

Enligt miljöbalken ska alla kommuner ha en renhållningsordning. Renhållningsordningen består av avfallsplan och föreskrifter för avfallshantering (ibland kallade renhållningsföreskrifter).

Restavfall

Restavfall är det avfall som blir kvar efter du har sorterat ut förpackningar, returpapper, matavfall, grovavfall, elavfall och farligt avfall.

Återanvändning

En åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för.

Återvinning

En avfallshantering som innebär att avfallet kommer till nytta som ersättning för annat material, antingen genom energiåtervinning eller materialåtervinning. Materialåtervinning är hållbarhetsmässigt bättre än energiåtervinning. Begreppet innefattar även förberedelse för materialåtervinning eller förberedelse för återanvändning.

Återvinningscentral (ÅVC)

Större anläggning för insamling av till exempel grovavfall, trädgårdsavfall, elavfall, farligt avfall. Ibland även med verksamhet för återanvändning. Finansieras av avfallstaxan.

Återvinningsstation (ÅVS)

Obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper. Drivs ej av kommunen utan på uppdrag av producenterna.

Bilageförteckning

Bilaga 1: Framtagande av avfallsplanen.....	38
Projektorganisation	
Fokusgrupper	
Förankring	
Remiss och utställning	
Politisk hantering	
Bilaga 2: Avfallsplanens sammanhang i kommunen och ansvarig för målen.....	41
Avfallsplanens sammanhang i kommunen	
Ansvarig för målen	
Bilaga 3: Mål och lagstiftning som berör avfallsplanen.....	51
Globala mål – Agenda 2030	
Lagstiftning på EU-nivå	
Lagstiftning på nationell nivå	
Nationell avfallsplan	
Det svenska miljömålssystemet	
Producentansvar	
25/25 målet Avfall Sverige	
Regionala mål	
Klimat 2030	
Bilaga 4: Bedömning av miljöpåverkan.....	59
Bedömning av miljöpåverkan	
Sammanfattande bedömning	
Bilaga 5: Nulägesbeskrivning av avfallshantering i Boråsregionen.....	64
Geografi och demografi	
Boendeformer	
Näringslivsstruktur	

Kommunalt avfall

Insamlingssystem för avfall i Boråsregionen

Anläggningar för avfallshantering och förebyggande i Boråsregionen

Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen

Avfall som omfattas av producentansvar

Bilaga 6: Framtidsutsikter för avfallshantering i Boråsregionen och avfall i kommunernas översiktsplaner	73
Befolkningsprognos och framtida avfallsmängder	
Framtida behov av insamlingssystem och anläggningar i Boråsregionen	
Trender och framtida förutsättningar för avfallshantering	
Anläggningar för att hantera avfall i kommunernas översiktsplaner	
Bilaga 7: Nedlagda deponier i Boråsregionen	79
Bilaga 8: Uppföljning av utgående regional avfallsplan	90

Bilagor

GEMENSAM AVFALLSPLAN 2021–2030

För Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo,
Ulricehamn och Vårgårda

Bilaga 1:

Framtagande av avfallsplanen

Framtagandet av avfallsplanen har präglats av ett stort engagemang ute i kommunerna. Planen har arbetats fram med hjälp av tjänstepersoner från alla åtta kommuner med en projektgrupp som bas. Under framtagandet av avfallsplanen har kontinuerlig förankring genomförts både politiskt, på chefsnivå samt i olika konstellationer av tjänstepersoner.

Projektorganisation

Under andra halvan av 2018 kom ett önskemål från Boråsregionens medlemskommuner om att samverka kring att ta fram en gemensam avfallsplan. En projektgrupp bestående av en till två representanter från varje kommun eller kommunalt energi- och avfallsbolag bildades initialt i projektet under 2019. Under hösten 2019 tillsattes en projektledare på Boråsregionen för att samordna arbetet med framtagandet av ny regional avfallsplan. Projektgruppen har träffats regelbundet under hela projektperioden. Projektgruppen bestod av tio personer med följande roller: projektledare, avfalls- eller renhållningschefer, avfallsingenjör, samhällsplanerare och verksamhetsansvarig avfall från hushåll. Ett antal personer från projektgruppen blev utsedda att vara delprojektledare för de fokusgrupper som sedan bildades i projektet.

Fokusgrupper

Sex olika målområden identifierades som viktiga för Boråsregionen:

- Hushåll med maten.
- Konsumera hållbart.
- Använd de resurser vi har.
- Sortera mera.
- Fimpa skräpet.
- Planera in plats för avfallet.

Fokusgrupper bildades kring varje målområde och dessa bemannades med tjänstepersoner från våra åtta kommuner, totalt 60 tjänstepersoner var aktiva i arbetet. Det var en bred representation från kommunernas olika verksamheter som deltog, bland annat representanter från avfall, miljö, kost, förskola, skola, äldreomsorg, fastighet, bostadsbolag, gata, park, upphandling, lokalförsörjning, plan, bygg och fritid. Även ett antal externa organisationer deltog i fokusgrupperna, bland annat representanter från Science Park Borås, Högskolan i Borås, Medborgarskolan och Navet Science Center. Fokusgruppernas arbete inleddes med en gemensam workshop i januari 2020 och därefter följde ett antal ytterligare möten och workshops i respektive grupp under våren 2020. Ur fokusgruppen *Sortera Mera* lyftes behovet av ett separat möte med fokus på hantering av massor. Till detta möte bjöds ytterligare representanter in från kommunernas olika delar; servicekontor, entreprenad samt kommunbiolog. Fokusgruppernas övergripande roll var att ge inspel på mål, åtgärder och indikatorer. De målförslag som fokusgrupperna arbetade fram förädlades sedan av projektgruppen.

Förankring

Under 2020 har kontinuerlig förankring av arbetet med att ta fram avfallsplanen rapporterats och presenterats för de olika nätverk som drivs av Boråsregionen; kommunchefsnätverket, nätverket för miljöstrategisk samverkan, nätverket för samhällsbyggnadschefer samt nätverk för äldreomsorg, funktionshinder och individ- och familjeomsorg. Under hösten 2020 inleddes ett omfattande förankringsarbete i respektive kommun för att få ytterligare inspel på de förslag som tagits fram i fokusgrupperna. Presentationer och workshops hölls med tjänstepersoner, med kommunledningsgrupper samt på politiska sammanträden så som i kommunstyrelsen och i olika nämnder i respektive kommun.

Remiss och utställning

Planen var ute på remiss februari till maj 2021. Den ställdes även ut för samråd till allmänheten under samma period. Projektgruppen bearbetade där efter in ändringar i avfallsplanen utifrån de remissvar som inkommit. Totalt inkom 13 remissvar. Kommunerna i Boråsregionen inkom med ett svar vardera.

Politisk hantering

Projektet har kontinuerligt avrapporterats till Beredningen för Hållbar Utveckling, BH7, på Boråsregionen. BH7 är beredande för Direktionen på Boråsregionen. Presentation och dialog har också hållits med Direktionen. Därtill har projektet presenterats och dialog har förts ute i varje kommun i kommunstyrelser eller nämnder under framtagandet av planen. Direktionen beslutar om rekommendation av antagande av planen i Boråsregionen. Respektive kommun beslutar sedan om antagande i den egna kommunen.

Bilaga 2:

Avfallsplanens sammanhang i kommunen och ansvarig för målen

Avfallsplanen och dess mål har beröringspunkter med andra strategier, målområden och styrdokument som återfinns i kommunerna, detta beskrivs nedan. Tabell 2–7 visar strukturen för ansvarsfördelningen av de olika målen. Ansvarsfördelning tas slutligt fram under implementering 2021.

Avfallsplanens sammanhang i kommunen

Bollebygds kommun

Avfallsplanen ligger i linje med de miljömål som återfinns i Verksamhetsplan och budget 2020-2022 för kommunstyrelsen. Bland annat ska man arbeta för att vara en "Miljösmart kommun" och "Kommunen ska efterleva av kommunen uppsatta miljö- och hållbarhetsmål". Nämnderna ska arbeta för att bryta ner de övergripande målen till ett eller flera nämndspecifika mål. Målen ska vara specifika, mätbara, accepterade, realistiska och tidsbegränsade, så kallade smarta mål. Exempelvis har mål formulerats med syfte att ge barn och elever en god, näringsriktigt sammansatt kost av god kvalitet och som en åtgärd för att nå det målet har man infört en nationell modell för att mäta matsvinn och kan således påverka och minska mängden matsvinn som uppkommer i kommunen.

Borås stad

I Vision 2025 beskrivs Borås stad som kretsloppsstaden. Det ger en tydlig indikation på ambitionsnivån för arbetet med avfallsfrågor. Arbetet med att minimera avfallet berör flera andra styrdokument. I de nuvarande miljömålen finns liknande målsättningar. Avfallsplanen är därför ett viktigt underlag när nya miljömål ska tas fram. Minskade klimatutsläpp hänger ihop med minskad resursanvändning och ökade cirkulära flöden och ingår därför även som en strategi i Energi- och klimatstrategin.

Borås Stad är på väg mot en tillitsbaserad styrmodell, vilket innebär mindre detaljstyrning och större fokus på riktning och på arbetssätt som ska leda till handling. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för avfallsfrågor. Borås Energi och Miljö AB är utförare på avfallsområdet och har ansvar för insamling och hantering av avfall och återvinningsmaterial. Borås Energi och Miljö har ett flertal styrande och strategiska dokument och målsättningar som berör avfallsplanen, bland annat affärsplaner, budgeten och miljömålet: "Lev hållbart, Lev mer".

Herrljunga och Vårgårda kommuner

Herrljunga och Vårgårda kommuner samverkar kring renhållnings- och avfallsfrågan och har en gemensam organisation för detta.

Avfallsplanen med sina förslag till aktiviteter kommer underlätta för kommunerna i dess miljöarbete kring Agenda 2030 och Klimat 2030. Kommunerna kommer även ansluta sig till en del av Västra Götalandsregionens klimatlöften där avfallsplanen ger ett extra stöd i detta arbete.

Avfallsplanen ligger i linje med det arbete som bedrivs inom båda kommunerna. De flesta målen som berör minskade avfallsmängder samt att sträva högre upp i avfallstrappan är ett arbete som kommunen redan bedriver om än i vissa fall har långt kvar. En del av målen är dock inte så tydligt uttalade inom kommunen. Dessa mål kan även vara svåra att mäta samt uppnå när det gäller exempelvis inköp av engångsartiklar samt arbetskläder. Även en del andra mål och åtgärder som berör flera enheter kan var svårare att följa upp.

Marks kommun

Arbetet med de mål som berörs i avfallsplanen knyter an både till Marks kommuns arbete med Klimat 2030 och Agenda 2030. Arbetet inom Klimat 2030 bedrivs dels genom ett antal åtaganden, som sträcker sig till 2029 och dels genom ett antal mer kortsiktiga klimatlöften. Inom åtagandena, finns stor frihet att ändra och här kan många av avfallsplanens mål med fördel vävas in. När det gäller klimatlöftena så är dessa fasta och Marks kommun har valt vilka man ska jobba med varav en del berör avfallsplanen. En del andra åtaganden som också finns med i avfallsplanen har man i dagsläget valt att inte arbeta med. Detta är dock inte motstridigt mot avfallsplanens mål, då ställning enbart har tagits att inte jobba det kommande året med detta.

I arbetet med Agenda 2030, vars miljödel återspeglar de nationella miljömålen, har Marks kommun startat upp två processer. En går ut på att ta fram en helt ny vision samt kommunövergripande mål. Den andra processen handlar om att ta fram kommunövergripande styrdokument för hur Marks kommun ska arbeta med Agenda 2030. Även här finns det stora samordningsvinster med att koppla på även avfallsplanens mål. Poängteras ska att de kommunövergripande styrdokumenterna i dagsläget enbart vänder sig till kommunens egna verksamheter och inte till kommuninvånare.

Svenljunga kommun

I Svenljunga kommun finns sedan tidigare strategiska mål som tangerar avfallsplanens målsättningar. Målområde 4 i fullmäktigemålen är ett övergripande mål "att lämna över ett miljömässigt hållbart samhälle till nästa generation". Ett mål som i princip samtliga mål i avfallsplanen kommer att bidra till. Vidare har Svenljunga kommun en energi- och klimatstrategi från 2010 där tre åtgärder berör avfallsplanen. Det handlar om drivmedel och ruttoptimering vid avfallstransporter, att använda kommunalt hushållsavfall till biogasproduktion och att utreda tankställen för biogas. Svenljunga kommun kommer att ansluta sig till Västra Götalandsregionens klimatlöften där avfallsplanen kommer att bidra till att uppfylla flera av klimatlöftena.

Tranemo kommun

Avfallsplanen faller väl in under Tranemo kommuns vision och strategiska plan, med visionen "Tranemo är en hållbar och attraktiv kommun som kännetecknas av kreativitet och framtidstro" och där ett av dom prioriterade målen är ett hållbart samhälle.

Förslagsvis bör arbetet med den regionala avfallsplanen och dess mål och åtgärder bedrivas som ett kommunövergripande projekt. Där planering och uppföljning av vilka mål och aktiviteter som är prioriterade nästkommande period sker via dialog i enlighet med kommunens styrmodell. Därtill nyttjas vårt digitala stöd för projekthantering för samverkan och rapportering under pågående arbete.

Ett kommunövergripande projekt ger möjlighet att väva samman avfallsplanen med övriga aktuella styrdokument som rör området till exempel lokala miljömål och klimatlöften. Exempelvis skulle klimatlöfte 11, att minska matsvinnet i kommunens verksamheter till 45 gram/portion kunna vara ett delmål till avfallsplanens mål om 35 gram/portion.

Ulricehamns kommun

Avfallsplanen är en del av Ulricehamns kommuns miljöstrategiska arbete. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för avfallsfrågor. Ulricehamns Energi har verksamhetsansvaret inom avfallsområdet, till exempel ansvar för insamling och hantering av avfall och återvinningsmaterial samt att sköta kommunens avfallsanläggning.

De flesta målen som handlar om att minska avfallsmängder och sträva högre upp i avfallstrappan är ett arbete som Ulricehamns Energi och Ulricehamns kommun har högt på sin agenda. I kommunens budget 2020 finns mål om hållbarhet och klimatanpassningsåtgärder till exempel att minska matsvinnet i skolorna och skapa mer hållbara menyer. En ny avfallsplan kommer göra det möjligt för alla samhällsaktörer att föra in mål och aktiviteter i sin budget och i sin verksamhet så att vi tillsammans minskar uttagen av ändliga resurser samt lever och arbetar mer hållbart.

Ansvarig för målen

För att nå målen i avfallsplanen krävs att det finns uttalade ansvariga. Ansvarsfördelning per kommun tas slutligt fram under implementeringen 2021. Viktigt att poängtera är att ansvaret för uppfyllande av målen inte enbart faller på avfallsenheterna. Avfallsplanen innehåller mål och åtgärder som berör många olika delar av kommunens verksamhet:

- För målområde 1 *Hushåll med maten* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; kostverksamhet, förskola, skola och äldreomsorg, bostadsbolag samt avfalls- och miljöenheter.
- För målområde 2 *Konsumera hållbart* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; upphandling och inköp, förskola, skola och äldreomsorg, näringslivsansvariga, kultur och fritid, kommunikation samt avfalls- och miljöenheter.
- För målområde 3 *Använd de resurser vi har* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; upphandling och inköp, byggnation, rivning och fastighet, servicekontor, bostadsbolag, tillsyn samt avfalls- och miljöenheter.
- För målområde 4 *Sortera mera* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; avfallsenhet, kommunikation, upphandling, bostadsbolag och lokalförsörjning.
- För målområde 5 *Fimpa skräpet* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; gata- och parkenheter, fritid- och folkhälsa, kommunikation och tillsyn.
- För målområde 6 *Planera in plats för avfallet* är följande delar av kommunen viktiga aktörer för att nå målen; samhällsplanering och avfallsenheter.

Tabell 2. Målområde 1: Hushåll med maten.

Struktur för ansvarsfördelning								
Mål	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 1: Hushåll med maten.								
1.1. Matsvinnnet ska minska till 35 g/portion i kommunens verksamheter.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
1.2. Matsvinnnet ska minska med 50 % per invånare jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
1.3. Minst 60 % av uppkommet matavfall ska gå till näringsåtervinning och biogasproduktion eller annat miljö- eller mässigt motsvarande ändamål.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 3. Målområde 2: Konsumera hållbart.

Struktur för ansvarsfördelning									
Mål	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda	
Målområde 2: Konsumera hållbart.									
2.1. Konsumtionen av engångsartiklar i kommunens verksamheter ska minska jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	
2.2. Livslängden på arbetskläder i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	
2.3. Invånarnas förståelse om kopplingen mellan konsumtionsbeteende, avfalls-mängder och miljö-påverkan ska öka.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	

Tabell 4. Målområde 3: Använd de resurser vi har.

Struktur för ansvarsfördelning								
Mål	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 3: Använd de resurser vi har.								
3.1. Andel möbel- och textilinköp i kommunens verksamheter som är återbrukat ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
3.2. Återanvändning och återvinning av bygg- och rivningsmaterial inkl. massor från kommunala bygg-, mark- och anläggningsprojekt ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
3.3. Livslängden på elektronik i kommunens verksamheter ska öka jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
3.4. Invånarna ska ha möjlighet till enkel och tillgänglig återanvändning av produkter.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 5. Målområde 4: Sortera mera.

Struktur för ansvarsfördelning									
Mål	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårdå	Vårdå
Målområde 4: Sortera mera.									
4.1. Alla kommunala verksamheter ska ha möjlighet att enkelt och nära sortera ut sitt avfall.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
4.2. Andelen felsorterat i restavfallet ska minska med 50 % jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
4.3. Mängd avfall från ÅVC som behandlas med förbränning och deponering ska minska jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
4.4. Andel hållbara och effektiva avfallstransporter i kommunens regi ska öka jämfört med år 2021.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 6. Målområde 5: Fimpa skräpet.

Struktur för ansvarsfördelning								
Mål	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 5: Fimpa skräpet.								
5.1. Nedskräpning ska minska med 50 % jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021
5.2. Upplevd nedskräpning i offentlig miljö ska förbättras jämfört med år 2022.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Tabell 7. Målområde 6: Planera in plats för avfallet.

Struktur för ansvarsfördelning								
Mål	Bollebygd	Borås	Herrljunga	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Vårgårda
Målområde 6: Planera in plats för avfallet.								
6.1. Små och stora anordningar för återbruk, återvinnings och avfallshantering ska lokaliseras i strategiska lägen så de är enkla att använda både ur brukar- och insamlingssynpunkt.	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021	Tas slutligt fram under implementering 2021

Bilaga 3:

Mål och lagstiftning som berör avfallsplanen

Det finns ett flertal lagar och mål både på internationell och nationell nivå som berör avfallsområdet. Alltifrån FN:s Globala hållbarhets mål Agenda 2030, EU:s avfallsdirektiv, EU:s paket om cirkulär ekonomi, svensk lagstiftning i form av Miljöbalken och Avfallsförordningen, de svenska miljömålen, den nationella avfallsplanen och regionala hållbarhets- och klimatmål inom Västra Götaland.

Målen som lyfts fram nedan har varit relevanta i arbetet med framtagandet av Boråsregionens avfallsplan. De har i vissa fall agerat som inspiration och satt ramarna för prioriteringar av mål i avfallsplanen med syfte att den ska samverka och gå i linje med mål och strukturer som finns på global och nationell nivå.

Globala mål – Agenda 2030

De globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030, antogs 2015 av FN:s medlemsländer. Agenda 2030 rymmer 17 mål som syftar till en hållbar utveckling i alla tre dimensioner av hållbarhet; miljömässig, social och ekonomisk. Flertalet av målen berör avfallsområdet och relaterar också till målen i avfallsplanen.

Figur 5. De globala hållbarhetsmålen.

Mål 3. God hälsa och välbefinnande syftar bland annat till att minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar. Ett cirkulärt avfallssystem har som mål att avgifta kretsloppen och minska nedskräpningen. Hållbara och färre transporter i avfallskedjan kommer leda till att minska mängden luftföroreningar som släpps ut. Avfallsplanens målområde 4 och 5 påverkar detta mål.

Mål 7. Hållbar energi för alla ska säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla. Avfallsplanens målområde 1 och 4 berör detta mål genom energiproduktion från matavfall samt effektivare avfallstransporter.

Mål 8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt handlar om att resurseffektiviteten i konsumtion och produktion behöver förbättras för att uppnå en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt. Genom att arbeta mot ett cirkulärt avfallssystem som minimerar mängden avfall bidrar vi till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring. Detta berör avfallsplanens målområde 2, 3 och 4.

Mål 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur syftar till att bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. Vi bidrar genom att se över och utveckla den avfallsrelaterade infrastrukturen i målområde 6.

Mål 11. Hållbara städer och samhällen ska göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara vilket relaterar till avfallsplanens målområde 6 där avfallsfrågan ska komma in i ett tidigt skede i samhällsbyggnadsprocessen.

Mål 12. Hållbar konsumtion och produktion ska säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Vi bidrar i målområde 1, 2, 3 och 4 genom att öka möjligheten till att återanvända, minska avfallsmängderna, bedriva hållbar upphandling av varor samt samverka med företag och andra avfallsalstrande aktörer. Vi bidrar också genom att minska det onödiga matsvinnet samtidigt som vi använder det nödvändiga matavfallet för att skapa energi och växtnäring.

Mål 13. Bekämpa klimatförändringarna handlar om att vidta åtgärder för att bekämpa klimatförändringar och dess konsekvenser. Samtliga målområden i avfallsplanen bidrar till detta mål genom att förebygga avfall, öka återanvändningen och materialåtervinningen, integrera avfallsfrågan som en del i fysisk planering och öka antalet hållbara avfallstransporter.

Lagstiftning på EU-nivå

Inom EU gäller avfallsdirektivet (2008/98/EG) som ställer krav på medlemsstaterna att minska mängden avfall samt främja återanvändning och materialåtervinning genom avfallstrappan/avfallshierarkin. EU-kommissionen har även tagit fram ett paket för cirkulär ekonomi som innehåller en plan för att sluta kretsloppet och hantera alla faser av en produkts livscykel: från konsumtion och produktion till avfallshantering och marknaden för returråvaror. Planen pekar också ut fem prioriterade områden där man ska skynda på omställningen i värdekedjan; plast, matsvinn, viktiga råvaror, byggnation och rivning samt biomassa och biobaserade produkter. Det ställs också krav på källsortering av farligt avfall från hushåll, textilavfall och biologiskt avfall. Ett särskilt mål för att minska antalet deponier införs också.

Lagstiftning på nationell nivå

Grundläggande bestämmelser om avfall finns i miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2020:614). Avfallstrappan/avfallshierarkin är en del av lagstiftningen med ett fokus på att nå så högt upp i hierarkin som möjligt, det vill säga förebyggande av avfall.

Nyligen har också regeringen tagit beslut om att införa EU:s avfallspaket i svensk lag vilket har förändrat delar av miljöbalken gällande avfallshantering. Däribland att kommunen också ansvarar för att behandla bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet. Definitionen hushållsavfall har bytts ut till kommunalt avfall. Kommunerna ges möjlighet att finansiera såväl information om avfallsförebyggande som insamling och sortering av produkter för återbruk via avfallstaxan.

Nationell avfallsplan

Den nationella avfallsplanen "Att göra mer med mindre – Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023" anger att idag utnyttjas 60 procent av världens ekosystem på ett icke hållbart sätt. De kommande årtionden kommer en ökad befolkning med högre inkomster öka den globala efterfrågan på produkter och tjänster. Syftet med den nationella avfallsplanen är att beskriva Sveriges arbete med att:

- minska mängden avfall
- minska mängden skadliga ämnen i material och produkter
- minska de negativa effekter på både människors hälsa och vår miljö som avfall ger upphov till
- främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurserna i avfallet
- bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med att avfall uppstår

Boråsregionens avfallsplan följer dessa i och med de sex målområden som planen utgörs av som syftar till att förebygga avfall, cirkulera material och minska nedskräpning. Den nationella avfallsplanen lyfter också fram ett antal strömmar som är viktiga att arbeta med då de exempelvis ger upphov till stora avfallsmängder eller har omfattande miljöpåverkan. Dessa är bygg och riv, mat, elektronik, textil, plast och nedskräpning. Boråsregionens avfallsplan innefattar samtliga dessa strömmar i målformuleringarna inom respektive målområde.

Det svenska miljömålssystemet

Det svenska miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och ett antal etappmål. *Generationsmålet* visar riktningen för vad som måste göras inom en generation för att miljö kvalitetsmålen ska nås. *Miljö kvalitetsmålen* beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. *Etappmålen* är steg på vägen för att nå generationsmålet och ett eller flera miljö kvalitetsmål.

Figur 6. De svenska miljö kvalitetsmålen.

Generationsmålet: "Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. "

Miljö kvalitetsmålen är totalt 16 mål, dessa utgör grunden i den nationella miljöpolitiken. Avfallsområdet berörs av flera av målen.

- **God bebyggd miljö:** målet innebär att städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Målet om god bebyggd miljö strävar bland annat mot:
 - **Hållbar avfallshantering**
Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.
 - **Hushållning med energi och naturresurser**
Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.
- **Giftfri miljö:** målet syftar till att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Avfallsplanen bidrar till målet genom att verka för att minska avfallets farlighet och därmed eliminera dessa ur kretsloppet.
- **Begränsad klimatpåverkan:** Målet innebär att halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Ett antal **Etappmål** har funnits fram till 2020 och bland annat berört ökad resurshushållning i byggsektorn, ökad resurshushållning i livsmedelskedjan samt giftfria och resurseffektiva kretslopp. Ett antal nya etappmål har nyligen antagits:

- Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från år 2020 till år 2025 samtidigt som en ökad andel av den svenska livsmedelsproduktionen når butik och konsument till år 2025.
- Andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning ska successivt öka. Etappmålet har en stegrande ambitionsnivå fram till år 2035, då minst 65 viktprocent av det kommunala avfallet ska förberedas för återanvändning eller materialåtervinnas.
- Andelen återanvändbara förpackningar som släpps ut på marknaden ska öka successivt från år 2022 med minst 30 % år 2030.

Producentansvar

Sverige tillämpar idag producentansvar på ett antal olika strömmar, vilket innebär att den som sätter en produkt på marknaden också ska vara ansvarig för att produkten tas om hand på ett miljöriktigt sätt efter dess slutanvändning. Det finns idag ett producentansvar för förpackningar, returpapper, däck, bilar, läkemedel, eltrustning, batterier och radioaktiva produkter. Tidigare omfattades även returpapper av producentansvar men i december 2020 fastställdes att kommunerna från och med år 2022 tar över ansvaret för insamling och återvinning av returpappret. Grundprincipen med producentansvar är att förorenaren betalar, Polluter Pays Principle (PPP).

Under 2018 godkändes en ändring av förordningen kring ansvaret för förpackningar, som innebär ett krav på bostadsnära insamling av förpackningar. Förordningen innebär att till 2021 ska 60 % av alla bostadsfastigheter ha en borttransport av förpackningarna från de vanligast förekommande materialerna och 100 % från och med april 2025. Dock beslutade regeringen i september 2020 att delar av den nya förpackningsförordningen skjuts fram till år 2023 och justeringar i förordningen kan komma att ske. Den nuvarande insamlingen av förpackningar under producenternas ansvar kommer fortgå tills vidare.

Under 2020 utreds även hur ett producentansvar för textil skulle kunna utformas. Syftet med producentansvaret är att åstadkomma miljönytta genom ökad insamling av textil för återanvändning och av textilavfall för återvinning, i första hand för förberedelse för återanvändning och materialåtervinning.

25/25 målet Avfall Sverige

Till år 2025 ska mat- och restavfallet minska med 25 %, jämfört med 2015. År 2015 var mängden mat- och restavfall i snitt 225 kilo per person nationellt (enligt Avfall Web). En minskning med 25 % innebär i snitt 56 kg och den kvarvarande mängden mat- och restavfall skulle bli 169 kg. Exempel på åtgärder för att nå målet är att minska matsvinnet och minska onödig användning av produkter. En utökad utsortering av såväl matavfall som förpackningar som ändå uppstår kommer också att behövas.

Regionala mål

Västra Götalandsregionen arbetar fram en ny regional utvecklingsstrategi som är en övergripande strategi för det regionala tillväxts- och utvecklingsarbetet i regionen. Syftet är att skapa en samlad bild över regionens tillgångar, möjligheter och utmaningar och vad vi gemensamt prioriterar att kraftsamla kring. Strategin ska gälla för åren 2021–2030. Cirkulära affärsmodeller finns med som en av de fyra tvärsektoriella kraftsamlingarna i strategin. Denna kraftsamling belyser bland annat vikten av en cirkulär ekonomi, resurseffektivitet och behovet av nya affärsmodeller för att åstadkomma förändring.

Klimat 2030

Västra Götaland antog 2009 ett regionalt klimatmål om att vara fossiloberoende senast 2030 vilket har preciserats ytterligare i Klimat 2030 som har fyra fokusområden för att nå målet där Boråsregionens avfallsplan framförallt har beröringspunkter med fokusområde 1, 2 och 3.

1. Hållbara transporter, bland annat med fokus på accelererad omställning till fossilfria fordon.
2. Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster, med fokus på tjänster och cirkulära varor, design för en hållbar livsstil samt större marknad för biobaserade material och drivmedel.
3. Klimatsmart och hälsosam mat, bland annat med fokus på minskat matsvinn.
4. Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler.

**KLIMAT
2030
VÄSTRA GÖTALAND
STÄLLER OM**

Bilaga 4:

Bedömning av miljöpåverkan

Enligt miljöbalken 1998:808 6 kap 3 § ska en myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. I en miljöbedömning identifieras, beskrivs och bedöms olika miljöeffekter för aktuell plan. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande för att främja en hållbar utveckling.

Kommunerna i Boråsregionen tar fram en gemensam avfallsplan. Planen anger inte nya förutsättningar för kommande tillståndspliktiga anläggningar och bedöms inte påverka naturområden eller andra områden negativt till följd av planens genomförande. Avfallsplanens genomförande bedöms istället ge en positiv effekt på miljön då miljövinster med att förebygga avfalls uppkomst samt att i övrigt sträva mot en hållbar avfallshantering är större än avfallssystemets egen miljöbelastning. Se analys nedan.

Bedömning av miljöpåverkan

Målområde 1: Hushåll med maten

Målen är framtagna för att öka resurshushållningen i livsmedelskedjan och därmed minska miljöpåverkan. Målen strävar mot att minska matsvinnet samtidigt som matavfall ska samlas in separat och nyttiggöras som en resurs till växtnäring och energiproduktion eller annat miljömässigt motsvarande ändamål.

Bedömning: Målområdet ligger väl i linje med det svenska etappmålet om ökad resurshushållning i livsmedelskedjan. Stor miljöpåverkan kommer från livsmedelsproduktion och genom att minska svinnet och ta till vara på det matavfall som uppstår på ett miljömässigt hållbart sätt kommer detta bidra till att miljöpåverkan från livsmedel minskar.

Målområde 2: Konsumera hållbart

Målen inom detta område innebär att avfallsmängderna ska minska. Att förebygga avfall handlar mycket om ett förändrat konsumtionsmönster. För att uppnå en hållbar konsumtion och därigenom förebygga avfall måste vi använda tjänster och produkter utan att kommande generationers behov äventyras.

Bedömning: Målområdet har en positiv miljöpåverkan. Minskade avfallsmängder innebär minskat tryck på resurser, färre transporter och minskat användning av energi. Målen har dessutom en positiv inverkan på det svenska miljömålet giftfri miljö samt FN:s globala hållbarhetsmål 12. Hållbar konsumtion och produktion.

Målområde 3: Använd de resurser vi har

Målen för området är framtagna med bakgrund i att genom effektiv användning av de resurser vi har kan vi minska mängden avfall och mängden skadliga ämnen i kretsloppet. En viktig del i detta är att öka återanvändningen. För att öka återanvändningen krävs en beteendeförändring samt bättre

förutsättningar för invånarna att lämna produkter till återanvändning. Även kommunens verksamheter har en viktig roll i att agera som förebild och styra över

inköp och vad som händer med produkter som förbrukats. Nya anläggningar för återanvändning hanteras inte inom planen, tillstånd för sådana verksamheter söks enligt ordinarie process.

Bedömning: Målområdet har en positiv miljöpåverkan. Målen kommer bidra till att minska avfallsmängderna och hushålla med resurser på ett bättre sätt. Bland annat bidrar målen till uppfyllande av det svenska miljömålet giftfri miljö samt FN:s globala hållbarhetsmål 12. Hållbar konsumtion och produktion.

Målområde 4: Sortera mera

Målen innefattar ökad återvinning, renare avfallsfraktioner och minskade mängder avfall till förbränning och deponering. Återvinning ska vara en naturlig del av invånarnas vardag och kommunernas verksamheter. Med återvinning säkerställs ett cirkulärt materialflöde för avfall som inte kunnat förebyggas eller återbrukats, samtidigt som skadliga ämnen lyfts ur cirkeln. Centralt i det cirkulära materialflödet är att det sker genom effektiva insamlings- och återvinningsmetoder.

Bedömning: Målområdet bidrar till en positiv miljöpåverkan genom ett ökat resurs- och materialutnyttjande. Avfallshantering innebär en betydande andel transporter och målområdet adresserar detta genom att styra transporterna till att bli mer energieffektiva och använda fossilfria bränslen. Målområdet har en positiv påverkan på bland annat de svenska miljömålen begränsad klimatpåverkan, god bebyggd miljö, giftfri miljö och frisk luft samt FN:s globala hållbarhetsmål 11. Hållbara städer och samhällen och mål 13. Bekämpa klimatförändringar.

Målområde 5: Fimpa skräpet

Målen för området strävar mot att skapa en renare miljö. Att arbeta förebyggande med nedskräpning samt att städa nedskräpade miljöer är kärnan i detta målområde. Detta har även betydelse för att skapa en attraktiv och trygg region såväl som kommun att bo och verka i.

Bedömning: Målområdet har en positiv miljöpåverkan genom minskad spridning av förorenade ämnen. Målområdet bidrar bland annat till att uppfylla de svenska miljömålen god bebyggd miljö och giftfri miljö samt FN:s globala hållbarhetsmål 11. Hållbara städer och samhällen, mål 14. Hav och marina resurser och mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Målområde 6: Planera in plats för avfallet

Avfallsplanens mål och åtgärder för området innebär att processerna för samhällsplaneringen ska tillgodose en markanvändning som stödjer en långsiktig hållbar avfallshantering. Anläggningar för insamling, återvinning och återbruk ska finnas i strategiska lägen så att det är lätt att göra rätt och så att transporterna minimeras. I planeringssammanhang bör avfallsfrågor belysas och beaktas i tidiga skeden så att marken kan användas på ett optimalt och ändamålsenligt sätt.

Bedömning: Målområdet bidrar bland annat till att uppfylla de svenska miljökvalitetsmålen om god bebyggd miljö, frisk luft och begränsad klimatpåverkan samt FN:s globala hållbarhetsmål 11. Hållbara städer och samhällen.

Sammanfattande bedömning

Målområdena i avfallsplanen med mål och åtgärder kommer bidra till att förebygga att avfall uppstår, minska avfallets farlighet samt minska nedskräpning i regionen. Implementeringen av planen kommer innebära att kommunerna styrs i en riktning mot ett hållbart samhälle och ett ökat fokus på cirkulär ekonomi. Dessutom innebär avfallsplanen en ökad samverkan regionalt vilket kan bidra till en större genomslagskraft och ytterligare positiv miljöpåverkan. Kommunerna i Boråsregionen bedömer därmed att genomförandet av denna plan inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan då de mål och åtgärder som presenteras i avfallsplanen bedöms till huvudpart ha en positiv inverkan på miljön. Planen träffas därmed inte av kravet på strategisk miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Bedömningen att avfallsplanen inte medför betydande miljöpåverkan har kommunicerats till Länsstyrelsen i Västra Götaland som meddelade *"Utifrån det underlag som presenterats delar länsstyrelsen er bedömning att avfallsplanen ej kan antas medföra betydande miljöpåverkan."* (2020-09-10, diarienummer 566-42315-2020).

Länsstyrelsen
Västra Götaland

Jenny Järpler
Handläggare
010-2244531

Beslut
2020-09-10

Diarienummer
566-42315-2020

Sida
1(1)

Boråsregionen

Yttrande över betydande miljöpåverkan

Ni har sänt in underlag inför framtagande av en gemensam avfallsplan för åtta kommuner i Boråsregionen (Bollebygds kommun, Borås stad, Herrljunga kommun, Marks kommun, Svenljunga kommun, Tranemo kommun, Ulricehamns kommun, Vårgårda kommun).

Utifrån det underlag som presenterats delar länsstyrelsen er bedömning att avfallsplanen ej kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Jenny Järpler

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 5:

Nulägesbeskrivning av avfallshantering i Boråsregionen

I enlighet med Naturvårdsverket föreskrifter (NFS 2020:6) ska avfallsplanen innehålla en beskrivning av nuläget i kommunerna, det vill säga de förhållanden i kommunen som påverkar avfallens mängd och sammansättning. Nulägesbeskrivningen ger information om kommunernas demografi, näringslivsstruktur, avfall som kommunen ansvarar för och anläggningar för förebyggande och hantering av avfall. Uppgifter om avfall som inte är kommunens ansvar anges endast översiktligt.

Geografi och demografi

Boråsregionen är belägen i de södra delarna av Västra Götalands län och består av de åtta kommunerna Bollebygd, Borås, Herrljunga, Mark, Svenljunga, Tranemo, Ulricehamn och Vårgårda. I regionen bor ca 226 000 personer (2019) och det är en stor spridning i antalet invånare mellan de olika kommunerna. Mer än hälften av invånarna bor i centralort eller i annan tätort i kommunen. Borås är den största kommunen med drygt 113 000 invånare följt av Mark och Ulricehamn med med cirka 34 000 respektive 24 000 invånare och Bollebygd, Herrljunga, Svenljunga, Tranemo och Vårgårda med mellan cirka 9400–11 900 invånare. Regionen gränsar till Göteborgsregionen i väster, Skaraborgsregionen i norr, Hallands län i söder och Jönköpings län i öster. Arbetspendlingen är relativt utbredd med Borås som knutpunkt. Regionen har också ett stort utbyte med Göteborgsregionen.

Boendeformer

I de mindre kommunerna dominerar boende i småhus där Svenljunga och Tranemo har högst andel boende i småhus. Lägst andel boende i småhus har Borås. Variationen i boendeform påverkar logistiska lösningar för insamling av avfall från hushållen.

Figur 7. Karta över Boråsregionen.

Tabell 8. Befolkning (2019) och tätortsgrad (2016). Källa: scb.se.

Kommun	Invånare	Andel i centralort	Andel i övrig tätort	Andel i landsbygd
Bollebygd	9 495	45 %	17 %	39 %
Borås	113 179	66 %	25 %	9 %
Herrljunga	9 464	42 %	13 %	44 %
Mark	34 754	44 %	23 %	33 %
Svenljunga	10 780	34 %	27 %	39 %
Tranemo	11 936	28 %	44 %	29 %
Ulricehamn	24 668	46 %	23 %	31 %
Vårgårda	11 810	48 %	5 %	46 %

Tabell 9. Antal hushåll fördelat på boendetyper samt antal fritidshus i regionen (2018). Källa: scb.se.

Kommun	Antal hushåll	Varav andel i småhus	Varav andel i flerbostadshus	Varav andel i övrig eller okänd boendetyper	Antal fritidshus
Bollebygd	3 867	70 %	25 %	5 %	372
Borås	50 713	39 %	55 %	6 %	1842
Herrljunga	4 290	74 %	19 %	7 %	496
Mark	15 342	69 %	25 %	6 %	1635
Svenljunga	4 804	80 %	14 %	6 %	1100
Tranemo	5 226	78 %	16 %	6 %	629
Ulricehamn	11 062	64 %	29 %	7 %	1431
Vårgårda	4 989	71 %	21 %	8 %	461

Näringslivsstruktur

Boråsregionens näringsliv och arbetsmarknad präglas av textil och design, handel, logistik och distribution, tillverkningsindustri, verkstad och elektronikföretag samt gröna näringar. Antal arbetsställen i regionen är omkring 29 000 (SCB företagsregistret, 2019). De största arbetsgivarna i regionen är Borås stad och Västra Götalandsregionen (VGR). Lokalt är kommunerna stora arbetsgivare. Utöver kommunerna och VGR är de största arbetsgivarna i regionen med fler än 500 anställda följande (utan inbördes ordning, siffror från 2019):

- Ellos AB
- H&M Online AB
- Högskolan i Borås
- Samhall AB
- RISE Research Institutes of Sweden AB
- Veoneer Sweden AB
- Nexans Sweden AB
- Speed Competence AB

Kommunalt avfall

Avfall som omfattas av kommunalt ansvar innefattar bland annat mat- och restavfall, grovavfall inklusive trädgårdsavfall, farligt avfall, latrin och slam. Detta innefattar både avfall från hushåll och sådant avfall från andra verksamheter som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, det vill säga från kommunens verksamheter såsom förskola, skola och äldreomsorg samt från exempelvis restauranger. En sammanställning av dessa avfallsmängder visas i Tabell 10. Sammanställningen visar de avfallsströmmar och de mängder som samlas in i ett separat insamlingssystem. Värt att notera att detta inte alltid motsvarar totala mängden avfall som uppkommer. Gällande exempelvis textilavfall, i tabellen redovisas endast det som samlats in separat på kommunernas återvinningscentraler och går till återbruk, merparten av textilavfallet hamnar i dagsläget i restavfallet som därmed går till energiutvinning. Ytterligare ett exempel är fett och matolja, där endast en av kommunerna i dagsläget har mätbar separat insamling av detta, därmed kan mängderna upplevas som små.

Även andra typer av avfall uppkommer i kommunens verksamheter. Detta avser till exempel byggavfall och schaktmassor från kommunala bygg-, mark- och exploaterings-projekt, avloppsreningsslam, restprodukter från förbränningsanläggningar, avfall från gata och parker mm. I dagsläget finns ingen sammanställning i Boråsregionen över dessa avfallsfraktioner.

Tabell 10. Avfall som omfattas av kommunalt ansvar. Mängder i Boråsregionen i ton/år (2019) och behandlingsmetod. Källa: Avfall Web samt kommunerna.

Fraktion (ton/år)	Biologisk behandling	Material-återvinning	Energi-utvinning	Deponering	Annan behandling	Totalt
Matavfall	10 589					10 589
Restavfall			29 368			29 368
Farligt avfall		391	782	131	1303	2607
Textilavfall					319	319
Latrinavfall			4			4
Slam från enskilda avlopp					66 759 ¹	66 759
Fettavskiljar slam	3 719					3 719
Fett och matolja		0,5				0,5
Metallavfall (exklusive förpackningar)		3 941				3 941
Plastavfall (exklusive förpackningar)		415				415
Träavfall (exklusive förpackningar)			12 175			12 175
Gipsavfall		742				742
Trädgårdsavfall	2 817		2 441			5 258
Övrigt grovavfall		6 955	22 246	475		29 676
Deponirest				538		538
Summa	17 125	12 444,5	67 016	1 144	68 381	166 110,5

1 Slam från enskilda avlopp behandlas på avloppsreningsverk där de i vissa fall rötas men rötresten går till energiutvinning eller jordförbättring, och i andra fall rötas ej slammet utan långtidslagras och används som jordförbättring.

Insamlingssystem för avfall i Boråsregionen

I Boråsregionen finns flera olika system för insamling av avfall från hushåll, enligt Tabell 11. Tabellen avser insamlingssystem som tillämpades i kommunerna under 2020, Borås kommer införa fyrfacksinsamling och separata kärl för rest- och matavfall under de kommande åren. . Samtliga kommuner erbjuder separat insamling av matavfall. Flera kommuner har också möjlighet att hämta större mängder avfall i exempelvis container. Dessutom tillämpas underjordsbehållare och sopsug i områden med flerfamiljshus. Underjordsbehållare innebär att matavfall och restavfall lämnas i en lucka till en behållare som helt eller delvis är nedgrävd. Om sopsug tillämpas lämnas matavfall och restavfall via en lucka varpå dessa sugts eller trycks via ett rör till en behållare.

Tabell 11. Olika typer av insamlingssystem i kommunerna i Boråsregionen.

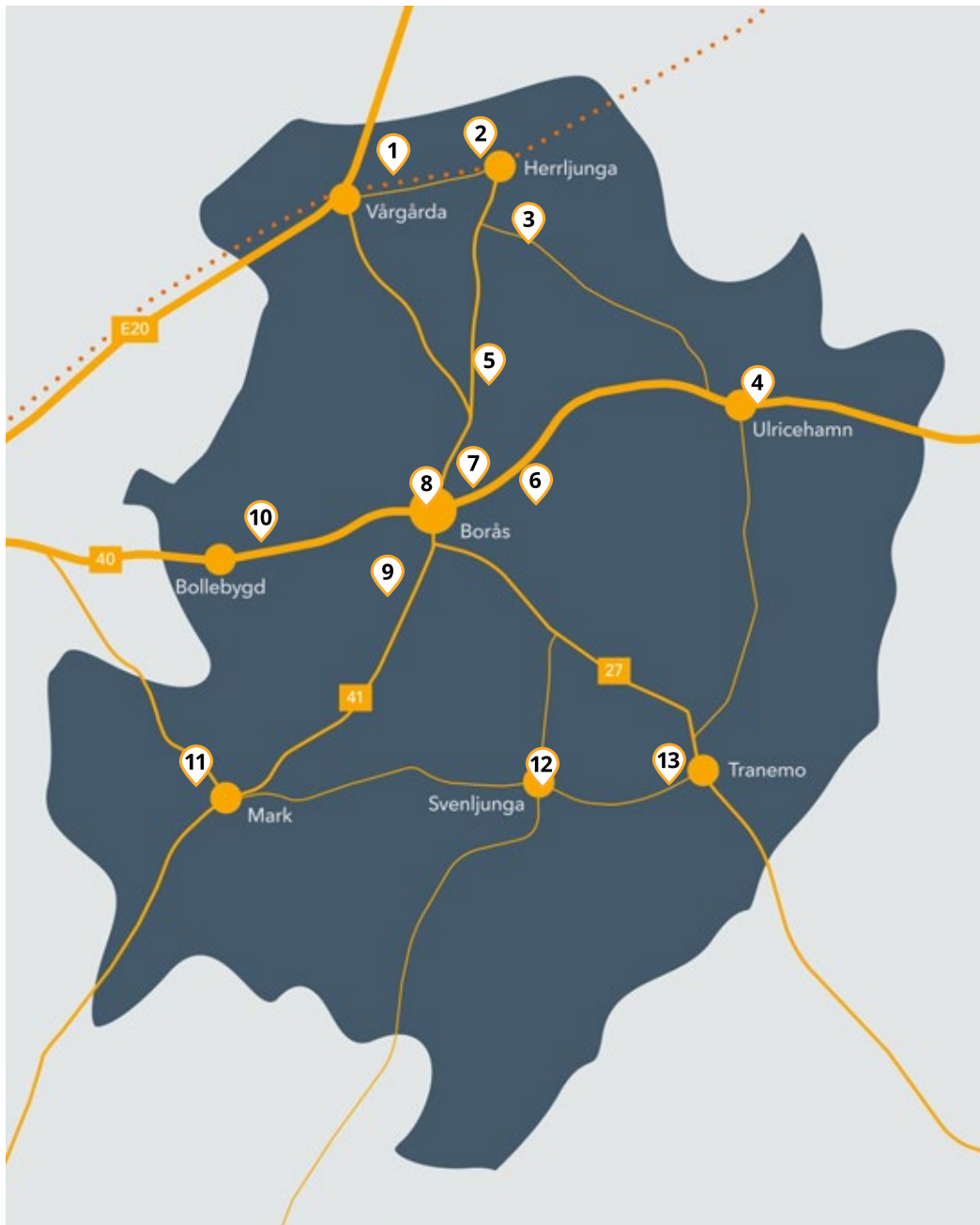
Insamlingssystem i Boråsregionen	Beskrivning	Kommun
Ett kärl för rest- och matavfall	Rest- och matavfallspåsar läggs i samma kärl och sorteras sedan via optisk sortering	Borås, Ulricehamn
Separata kärl för rest- och matavfall	Två olika kärl, ett för matavfall och ett för restavfall	Bollebygd, Herrljunga, Mark, Tranemo, Vårgårda
Fyrfacksinsamling	Två kärl med vardera fyra fack för matavfall, restavfall, förpackningar, tidningar, batterier och ljuskällor	Svenljunga

Anläggningar för avfallshantering och förebyggande i Boråsregionen

I Boråsregionen finns 13 återvinningscentraler (ÅVC). Anläggningarna drivs av respektive kommun. På återvinningscentralen kan hushåll och små företag lämna exempelvis:

- Trädgårdsavfall
- Förpackningar
- Returpapper
- Vitvaror, kyl och frys
- Elavfall
- Batterier
- Övrigt farligt avfall ex: färg och kemikalier
- Wellpapp
- Trä
- Gips
- Brännbart
- Metallsrot
- Inert material (sten, tegel, betong)
- Däck
- Produkter till återbruk

Figur 8. Karta över de 13 återvinningscentraler som återfinns i Boråsregionen.

- 1. Tumberg ÅVC
- 2. Herrljunga ÅVC
- 3. Annelund ÅVC
- 4. Övreskog ÅVC
- 5. Fristad ÅVC

- 6. Dalsjöfors ÅVC
- 7. Boda ÅVC
- 8. Lusharpan ÅVC
- 9. Viskafors ÅVC
- 10. Råssa ÅVC

- 11. ÅVC Skene skog
- 12. Kretsloppscentralen Moga Returen
- 13. ÅVC Returen

Nästan 46 000 ton grovavfall och farligt avfall samlades in på återvinningscentralerna i Boråsregionen under 2019 (Avfall web).

Merparten av återvinningscentralerna i regionen erbjuder möjlighet till återbruk av produkter i form av ta och ge. Flera av kommunerna är i process med att ta fram nya planer för hur återvinningscentralerna framöver ska utformas och återbruk blir en allt viktigare del. Detta kan på sikt även leda till att mängden grovavfall minskar till förmån för återbruk. I flera kommuner har man också en särskild återbruksverksamhet där produkter och material repareras och fräschas upp med hjälp av resurser från arbetsmarknadsinsatser.

Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen

Utöver ovan nämnda anläggningar eller system för att hantera och samla in avfall finns följande anläggningar i Boråsregionen av betydelse för avfallshanteringen.

Tabell 12. Övriga anläggningar för avfallshantering i Boråsregionen.

Typ av avfallshantering	Anläggning
Avfallsförbränning	Ryaverket, Borås Energi och Miljö
Biogasproduktion	Sobacken, Borås Energi och Miljö Ulricehamns Energi Vårgårda Herrljunga Biogas
Deponi	Sobacken, Borås Energi och Miljö
Förbränningsanläggning för tryckimpregnerat trä	Solör Bioenergi, Svenljunga
Omlastning farligt avfall	Sobacken, Borås Energi och Miljö
Omlastning av kommunalt avfall	Sobacken, Borås Energi och Miljö Svenljunga kommun Ulricehamns kommun Vårgårda kommun
Omlastning, sortering och/eller återvinning av kommunalt avfall och/eller verksamhetsavfall från privata aktörer	LBC, Borås och Ulricehamn Remondis, Borås Skrotfrag, Borås och Ulricehamn Stena Recycling, Borås Suez Recycling, Ulricehamn
Plaståtervinning	Van Werven, Svenljunga

Avfall som omfattas av producentansvar

I Sverige tillämpas producentansvar som ett styrmedel för att nå miljömålen. Producentansvaret omfattar förpackningar, returpapper¹, elutrustning, batterier, däck, bilar, läkemedel och radioaktiva produkter. De som sätter dessa produkter på marknaden, det vill säga producenterna, har också ett ansvar att se till att varan tas om hand på ett miljörätt sätt efter konsumenternas slutanvändning. Målet med producentansvaret är att producenterna ska motiveras att ta fram produkter som är resurssnåla, lättare att återvinna och inte innehåller miljöfarliga ämnen. Det finns separata insamlingssystem för de olika producentansvarsströmmarna, exempelvis samlas förpackningar och returpapper i huvudsak in via återvinningsstationer (ÅVS). I Boråsregionen finns det 158 återvinningsstationer, dessa drivs på uppdrag av producenterna och är alltså inte kommunens ansvar.

Tabell 13. Avfallsfraktioner som omfattas av producentansvar. Mängder för Boråsregionen i ton/år (2019) samt kg/person (2019). Källa: FTI och Avfall Web.

Fraktion	Mängd (ton)	Mängd (kg/person)	Rikssnitt (kg/person)
Pappersförpackningar	3215	15	13,9
Plastförpackningar	1760	8,6	7,5
Metallförpackningar	412	2,1	1,6
Glasförpackningar	4046	14,1	21,8
Returpapper	3345	19,3	18,7
Elutrustning	2719		
Bärbara batterier	59		
Bilbatterier	158		
Däck	330 ²		
Bilar	i.u.		
Läkemedel	i.u.		
Radioaktiva produkter	i.u.		

1 Under år 2020 beslutades att kommunerna tar över ansvaret för returpapper. Detta innebär att från och med år 2022 får landets kommuner ansvar för insamlingen och återvinningen av returpapper. <https://www.regeringen.se>

2 Avser endast däck insamlat på kommunernas återvinningscentraler.

Bilaga 6:

Framtidsutsikter för avfallshantering i Boråsregionen och avfall i kommunernas översiktsplaner

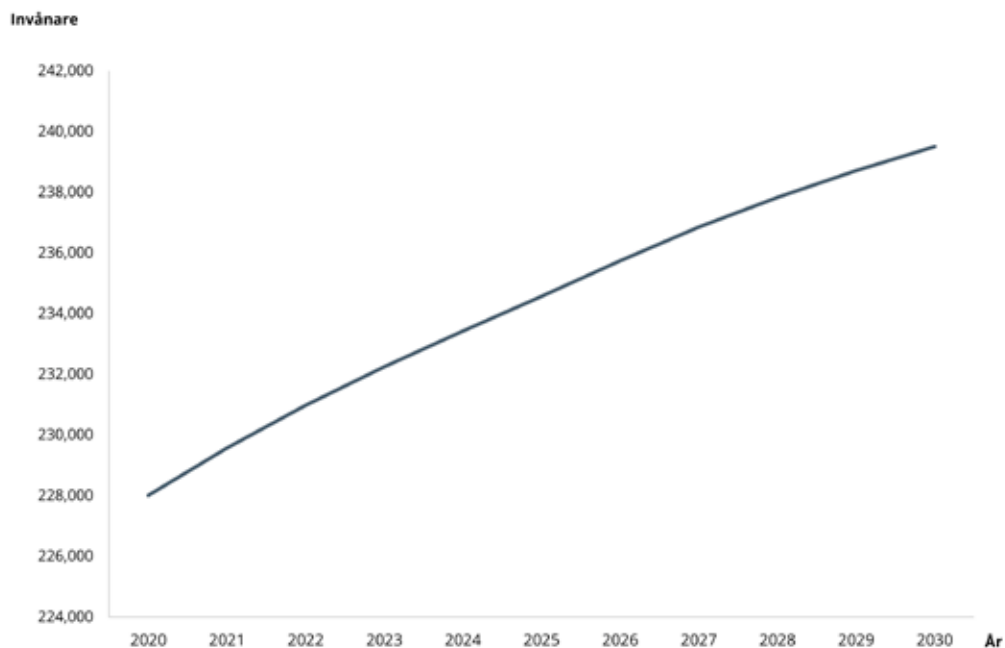
De kommande tio åren kommer förändringar ske i samhället i stort såväl som i vår region som kommer påverka avfallets mängder, hur avfall samlas in och hanteras. Digitalisering, teknikutveckling, ökat hållbarhetsfokus, nya affärsmodeller och demografiska förändringar är några exempel som kommunerna behöver ta hänsyn till, anpassa sig efter och vara delaktiga i utvecklingen av.

Befolkningsprognos och framtida avfallsmängder

Boråsregionen består av åtta kommuner med olika storlek och förutsättningar. I några av kommunerna förväntas befolkningsökningen vara liten eller till och med statisk medan i andra kommuner förväntas befolkning öka med 3–7 % mellan år 2020 och 2030. Den genomsnittliga prognostiserade befolkningsökningen per år fram till 2030 är för Boråsregionen 0,5 % (Västra Götalandsregionen).

Diagram 1. Befolkningsprognos för Boråsregionen fram till år 2030.

Källa: Västra Götalandsregionen.

År 2019 behandlades 467 kg avfall per person från hushållen i Sverige enligt Avfall Sveriges statistik. Mängden restavfall har minskat, mängden insamlad matavfall har ökat samt mängden insamlade förpackningar har ökat jämfört med föregående år. SMED, Svenska miljöemissionsdata prognostiserar att avfallsmängder från hushåll kommer öka med 24 % mellan år 2020 och 2030 ("Framtida avfallsmängder och avfallsbehandlingskapacitet", SMED Svenska Miljöemissionsdata). En del avfallsfraktioner spås minska till förmån för att andra ökar. En ökad utsortering genom exempelvis fastighetsnära insamling av förpackningar, ger dock samma avfallsmängder totalt sett men en ändrad fördelning mellan avfallsslagen.

Prognosen tar däremot inte hänsyn till teknisk utveckling, ökade initiativ för avfallsförebyggande insatser eller förpackningsindustrins utveckling vilket till stor del kan komma att minska avfallsmängderna. Avfall Sveriges rapport 2018:24 pekar på en komplexare materialsituation med fler avfallsfraktioner. Mindre andel restavfall men en ökning av förpackningsavfallet. En mer fragmenterad avfallshantering förutspås där fler aktörer gör anspråk på avfallsflödena. Vad gäller avfallsanläggningar så har dessa troligen blivit större och färre. Gällande avfallsmängdernas utveckling de kommande tio åren spås Boråsregionen följa rikets utveckling i genomsnitt.

Framtida behov av insamlingssystem och anläggningar i Boråsregionen

I Boråsregionen ser kommunerna ett behov av anläggningar inom följande områden:

- Kretsloppsparkar med ökade möjligheter för återbruk av bland annat bygg- och rivningsmaterial
- Anläggningar för laga, uppdatera, byta och låna produkter det vill säga cirkulära handelsplatser, verkstäder och bytesrum, samt även mobila lösningar för detta
- Sorteringsanläggningar för att möjliggöra ökad materialåtervinning av restavfall och grovavfall
- En samordning kring lokal hantering av massor och hantering av förorenade massor

För att realisera sådana anläggningar krävs en långsiktighet, samverkan mellan kommunerna och ekonomiska investeringar.

Trender och framtida förutsättningar för avfallshantering

Det finns ett flertal trender och kommande samhällsförändringar som kommer påverka avfallsbranschen. Ett flertal olika omständigheter är viktiga för kommunerna att förhålla sig till och utvecklas i takt med, exempelvis digitalisering, demografiska förändringar och ett ökat hållbarhetsfokus. Nedan redovisas ett antal framtidsspaningar som bland annat bygger på Avfall Sveriges rapporter 2018:20 och 2018:24.

Digitalisering och tekniska lösningar

En stor del av vårt vardagsliv och arbetsliv organiseras med stöd av digitala lösningar. Digitalisering kommer få en stor betydelse även för avfallshanteringen framöver. Exempelvis kan digitalisering och maskininlärning möjliggöra bättre utsortering av avfall genom att avfall som slängts i samma container kan eftersorteras. Optimerad hämtning av avfall genom så kallade "on-demand" lösningar är ett annat exempel. Där man kan effektivisera transporter, slippa onödiga tömningar och skapa en bättre service för invånarna. Möjlighet att utforma, optimera och utvärdera verksamheter och agerande på nya sätt baserat på tillgång till relevant data och nya mjukvaror kommer förändra många branscher, inkluderat avfallsbranschen. Det blir därför viktigt för kommunerna att ta del av och följa med i den utvecklingen.

Kundfokus

Kunderna förutsätter en ökad service för att delta i källsortering vilket medför att insamlingen av avfall av olika slag sker mer fastighets- eller kvartersnära. Kundkontakter har i större grad digitaliserats och allt större mängder information hanteras. Detta ger möjlighet till individualiserad dialog och skraddarsydda tjänster för att klättra högre upp i avfallshierarkin. Kunderna ställer krav på ökande bekvämlighet och krav på enkelhet.

Ökat hållbarhetsfokus ur ett miljömässigt perspektiv

Miljömässig hållbarhet är viktigt för avfallsbranschen. För att klara kommande utmaningar och krav krävs ytterligare omställning och här kan kommunala verksamheter verka för ett hållbart kretslopp genom att tänka igenom både inköp och nya investeringar. Allt vanligare begrepp är *delningsekonomi* vilket innebär aktiviteter som syftar till minskad resursåtgång genom effektivare kapacitetsutnyttjande såsom delning av tillgång till varor och tjänster och *funktionsförsäljning* där funktionen köps snarare än en produkt som sådan. Produkter som tillverkas måste bli än mer resurssparande. Redan innan en produkt blir till behöver producenten tänka på hur den kan få ett andra liv och här är demonterbarhet, reparerbarhet och möjligheten till återanvändning och återvinning centrala delar. Materialinnovationer kan leda till att material och produkter skraddarsys vilket kan minska spill och onödig produktion av kortlivade produkter. Övergången till en fossilfri tillvaro innebär att förnybara energilösningar på sikt kommer vara billigare än andra alternativ.

Demografiska förändringar och människors värderingar

Förändringar bland människors värderingar, livsuttryck och krav på omgivningen påverkar också framtida system, däribland avfallshantering. De generella kraven människor har ökar. Urbaniseringen har planat ut men stora regionala skillnader finns. Demografiska utmaningar såsom ökad andel äldre i befolkning i kombination med en ökning av födelsetalen kommer få ekonomiska konsekvenser för kommunerna. Skillnaden mellan människor och dess livsstilar ökar, likaså blir skillnaden tydligare mellan täta och glesa sammanhang och samhällen, det vill säga stad och land samt fattiga och rika delar. Sammantaget blir det viktigt för avfallssektorn att förstå och beakta dessa skillnader då det ger olika förutsättningar i olika delar av landet och i olika delar av vår region. Det har betydelse för människors konsumtion och val vilket ger konsekvenser för vilket avfall som uppstår och vart det uppstår. På många håll sker också en förtätning i städerna med mindre tunga fordon i centrum som en konsekvens vilket också ställer krav på avfallsinsamling och -hantering.

Anläggningar för att hantera avfall i kommunernas översiktsplaner

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska avfallsplanen innehålla en beskrivning av hur behovet av platser för anläggningar för att hantera avfall har tillgodosetts i kommunens översiktsplan och i kommunens övriga arbete med fysisk planering. Informationen i kommunernas översiktsplaner presenteras i tabellen nedan. Utöver information om anläggningar som anges i översiktsplanerna har också riktlinjer eller strategier för avfallshantering, i de fall de omnämns i översiktsplanen, lyfts fram. Det är värt att nämna att flera av våra kommuner är i process att ta fram ny översiktsplan och därför kan en del av informationen nedan upplevas som inaktuell. För att ytterligare belysa och betona vikten av att avfallsfrågan kommer in rätt i den fysiska planeringen i kommunerna har ett specifikt målområde i avfallsplanen, Målområde 6: *Planera in plats för avfallet*, arbetats fram.

Tabell 14. Anläggningar för att hantera avfall och strategier för avfallshantering i kommunernas översiktsplaner.

Kommun	Anläggningar och platser för avfallshantering	Riktlinjer/strategier för avfallshantering
<p>Bollebygd Antagen 2002</p>	<p>I kommunen finns 6 st återvinningsgårdar för insamling av återvinningsmaterial samt återvinningscentralen vid Råssa. Placering och utformning av ÄVS är idag inte tillfredställande löst. En förnyad lokaliseringsprövning och upprustning skall göras där hänsyn tas till omgivande bebyggelse, tillgänglighet och estetisk utformning.</p> <p>I Varpåsområdet finns kommunens gamla soptipp. Den kontrolleras enligt ett särskilt kontrollprogram. Genom allt fler kretslopp sluts finns det inget behov för kommunen att öppna en avfallsdeponi.</p>	<p>Det är kommunerna som svarar för att hushållsavfall inom kommunen tas omhand, i den mån det inte omfattas av producentansvaret. Bollebygd samarbetar med Borås kommun om slutbehandling av avfallet genom ett samarbetsavtal.</p>
<p>Borås Antagen 2018</p>	<p>Borås har ett utbyggt system för avfallshantering och produktion av biogas, fjärrvärme, fjärrkyla och el. Avfall samlas och sorteras på Sobacken söder om Borås där även biogasanläggning finns. Utsorterat hushållsavfall används för fjärrvärmeproduktion i Ryaverket. När Ryaverket avvecklas kommer även fjärrvärmeproduktionen till största del ske på Sobackens samlade Energi- och Miljöcentrum.</p>	<p>Samhällsplaneringen ska tillgodose en markanvändning som stödjer en långsiktigt hållbar avfallshantering. Anläggningar för insamling av avfall ska finnas i strategiska lägen så att det är lätt att göra rätt och så att transporter minimeras. Rimliga avstånd till bostäder och verksamheter bör eftersträvas.</p>
<p>Herrljunga Gäller för perioden 2017–2035</p>	<p>Hushållens avfall transporteras till förbränningsanläggning utanför kommunen. Hushållen erbjuds att sortera matavfall separat för rötning till biogas eller biogödsel i särskild anläggning. Deponerat avfall lämnas till avfallsanläggning utanför kommunen.</p> <p>Förpackningar av glas, metall, plast etc sorteras och lämnas till återvinningsstationer placerade på olika platser i kommunen. Återvinningscentraler finns i Herrljunga och Annelund.</p>	
<p>Mark Antagen 2017</p>	<p>Marks kommun har tillstånd att deponera 25 000 ton avfall per år vid avfallsupplaget i Skene Skog. Anläggningen har kompletterats för omhändertagande av lakvatten, för uppsamling av deponigas, med återvinningscentral mm. Deponeringen upphörde 2001.</p>	

Kommun	Anläggningar och platser för avfallshantering	Riktlinjer/strategier för avfallshantering
<p>Svenljunga Antagen 2020</p>	<p>Moga Returen är kommunens återvinningscentral och har tillstånd att årligen hantera 4000 ton icke farligt avfall och 500 ton farligt avfall. Anläggningen är belägen på Moga industriområde i södra delarna av kommunens centralort. Änglarps sopstation ca. 2 km söder om Svenljunga tätort är under avslutning. Deponin utnyttjades för både hushålls- och industriavfall och användes av både Svenljunga och Tranemo kommuner. Ingen deponering har skett sedan 2007 och återvinningscentralen stängde under 2019.</p>	<p>Det är kommunen som ansvarar för att hushållsavfall tas hand om på ett bra sätt. Svenljunga kommun har en avfallsplan som gäller från 2015. Det brännbara hushållsavfallet samlas upp och transporteras sedan till Borås. I Svenljunga kommun finns det del hushållsnära källsortering, dels via återvinningsstationer som finns runt om i kommunen samt återvinningscentralen i Svenljunga tätort. Svenljunga kommun har under 2019 infört fyrfacksystem för hushållsavfall för att möjliggöra att sortera och separera olika typer av avfall i hushållen.</p>
<p>Tranemo Antagen 2010</p>	<p>Det finns en bemannad återvinningscentral i Tranemo och återvinningsstationer för förpackningar i övriga tätorter. Dessutom hämtas grovavfall vid tomtgräns två gånger om året efter turlista. Schaktmassor från byggande omhändertaras till stor del för återanvändning.</p>	<p>Avfallshanteringen styrs av den s.k. avfallstrappan utifrån vilken man</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ska förhindra att avfall uppstår 2) Ska återanvända varan 3) Ska återvinna materialet 4) Ska återvinna energin genom förbränning 5) Ska deponera restavfallet <p>Samtliga hushåll i kommunen omfattas av sophämtning. Hämtningsintervallen varierar, men är för flertalet mellan 2 och 4 veckor. En stor del (ca 80 %) komposterar matavfall på egna fastigheten vilket är ett mycket bra alternativ då miljöpåverkan minimeras genom att transporter undviks och avfallsmängderna minskar.</p>
<p>Ulricehamn Antagen 2015</p>	<p>Det finns en bemannad återvinningscentral i Ulricehamn och 20 återvinningsstationer för förpackningar i de olika tätorterna. Dessutom hämtas grovavfall två gånger om året ute i samhällena efter turlista. Schaktmassor från byggande tas emot på avfallsanläggningen för att användas till sluttäckning av Övreskogs deponi.</p>	<p>Vi arbetar i första hand för att minska avfallsmängden till exempel genom medvetna val vid inköp och genom återanvändning. Det avfall som finns ska kunna sorteras på ett enkelt sätt och återvinnas i så stor utsträckning som möjligt. Resurshushållning blir allt viktigare i ett globalt perspektiv för att balansera utveckling och resurser. Kommunen ska verka för att avfallsmängden ska minska och det är enklare att sortera, återvinna och återanvända.</p>
<p>Vårgårda Antagen 2006 (Fördjupad översiktsplan, FÖP, är under framtagande och texten har uppdaterats enligt denna.)</p>	<p>Strax nordost om FÖP-området finns Tumbergs återvinningscentral. Många hushåll i Vårgårda tätort har goda förutsättningar för kompostering av matavfall. Inom FÖP-området finns återvinningsstationer för förpackningar och tidningar vid Vårgårda Marknadsplatsen. Denna bör flyttas eller omarbetas för att skapa en fin första vy av centrum. Exempelvis skärmar som döljer containrarna och i stället visa att man anlant till centrala Vårgårda Centrumhusets parkering.</p>	<p>Vårgårda kommun har tagit fram en regional avfallsplan tillsammans med övriga kommuner i Sjuhärad (2012). Enligt denna avfallsplan ska det vara lätt att göra rätt beträffande avfallssortering. Avfallshanteringen och insamlingen ska dessutom vara estetiskt tilltalande och ha god tillgänglighet och säkerhet för hushållen. Kommunerna ska säkerställa en separat hantering av farligt avfall. Återanvändning och återvinning ska öka. Arbetet pågår med att revidera den regionala avfallsplanen.</p>

Bilaga 7:

Nedlagda deponier i Boråsregionen

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska avfallsplanen innehålla en förteckning av nedlagda deponier i respektive kommun. Detta redovisas nedan.

Deponier som är i drift idag omfattas av deponeringsförordningen (2001:512) vilken ställer krav på skyddsåtgärder under och runt om deponin, uppsamling av lakvatten, botten tätning och avslutande täckning. Det har också, sedan deponeringsförordningen utfärdades, tillkommit deponeringsförbud av vissa fraktioner; brännbart restavfall (2002) och organiskt avfall (2005).

Äldre nedlagda deponier däremot kan utgöra en risk för betydande påverkan på människors hälsa och miljö genom förorening av mark, grund- och ytvatten samt utsläpp av deponigas. Dessa deponier behöver därför identifieras och riskklassas. Inventering av potentiellt förorenade områden görs enligt en metodik för inventering (MIFO) och resulterar i en riskklassning av områdena. Denna delas in i fyra riskklasser:

- Klass 1: Mycket stor risk
- Klass 2: Stor risk
- Klass 3: Måttlig risk
- Klass 4: Liten risk

Tabell 15 redovisar 97 nedlagda deponier i Boråsregionen. Av dessa har en nedlagd deponi riskklass 1, 17 nedlagda deponier har riskklass 2, 57 nedlagda deponier har riskklass 3, 13 nedlagda deponier har riskklass 4 och 10 nedlagda deponier saknar riskklassning. Sammanställningen bygger delvis på uppgifter från tidigare avfallsplaner samt dialog med respektive kommun. Uppgifter om deponiernas drifttid har för flera av de nedlagda deponierna inte funnits tillgängliga varvid den uppgiften inte redovisas för alla. Uppgifter om deponerade mängder samt deponins utbredning har för merparten av de nedlagda deponierna inte funnits tillgängliga och redovisas därmed inte alls.

Tabell 15. Nedlagda deponier i Boråsregionen.

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Bollebygd	Varpås, Erikstorp 1:183	Hushållsavfall, schaktmassor, industriavfall, eventuellt miljöfarligt avfall från närliggande kemisk industri, förbränningsaska, avloppsslam	2	Det lakvatten som bildas rinner av både åt öster till Varpåsa tjärn och åt väster till Erikstorpsbäcken i Erikstorp. Någon lakvattenbehandling har så vitt känt inte gjorts men resultaten av vattenprovtagningarna har blivit bättre med åren. Fortsatt årlig provtagning av lakvattendamm och grundvatten sker för att utvärdera hur lakvattnets sammansättning varierar över tid.	Ca 1945–1973 (tippning av schaktmassor fram till slutet 1980-talet)
Bollebygd	Töllsjö, Morjhult 9:1(2)	Hushållsavfall	4	Bedöms inte kunna ge upphov till skador av någon betydelse. Inget kontrollprogram har upprättats.	
Bollebygd	Olsfors, Örlid 1:2(1)	Hushållsavfall, trädgårdsavfall gamla oljefat, troligen schaktmassor som täcker gamla deponin	i.u.	Bedöms inte kunna ge upphov till skador av någon betydelse. Inget kontrollprogram har upprättats.	
Borås	Brämhult, Sörbo 1:2	Hushållsavfall, schaktmassor, bygg- och rivningsavfall, trädgårds- och jordbruksavfall, illegal tippning av bl.a. skrot samt industrideponi	3	Nedlagd, uppstädning av området.	Driftslut 1973
Borås	Dalsjöfors, Häljared 2:8	Hushållsavfall, industriavfall, schaktmassor, bygg- och rivningsavfall mm.	2	Nedlagd, uppstädning av området.	1965–1977
Borås	Dalsjöfors, Tummarp 1:72	Hushållsavfall, park- och trädgårdsavfall och schaktmassor	3	Nedlagd. 2008 gjordes provtagning och inga värden var över nivån för mindre allvarligt.	1940-talet–1967
Borås	Fristad Borgstena, Örlanda 9:1	Hushållsavfall och industrideponi bl.a. plastindustri	1	Nedlagd, uppstädning av området, mark-förbättringar i området samt fortsatt kontroll och provtagning av deponin. Kontinuerlig vattenprovtagning sker 2 ggr/år tills vidare.	Driftslut 1986

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Borås	Fristad Vänga 1:11	Hushållsavfall, industriavfall, park- och trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall, jordbruksavfall och schaktmassor mm.	3	Nedlagd, uppstädning av området samt markförbättringar.	1952–1970
Borås	Sandhult Backabo 2:100	Hushållsavfall, park- och trädgårdsavfall, jordbruksavfall, troligtvis farligt avfall, fast industriavfall, byggavfall och schaktmassor	2	Nedlagd, uppstädning av området.	Driftslut 1977
Borås	Sandhult Hedared 6:34	Hushållsavfall, park- och trädgårdsavfall och schaktmassor	3	Nedlagd, uppstädning av området.	Driftslut 1970
Borås	Viskafors Bogryd 1:152	Hushållsavfall, gummiavfall och schaktmassor mm.	2	Nedlagd, uppstädning av området samt markförbättringar.	Driftslut 1977
Borås	Viskafors Högen, Rydboholm 1:416	Osäkert vilken typ av avfall som tömts här	2	Nedlagd, fortsatta kontroller och provtagningar av deponin. Årlig kontroll att lakvattenutflöde sker ur dräneringssystem samt kontinuerlig provtagning 2 ggr/år tillsvidare.	Driftslut 1970
Borås	Borås, Gässtösa 5:1	Hushållsavfall och industriavfall	2	Nedlagd, specifikt kontrollprogram finns framtaget.	1930-talet–1994
Herrljunga	Fåglaviks Glasbruk, 157569, Lindspång 1:27	Industriavfall, mestadels glaskross men också miljöfarligt avfall bl.a. tungmetaller.	2	Täckt och kalkad 1986–1987. Kontrolleras enligt kontrollprogram.	
Herrljunga	Melltorp, 157666, Melltorp 1:3	Avfallsdeponi – icke farligt, farligt avfall	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd. Täckt och efterbehandlad.	
Herrljunga	Trollabo, 157668, Trollabo 1:5	Industrideponi	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Herrljunga	TA Hydroni deponi 2, 170073, Annelund 7:1	Industrideponi	i.u.	Förstudie genomförd, täckt och efterbehandlad.	

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Herrljunga	TA Hydroni Deponi 1, 170074, Annelund 13:1	Industrideponi	i.u.	Förstudie genomförd.	
Herrljunga	Betongtipp, Strängbetong AB, Baggetomten 5:6, Fölene 5:17	Ej miljöfarligt industriavfall, i huvudsak kasserade betongelement	i.u.	Länsstyrelsen har fastställt kontrollprogram för lakvatten samt meddelat råd och anvisningar för tippens skötsel.	
Herrljunga	Trollabo 1:1	Deponi för hushålls-, industri- och byggavfall.	4	Täckt och efterbehandlad.	
Herrljunga	Trollabo 5:1	Industriavfall, i huvudsak bark.	3		
Herrljunga	Herrljunga 5:10	Industrideponi, bark	4		
Herrljunga	Herrljunga 6:3	Hushållsavfall	4	Täckt och efterbehandlad.	
Herrljunga	Åsen, Remmenedal	Jord- och stentipp i avslutad grustäkt.	i.u.		
Mark	Fritsla	Hushålls- och industriavfall	2	Regelbundna provtagningar av lakvattnet, ett ytvattendike har grävts. Provtagning sker regelbundet för att ge svar på om eventuella ytterligare åtgärder behöver genomföras.	1964–1978
Mark	Rydal	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Velingstorp, Kinna	Hushålls- och industriavfall	2	Provtagning sker regelbundet för att ge svar på om eventuella ytterligare åtgärder behöver genomföras.	1950–1970
Mark	Håven, Skene	Industritipp	3		
Mark	Heden, Skene	Hushålls- och industriavfall	2	Provtagning sker regelbundet för att ge svar på om eventuella ytterligare åtgärder behöver genomföras.	1934–1970

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Mark	Skene skog, Skene	Hushålls- och industriavfall	2	Regelbundna provtagningar och sättningsmätningar enligt fastställt kontrollprogram.	1974–2001
Mark	Torestorp	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Älekulla	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Öxabäck	Hushålls- och industriavfall	3		1964–1977
Mark	Sätila	Hushålls- och industriavfall	4		
Mark	Horred	Hushålls- och industriavfall	3		
Mark	Björketorp	Hushålls- och industriavfall	4		
Svenljunga	Ebbarp 1:24, Ebbarp	Hushålls- och industriavfall	2	Provtagningar genomförda 2017 efter provtagningsplan fastställd 2016. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	1930/40-talet – början av 1970-talet
Svenljunga	Sexdrega 1:1, Sexdrega	Hushålls- och industriavfall	3	Provtagningar genomförda 2017 efter provtagningsplan fastställd 2016. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	
Svenljunga	Gälared 2:56, Hillared	Hushålls- och industriavfall	3		
Svenljunga	Bredgården 10:1, Holsljunga	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	4		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Svenljunga	Bosgården 1:96, Mjöbäck	Hushålls- och industriavfall	3	Provtagningar genomförda 2017 efter provtagningsplan fastställd 2016. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	
Svenljunga	Frölunda 4:18, Östra Frölunda	Hushållsavfall	3		
Svenljunga	Bratås 1:13, Mårdaklev	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	i.u.		
Svenljunga	Hussered 1:9, Kalv	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	3	Provtagningar genomförda efter framtagna provtagningsplan 2017. Kompletterande provtagningar genomförs under 2020 därefter tas beslut om kontrollprogram är nödvändigt eller ej.	
Svenljunga	Gälared 2:56, Hillared	Hushållsavfall, jord- och stubbtipp	3		
Svenljunga	Moga 1:112, Svenljunga	Jord- och stubbtipp	3		
Svenljunga	Moga 1:112, Svenljunga	Farligt avfall	2	Sluttäckning klar 2009.	1968–2009
Svenljunga	Karlsberg 5:399	Jord- och stubbtipp	i.u.	Provtagningsplan fastställd 2016, hydrogeologisk utredning utförd 2016. Genomförd utredning bedömer att det inte är motiverat med provtagning eller kontrollprogram.	
Svenljunga	Hagatorpet 1:1, Åstarp	Hushålls- och industriavfall	3		
Svenljunga	Änglarp 3:19	Mellanlagring av farligt avfall; Deponi för icke-farligt avfall	2	Delvis sluttäckt till 2013, återstår yta där ÅVC varit i drift till dec 2019.	1969–2007
Tranemo	Ljungsarp I, Lagmanshaga 1:1	Schaktmassor, trädgårds- och byggavfall. Även skjutbana.	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Tranemo	Ljungsarp II, Pajet 1:1>1	Hushålls-, industri- och byggavfall	3		
Tranemo	Långhem I, Långhem 2:3	Hushållsavfall	3		
Tranemo	Långhem III, Långhem 2:1	Hushålls- och byggavfall	3		
Tranemo	Tranemo I (Gudarps avfallsupplag), Gudarp 3:39	Hushållsavfall, industribygg- och rivningsavfall, park- och trädgårdsavfall, jord och schaktmassor, avloppsslam	2	Sluttäckt deponi. Kontrollprogram finns.	1969–1980 kommunalt avfall 1980–2005 endast park- och trädgårdsavfall, bygg- och rivningsavfall, jord- och schaktmassor samt kommunalt avloppsslam.
Tranemo	Tranemo II, Gudarp 3:39	Hushålls-, industri- och byggavfall	3		
Tranemo	Sjötofta I, Bygårde 1:1>1	Hushålls-, bygg- och trädgårdsavfall, jord	3		
Tranemo	Ölsremma, Horshaga 1:2	Hushållsavfall, schaktmassor	4		
Tranemo	Ambjörnarp, Högalid 1:6	Hushållsavfall	4		
Tranemo	Dalstorp I, Dalstorp 1:1	Hushålls- och trädgårdsavfall, plåt mm.	4		
Tranemo	Dalstorp II, Skogarp 1:3>4	Eventuellt industriavfall, bark, byggavfall, schaktmassor	3		
Tranemo	Dalstorp III (Pastoral-skogen), Dalstorp 1:1	Hushållsavfall	4		
Tranemo	Dalstorp IV, Skogarp 1:23>2	Barktipp (Dalstorpsträ)	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Tranemo	Grimsås I, Grimslund 2:77>1	Hushålls-, industri-, grov och trädgårdsavfall	3		
Tranemo	Grimsås II, Fiåsatorp 2:6	Hushållsavfall, jord- och schaktmassor, bygg- och rivningsavfall, trädgårdsavfall, grovsopor	3		
Tranemo	Hulared, Gryttered 3:6	Hushållsavfall, byggavfall, schaktmassor, jord- och trädgårdsavfall	3		
Tranemo	Limmaredstippen, Limmared 13:1<2	Jord- och schaktmassor	3	Kontroller enligt kontrollprogram mellan 2008–2012. Därefter fortsatt provtagning under två år.	
Tranemo	Limmared II, Åsarp 7:14 (Tidigare Åsarp 7:1)	Industriavfall, bark	3		
Tranemo	Limmared III, Åsarp 7:14 (Tidigare Åsarp 7:1)	Hushålls- och industriavfall	2		
Tranemo	Uddebo, Kila 1:20	Hushålls-, industri- och byggavfall	3		
Tranemo	Nittorp, Nygården 1:3>3	Hushålls-, bygg- och rivningsavfall, schaktmassor, trädgårdsavfall	3		
Tranemo	Gudarp 4:1	Hushålls-, bygg- och industriavfall	i.u.		Driftslut 1969
Tranemo	Långhem 3:71	Trädgårdsavfall och schaktmassor (tidigare biodammar)	4		
Tranemo	Ölsremma 1:1	Hushållsavfall, schaktmassor	4		
Ulricehamn	Kölabytippen, Kölaby-Tostarp 2:2, 7:1	Hushållsavfall, industriavfall, trädgårdsavfall och schaktmassor	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Ulricehamn	Grönahög-tippen Nyarp 3:11	Hushållsavfall och industriavfall	3	Täckt med 20–30 cm morän.	
Ulricehamn	Marbäck I (Marbäcks-tippen) Marbäck 13:43	Hushållsavfall	3	Täckt med minst 20 cm morän.	
Ulricehamn	Marbäck II Marbäck 1:42	Rivningsavfall	3	Uppstädat	
Ulricehamn	Södra Ving (Hökerums-tippen) Ving 10:1	Hushållsavfall och trädgårdsavfall	3	Täckt med 20–30 cm morän.	
Ulricehamn	Gällstad (Rånnavägs-tippen) Rånnaväg 7:6	Hushållsavfall och industriavfall	3	Täckt 1973 med minst 20 cm finare schaktmassor.	
Ulricehamn	Strängsered-tippen Gullered Sjögared 5:1	Hushållsavfall och slam	3	Täckt 1976.	
Ulricehamn	Södra Säm Vegby 2:9	Hushållsavfall	3		
Ulricehamn	Dalum Nöre 4:6	Hushållsavfall	3		
Ulricehamn	Horsäckra I Vedåsla 17:1	Bl.a. trädgårdsavfall	3		
Ulricehamn	Härnatippen, Dammkullen (Brickagården) Härna 3:1	Hushållsavfall	3	Täckt med 5–15 cm morän 1975.	
Ulricehamn	Silarp 2:18	Lantbruksavfall	3		
Ulricehamn	Strängsered 3:40	Hushållsavfall	3	Täckt med morän och schaktmassor. Används fortfarande för trädgårdsavfall.	
Ulricehamn	Timmele 22:2	Industriavfall (Timmele färgeri), byggavfall och trädgårdsavfall	3		

Kommun	Namn och fastighetsbeteckning	Typ av avfall	Riskklass enligt MIFO	Vidtagna åtgärder	Drifttid
Ulricehamn	Yttre vång 14:1	Bl.a. hushållsavfall	3		
Ulricehamn	Älmestad I, Gammalstorp 1:2	Hushållsavfall och schaktmassor	3	Täckt med jord.	
Ulricehamn	Älmestad II, Gisslarp 2:7	Hushållsavfall och schaktmassor	3		
Ulricehamn	Hestertippen, Hester 5:7	Schaktmassor	3		Deponin stängdes 2005
Vårgårda	Gamla Tumbergstippen 156304, Tumberg-Galstad 2:13, Tumberg-Galstad 2:16	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall, hushållsavfall, slam från ytbehandlingsindustri	2	Åtgärd är avslutad. Uppföljning är ej klar.	
Vårgårda	Tumberg avfallsupplag 156228, Tumberg 4:3	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall	i.u.	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Vårgårda	Tångatippen (Tånga Hed) 156303, Hägrunga 6:3, Hägrunga 5:2	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Vårgårda	Östadkulle deponi 156301, Östadkulle 3:1, Östadkulle 5:1, Östadkulle 4:3	Avfallsdeponi – icke farligt och farligt avfall	3	Inventering avslutad – ingen åtgärd.	
Vårgårda	Slamdepå i Lund, 156302, Lund 1:6	Slam från slamavskiljare och slutna tankar	3		
Vårgårda	Slamdeponi i Fullestad	Slam från trekammarbrunnar	3		

Bilaga 8:

Uppföljning av utgående regional avfallsplan

Kommunerna i Boråsregion har sedan tidigare samverkat kring en regional avfallsplan som togs fram under 2011. Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) ska en uppföljning av den föregående avfallsplanen genomföras.

Uppföljningen av avfallsplanen har genomförts via intervjuer av relevanta personer inom respektive kommun under hösten 2019 samt via inhämtade och jämförande av data från bland annat Avfall Web. En del av målen som sattes i avfallsplanen 2012–2020 har varit svåra att följa upp då målen formulerats på ett sådant sätt att mätbar uppföljning inte varit möjlig. Detta beaktades vid framtagande av den nya regionala avfallsplanen. Att aktivt arbeta med den regionala avfallsplanen 2012–2020 utöver den dagliga verksamheten har inte varit prioriterat i alla kommuner. Man har delvis saknat en samordnande funktion som kan ge stöd i och driva arbetet med att nå målen i avfallsplanen. Vid framtagande av ny regional avfallsplan är det viktigt att förankra avfallsplanen i respektive kommun, upprätta en plan för hur uppföljningen av de satta målen ska gå till samt tydliggöra ansvarsfördelningen.

Figur 9. Regional Avfallsplan 2012–2020.

I Tabell 16 presenteras en sammanställning av mål från avfallsplanen 2012–2020 samt en bedömning av om målen är uppfyllda eller inte. Symbolerna som har använts har följande betydelse:

 Målet är uppnått	 Målet är delvis uppnått/nära att nås	 Målet är ej uppnått
--	--	---

Tabell 16. Mål och måluppfyllelse i regional avfallsplan 2012–2020.

Mål	Mål-uppfyllelse	Kommentar
Minst 90 % av hushållen i regionen ska vara nöjda med insamlingen		Genomsnittet för regionen 2019 var 88 %. Kundnöjdheten har ökat sen 2011.
Totala mängden avfall ska ha minskat år 2020		Mängd insamlat avfall under kommunalt ansvar (exklusive slam och trädgårdsavfall) har ökat sedan 2011. Däremot har mängden rest- och matavfall minskat.
Skapa fler återbruk i regionen, till 2020 och i större utsträckning än 2011 använda sig av återbruk vid ÅVC		Bedömningen är att utvecklingen är positiv, fler möjligheter till återbruk har skapats i regionen jämfört med 2011. Ett antal återvinningscentraler i regionen har byggts om med utökad möjlighet till återbruk.
Hushållsavfallet får innehålla som mest 1 % farligt avfall		Målet är uppnått, resultat från de senaste plockanalyserna visar ett medelvärde på 0,2 % farligt avfall i restavfallet.
Sjuhärad ska inte bidra till spridning av kemikalier och andra farliga ämnen		Utvecklingen är positiv tack vare utökade informationsinsatser samt ökad tillgänglighet att lämna farligt avfall, exempelvis via miljöbil eller röda boxar.
Till 2020 ska allt farligt avfall samlas in och återvinnas		Kommunerna är på god väg. Plockanalyser visar låga halter, 0,2 %, farligt avfall i avfallet från hushållen och ökad tillgänglighet att lämna farligt avfall, via exempelvis miljöbil som åker runt, erbjuds i flera av kommunerna.
Invånare ska ha tillräcklig kunskap om vad som klassas som farligt avfall		Kommunerna har arbetat med informationsinsatser, sorteringsguider, miljökalendrar med mera och plockanalyser visar låg andel farligt avfall.

Mål	Mål-uppfyllelse	Kommentar
Till 2020 ska samtliga kommuner ha ökat materialåtervinningen utifrån 2011 års nivåer		Bedömningen är att utvecklingen är positiv. Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning har varit relativt konstant senaste åren. Däremot har andel uppkommet matavfall där växtnäring tas till vara ökat, vilket också är en form av materialåtervinning.
Minska nedskräpning		En av de åtta kommunerna i regionen har mätt nedskräpning enligt Håll Sverige Rents metod. Resultatet därifrån visar att mängden skräp har minskat med 43 %. Samma kommun har också utvärderat de kostnader som kan allokeras till nedskräpning och årligen följt upp detta. Övriga kommuner har aktivt deltagit i Håll Sverige Rents kampanjer för att minska nedskräpning.
Matavfall: 50 % ska sorteras ut till år 2020 och behandlas biologiskt så att växtnäring tas tillvara och 40 % så att energi tas tillvara		Målet är inte uppnått. 2019 låg Boråsregionen på 32 % av uppkommet matavfall som behandlas biologiskt så att växtnäring och energi tas till vara. Men riktningen är positiv då flera av kommunerna vid utgången av planperioden har infört separat insamling av matavfall vilket innebär att samtliga kommuner i Boråsregionen nu erbjuder separat insamling av matavfall.
Öka återanvändningen av grovavfall		Uppföljningsmått för detta mål saknas. Det är inte entydigt att mängden grovavfall har minskat till förmån för återanvändning, däremot har mängden grovavfall till deponi minskat vilket är positivt.
Minska mängder avfall till deponi		Målet är uppnått. Mängd avfall under kommunalt ansvar som går till deponi har minskat jämfört med 2011.

8. Uppföljningsrapport oktober 2021 för Bollebygds kommun KS2021/263

§196

KS2021/263

Uppföljningsrapport oktober 2021 för Bollebygds kommun

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige godkänner uppföljningsrapport oktober 2021 för Bollebygds kommun.

Ärendet

Det ekonomiska resultatet för helåret väntas bli ett överskott med 47,8 miljoner kronor (mnkr). Det är 43,2 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 4,6 mnkr. I resultatet ingår reavinster på 10,1 mnkr. Den förra prognosen, per augusti, var 34,5 mnkr. Då ingick inga reavinster. Nämnderna prognosticerar ett överskott på sammanlagt 18,3 mnkr. Det är 3,6 mnkr bättre än prognosen per augusti. Ingen nämnd prognosticerar ett minusresultat.

Skatteintäkterna och de generella statsbidragen bedöms överstiga budget med 11,0 mnkr. Det är samma prognos som per augusti. Sjukfrånvaron t.o.m. oktober var 8,4 procent, vilket är 0,7 procentenheter lägre än föregående år.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner uppföljningsrapport oktober 2021 för Bollebygds kommun.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport oktober 2021, Bollebygds kommun
- Uppföljningsrapport oktober 2021, Bollebygds kommun
- §167 KSAU Uppföljningsrapport oktober 2021 för Bollebygds kommun - information

Skickas till

Kommunfullmäktige

Uppföljningsrapport oktober 2021, Bollebygds kommun

Ekonomiskt utfall och prognos

Belopp i mnkr	2021						2020
	Jan-okt			helår			helår
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelse	Utfall
Verksamhetens intäkter	97,8	82,2	15,5	130,0	98,7	31,3	116,2
Verksamhetens kostnader	-520,7	-541,7	20,9	-657,7	-657,5	-0,2	-649,9
Avskrivningar	-23,0	-22,9	0,0	-27,5	-27,5	0,0	-27,3
Verksamhetens nettokostnader	-445,9	-482,4	36,4	-555,2	-586,3	31,1	-560,9
Skatteintäkter	409,5	400,6	8,9	492,4	480,7	11,7	468,1
Generella statsbidrag och utjämning	92,1	92,8	-0,7	110,6	111,3	-0,7	113,0
Verksamhetens resultat	55,6	11,0	44,6	47,8	5,7	42,1	20,2
Finansiella intäkter	1,0	0,4	0,7	1,4	0,5	0,9	1,3
Finansiella kostnader	-1,2	-1,3	0,1	-1,4	-1,5	0,1	-1,5
Resultat efter skatteint och finansnetto	55,5	10,1	45,4	47,8	4,6	43,2	20,0
Årets resultat	55,5	10,1	45,4	47,8	4,6	43,2	20,0

Resultatet för perioden är ett överskott med 55,5 miljoner kr (mnkr). Prognosen för helåret är ett överskott med ca 48 mnkr, det är 43 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 4,6 mnkr. Vid delårsbokslutet per augusti var helårsprognosen 34,5 mnkr så en klar förbättring har skett. Mer om orsakerna finns under driftredovisningen.

Då uppföljningen per oktober inte är ett bokslut så är resultatet inte representativt för helårsprognosen. Helårsprognosen innebär att nettokostnaderna kommer att minska med 1,0 procent mellan åren. Samtidigt ökar skatteintäkter och generella statsbidrag med 3,8 procent. Det är samma prognos för skatteintäkterna som vid delårsbokslutet. Det prognosticerade resultatet på 47,8 mnkr innebär 7,9 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Det ingår reavinster på 10,1 mnkr i resultatet ovan. Exkluderas det är det ett resultat på 6,3 procent.

Driftredovisning

Belopp i tkr	2021						2020
	jan-okt			helår			helår
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelse	Utfall
Kommunfullmäktige	-1 195	-1 181	-15	-1 367	-1 417	50	-1 180
Kommunstyrelsen	-40 260	-49 648	9 388	-53 347	-59 847	6 500	-52 288
Utbildningsnämnden	-230 819	-237 597	6 778	-287 284	-290 184	2 900	-274 291
Socialnämnden	-137 526	-153 522	15 996	-178 654	-185 754	7 100	-189 974
Samhällsbyggnadsnämnden	-26 415	-30 419	4 003	-35 509	-37 129	1 620	-37 507
Revisionen	-337	-638	301	-766	-766	0	-767
Valnämnden	-5	-150	145	-80	-180	100	-31
Överförmyndare	-720	-650	-70	-780	-780	0	-842
Jävsnämnden	-15	-42	27	-20	-50	30	-19
Summa nämnder	-437 293	-473 846	36 554	-557 807	-576 107	18 300	-555 900
Ofördelad budget	0	-2 500	2 500	0	-3 000	3 000	0
Lönerörelse	0	3	-3	0	4	-4	0
Räntenetto och pensioner mm	-8 777	-6 917	-1 860	-7 500	-8 300	800	-6 456
Reavinster	0	0	0	10 100	0	10 100	1 241
Summa ovan	-446 070	-483 260	37 191	-555 207	-587 403	32 196	-561 115
Skatteintäkter och generella statsbidrag	501 531	493 334	8 197	603 001	592 001	11 000	581 082
Resultat	55 461	10 074	45 388	47 794	4 598	43 196	19 967

Nämnderna har tillsammans en prognos på 18,3 mnkr varav kommunstyrelsen står för 6,5 mnkr och socialnämnden för 7,1 mnkr. Båda dessa har förbättrat sina prognoser sedan augusti med 1,9 respektive 2,3 mnkr. Utbildningsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden har försämrat sina prognoser något, 0,3 respektive 0,2 mnkr. Ingen nämnd har en negativ prognos.

Den ofördelade budgeten bedöms inte nyttjas vilket ger ett överskott på 3,0 mnkr. Det är samma antagande som per augusti.

Räntenetto och pensioner väntas visa överskott med 0,8 mnkr, vilket är 0,4 mnkr sämre än augusti månads prognos. Skatteintäkter och generella statsbidrag har en oförändrad prognos, plus 11,0 mnkr.

Den stora skillnaden gentemot augusti är att reavinster har tillkommit. Dessa bedöms ge ett överskott på 10,1 mnkr och gäller två exploateringsprojekt, Tyftet 3 samt markanvisningen vid Tyftet 2.

Den ramjustering på 300 tkr till följd av ytterligare statsbidrag till skolan, som kommunfullmäktige beslutade om den 14 oktober har inte genomförts ännu. Det påverkar inte prognosen.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen	2021						2020
	jan-okt			helår			helår
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelse	Utfall
<i>Belopp i tkr</i>							
Kommunstyrelsens ordf.	-1 884	-1 697	-187	-2 259	-2 059	-200	-2 079
Kommunchefens avdelning	-21 585	-26 223	4 638	-28 943	-31 443	2 500	-26 318
Ekonomiavdelningen	-6 376	-7 760	1 384	-8 384	-9 384	1 000	-4 545
It-enheten	-4 640	-5 850	1 210	-5 942	-7 142	1 200	-12 514
HR-avdelningen	-5 775	-8 118	2 343	-7 819	-9 819	2 000	-6 833
Summa	-40 260	-49 648	9 388	-53 347	-59 847	6 500	-52 289

Kommunstyrelsens prognos tyder på ett överskott på 6,5 mnkr jämfört med budget. Av dessa är 2,9 mnkr hänförliga till vissa specifika åtgärder som KS erhållit medel för men som ej kommer nyttjas. 2,4 mnkr av det avser överskott avseende provisoriska skollokaler under 2021 vilket beror på att det inte kommer uppstå några kostnader för matsalen under året, att vissa förväntade etableringskostnader tas som investeringar samt att hyreskostnaden totalt blir lägre. 0,5 mnkr beror på att kommunstyrelsen erhållit tillskott för att anställa en projektledare för heltidsprojektet men projektledaren börjar först i juni. Enligt kommunens styrmodell kan KS ej nyttja dessa medel till andra ändamål.

Resterande överskott på 3,6 mnkr fördelas på flera poster men som sammantaget kan kopplas till en generell återhållsamhet för att frigöra utrymme för kommande satsningar på informationssäkerhet, upphandling m.m. Överskotten återfinns bland vakanser inom HR och ekonomi, totalt 1,3 mnkr. Inom IT finns ett överskott på 1,2 mnkr vilket beror på lägre licenskostnader än förväntat samt betydligt lägre kostnader för inköp av förbrukningsmateriel och konsulttjänster. Övriga överskott återfinns till följd av lägre nyttjande av digitaliseringspeng, kostnader för konsult- och administrativa tjänster samt färdtjänst.

Utbildningsnämnden

Belopp i tkr	2021						2020
	jan-okt			helår			helår
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelse	Utfall
Förskola	-52 322	-53 674	1 352	-64 888	-65 688	800	-61 616
Fritidshem	-15 875	-17 049	1 174	-18 930	-20 730	1 800	-20 504
Grundskola F-9	-108 427	-106 215	-2 212	-133 398	-130 398	-3 000	-128 209
Grundsärskola	-7 658	-10 529	2 871	-9 453	-13 053	3 600	-6 509
Gymnasieskola	-36 560	-37 368	808	-45 029	-44 929	-100	-42 428
Vuxenutbildning	-2 516	-2 472	-44	-3 974	-2 974	-1 000	-3 843
Fritid/kultur	-6 396	-8 892	2 496	-10 316	-10 716	400	-9 633
Gemensamt	-503	-629	126	-563	-763	200	-932
Nämnden	-562	-769	207	-733	-933	200	-617
Summa	-230 819	-237 597	6 778	-287 284	-290 184	2 900	-274 291

Nettokostnaderna för perioden visar ett högre överskott än prognos. Detta beror på ännu ej utbetalda föreningsbidrag och utbetalning för kulturskola för höstterminen, prognos på vuxenutbildningen baserat på storleken på utbetalningarna de två sista månaderna föregående år och i prognos avsatt kostnad för utköp.

Störst underskott prognostiseras för grundskolan där personalkostnaderna fortsatt är högre än budget. Samtidigt gör fritidshem en del överskott och de ligger under samma enheter.

Personalfrånvaron har varit stor under hösten och få vikarier har funnits att tillsätta. För förskola och fritidshem har det inneburit ökat överskott i prognosen. Förskolan har också haft svårt att genomföra de resursförstärkningar som tänkts göras under hösten och fram till årsslutet. De har i flera fall inte blivit av eller förskjutits på grund av att den korta anställningstiden genererat få ansökningar. Även grundskolan har haft hög frånvaro och har därav inte effektuerat åtgärder för budget i balans.

Grundsärskola prognostiserar ett resultat på 3 600 tkr. Prognosen är relativt oförändrad sedan delårsrapporten. Överskottet beror främst på den elevbufferten för grundsärskolan.

Vuxenutbildning prognostiserar ett resultat på -1 000 tkr för helåret. Prognosen är något försämrad sedan augusti och beror på antagandet om kostnader som kommer inkomma i slutet av året för köpta utbildningsplatser. Antagandet är gjort genom förra årets kostnadsutfall november och december.

Fritid och kulturs prognos på överskott bottnar i fortsatt lägre kostnader med anledning covid-19 såsom exempelvis skolavslutningsarrangemanget Schools out.

Nettokostnaderna förväntas öka med 4,7 procent för helåret jämfört med föregående år, främst på grund av ökande personalkostnader och kostnader för köpt huvudverksamhet. Övriga kostnader såsom inköp minskar.

Socialnämnden

Belopp i tkr	2021						2020
	jan-okt			helår			helår
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelse	Utfall
Äldreomsorg	-75 597		5 214	-98 182	-97 854	-328	-93 251
Funktionsnedsättning	-30 143		3 491	-37 925	-40 665	2 740	-45 010
IFO	-31 066		7 392	-41 678	-46 486	4 808	-49 959
Nämnden	-719		-101	-869	-749	-120	-754
Summa	-137 525		15 996	-178 654	-185 754	7 100	-188 974

Socialnämnden prognostiserar ett årsresultat på 7 100 tkr. Resultatet fördelar sig på överskott inom funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorgen (IFO) och underskott inom äldreomsorg och nämnd.

Överskottet för funktionsnedsättning beror på fler intäkter än budgeterat, försäljning av assistanstimmar, ersatta corona-kostnader och mer ersättning från Försäkringskassan. Det är även mindre köpt verksamhet och lägre personalkostnader än budgeterat inom funktionsnedsättning. Köpt plats avslutad personlig assistans och övergått till 20-timmars ansvar. Brukare avliden och personal omfördelad till andra verksamheter inom socialförvaltningen.

Budgetöverskott inom IFO härrör från lägre personalkostnader än budgeterat pga vakanta tjänster och överskott för köpt verksamhet, både på myndighetsteam vuxna och barn och unga. Mindre intäkter för nyanlända än budgeterat på flykting. Utifrån rådande pandemiläget, framför allt i omvärlden har inte den planerade kvoten av flyktingar anlänt till kommunen.

Budgetunderskott äldreomsorg avser personalkostnader och övriga kostnader såsom inköp av skyddsutrustning. Budgetunderskott personalkostnader nattverksamhet och demensavdelning. Anställningar som avslutats och även omplaceringar har medfört ökade vikariekostnader och övertid. Även höga sjuk kostnader.

Nettokostnaderna väntas minska med 5,5 procent för helåret jämfört med föregående år, främst pga mindre köpt verksamhet och lägre personalkostnader.

Samhällsbyggnadsnämnden

Belopp i tkr	2021						2020
	jan-okt			helår			helår
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelse	Utfall
Nämnden	-718	-742	24	-900	-900	0	-846
Samhällsbyggn.chef. - enhet	-6 938	-6 919	19	-8 370	-8 370	0	-8 571
Utvecklingsenheten	-	-	-	-	-	-	-2 852
Plan- och exploateringsenheten	-5 083	-6 499	1 415	-6 221	-7 871	1 650	-9 241
Bygg- och miljöenheten	-3 392	-4 353	960	-4 603	-5 283	680	-2 941
Fastighetsenheten	-1 529	-1 409	-119	-2 297	-1 747	-550	-1 428
VA/gatuenheten	-5 025	-6 872	1 847	-8 260	-8 310	50	-7 937
Renhållning och park	-2 782	-2 750	-32	-3 630	-3 349	-280	-2 964
Verksamhetschef lokalvård, måltid, fastighet	-2 415	-2 415	411	-2 854	-3 424	570	-3 126
Lokalvård	239	239	-621	250	950	-700	260
Måltid	1 258	1 258	168	1 375	1 175	200	2 139
Åsastugorna	-30	0	-30	0	0	0	
Summa	-26 415	-30 419	4 004	-35 509	-37 129	1 620	-37 507

Nettokostnaden för perioden januari till oktober är 26 415 tkr vilket är 4 004 tkr mindre än budgeterat, dvs ett överskott. Då uppföljningen per oktober inte är något bokslut så är resultatet inte representativt för helårsprognosen.

Totalt väntas ett överskott för helåret på 1 620 tkr. Vid uppföljningen per augusti var prognosen för helåret ett överskott med 1 830 tkr.

Plan och exploatering står för den största prognosticerade avvikelsen, 1 650 tkr. Orsaken är flera vakanser. För Bygg och miljö-enheten är det främst högre intäkter än budgeterat som förklarar överskottet. Fastighetsenheten har ett underskott på -119 tkr per oktober, men i prognosen ligger att kostnaderna ska öka mot slutet av året.

Prognosen för VA har förbättrats under året. Till stor del p.g.a. vakanser men också inte fullt så höga driftkostnader som prognosticerats tidigare. Överskottet för personalkostnaderna inom VA-enheten prognosticeras till 900 tkr vilket innebär en stor press på befintlig personal.

Verksamheten för VA väntas gå med överskott med en dryg miljon, tillsammans med den skatt som nämnden skjuter till, ca 1,7 mnkr, så läggs 2,8 mnkr till VA-fonden. Hanteringen följer tidigare års praxis, om inget annat beslutas. En översyn pågår kring VA-verksamhetens långsiktiga finansiering, bl.a. med hänsyn till anslutningen med Gryaab.

Renhållning och park prognosticeras till -280 tkr. I den raden finns parkverksamheten som har förbättrat sin prognos med nästan 500 tkr vilket beror på större intäkter än förväntat för avverkning, överskottet för parkverksamheten prognosticeras till 360 tkr.

Renhållningsverksamheten har en negativ prognos på -570 tkr. Verksamhet idrottsanläggningar har ett mindre underskott.

Lokalvården dras fortfarande med höga kostnader som kan kopplas till pandemin. Åtgången på papper och tvål är hög och priserna har ökat.

Investeringarna

	Budget 2021	Utfall jan-okt			Prognos 2021 netto	Avvikelse prognos- budget 2021
		utgifter	inkomster	netto		
Fastighet Summerat, se SBN:s rapport för detaljer	-70 500	-11 135	0	-11 135	-12 122	58 378
Gata	-1 500	-2 169	0	-2 169	-2 365	-865
Markinköp, SBN	-5 000	0		0	0	5 000
Strategiska markinköp, KS	-20 000	0	0	0	0	20 000
Reinvesteringar:						
KS	-2 000	-2 103	0	-2 103	-2 500	-500
UN	-2 500	-2 253	0	-2 253	-2 500	0
SN	-1 000	-669	0	-669	-1 000	0
SBN	-2 000	-618	0	-618	-700	1 300
Summa skattefinansierad verksamhet	-104 500	-18 947	0	-18 947	-21 187	83 313
Renhållning	-500	0		0	0	500
VA	-14 000	-938		-938	-1 500	12 500
Summa intäktfinansierad verksamhet	-14 500	-938	0	-938	-1 500	13 000
Exploateringar	-25 000				0	25 000
Tyftet etapp 3		-78	5 859	5 781	5 900	5 900
Bergadalen 2-3		-741	0	-741	-1 000	-1 000
Övriga exploateringar		-893	0	-893	-893	-893
Markanvisning Tyftet 2		0	455	455	4 550	4 550
Summa exploateringar	-25 000	-1 712	6 314	4 602	8 557	33 557
Totalsumma investeringar	-144 000	-21 597	6 314	-15 284	-14 130	129 870

T.o.m. oktober har de totala investeringsutgifterna varit 21 597 tkr. 6 314 tkr har kommit in som inkomster inom exploateringsverksamheten. Inom fastighet finns det stora budgetposter i form av förskola Olsfors 23,2 mnkr och LSS-boende 20,0 mnkr. Någon byggnation har inte påbörjats för något av dessa och de tillsammans ger ett överskott på 43 mnkr.

Inga markinköp bedöms att genomföras under året vilket också ger stora överskott i budgeten.

Totalt väntas 14,1 mnkr att bli utfallet, netto, av investeringsbudgeten.

Personalstatistik

	Jan-okt 2021			Jan-okt 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	515	126	641	529	115	644
Antal visstidsanställda	57	26	83	77	26	103
Antal timavlönade (timmar)	60 268	29 038	89 306	54 523	27 849	82 373
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	3 357	1 438	4 794	3 049	1 317	4 368
Sjukfrånvaro (%)	9,1%	5,6%	8,4%	9,7%	6,4%	9,1%
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	39,8%	26,3%	38,0%	38,0%	25,7%	36,4%
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	6,6%	6,1%	6,5%	7,2%	11,2%	8,2%
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	9,5%	5,1%	8,6%	10,0%	5,2%	9,2%
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	9,3%	6,4%	8,8%	12,2%	7,0%	11,3%

Antal tillsvidareanställda i oktober var 641 stycken, marginellt lägre än samma tidpunkt föregående år. Antal visstidsanställda har minskat med 20 stycken. Förändringen säger dock inget om utvecklingen av personalkostnaderna då arbetsvillkoret för de som är anställda kan variera. Personalkostnaderna exkl. pensionerna har ökat med 3,1 procent.

Sjukfrånvaron hittills i år är lägre än föregående år. Störst är den inom socialförvaltningen med 10,3 procent vilket är 0,4 procentenheter lägre än föregående år. Verksamhet förskola hade en sjukfrånvaro på 12,1 procent medan verksamhet skola däremot hade 5,7 procent.

Prestationer per oktober

Prestationer och volymbelopp Utbildningsnämnden 2021 <i>snitt per helår</i>	Prognos helår 2021	Budget- ram 2021	Förän- dring	Belopp budg kr 2021	Utfall 2021
Antal barn i förskola	529	560	-31	85 120	-2 638 720
Antal elever i förskoleklass	128	126	2	43 006	86 012
Antal elever i grundskola år 1-9	1196	1 240	-44	59 373	-2 612 412
Integrerad särskola och grundsärskola	15	10	5	300 000	1 350 000
Fritids grundsärskola	7	0	7	28 480	199 360
Antal elever i fritidshem	536	570	-34	28 480	-968 320
Antal elever i gymnasiet	365	370	-5	120 000	-600 000
					-5 184 080

För förskolan har man lägre barnantal än budgeterat. I volym från KS beräknas att en viss procentsats (sett till tidigare år) av barnantalet i åldersspannet beräknas gå i förskolan. Förvaltningen misstänker att inskrivning minskat på grund av corona, då fler barn än mellanskillnaden jämfört med budget står i kö för inskolning i de inledande månaderna nästa år. För förskoleklass har man ett högre elevantal än budgeterat.

Fritidshem har lägre elevvolymen än helårsprognos och budget. Elevantalet brukar vara lägre och minska under våren, för att därefter öka till höstterminen. Man kommer dock inte nå upp till volymerna för budgetram.

Grundskolan har lägre elevantal än budgeterat och siffran är oförändrad sedan augusti.

Gymnasiet har något färre elever än budgeterat men där har antalet ökat sedan augusti.

	Per okt 2021	Budget-ram 2021	Förändring	Belopp budg kr 2021	Utfall 2021
Prestationer för Socialnämnden april 2021					
Boende vuxna LSS	20	23	-3	1 000 000	-3 000 000
Boende unga LSS	2	3	-1	900 000	-900 000
Daglig verksamhet	36	32	4	250 000	1 000 000
Totalt					-2 900 000

Tabellen redovisar volymer per oktober och jämförs med budgeterade volymer enligt ram. Siffrorna är alltså inte en helårsprognos.

Prestationer äldreomsorg är inte med i denna rapportering. Det går inte att utvärdera äldreomsorg i gammal modell. Ny modell är framtagen för år 2022. Prestationer redovisas då.

Boende unga LSS: eftersom volymerna inte har förändrats på flera år finns det inget budgetbelopp specificerat att räkna på. Referens tal i prestationer är hämtat från uträkning LSS utjämning, kr 900 000.

Boende vuxna LSS har lägre antal brukare per oktober än budgeterat. Helårsprognos, 24 st.

Boende unga LSS har lägre antal brukare per oktober än budgeterat. Helårsprognos, 4 st.

Daglig verksamhet har fler antal brukare per oktober än budgeterat. Helårsprognos, 44 st.

§199

SBN2021/212

Uppföljningsrapport oktober 2021, samhällsbyggnadsnämnden**Beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner uppföljningsrapport för oktober.

Ärendet

Prognosen för helåret är ett överskott med 1 620 tkr. Det är något mindre än föregående prognos per augusti på 1 830 tkr.

Störst överskott prognosticeras på plan- och exploateringsenheten. Störst underskott prognosticeras på lokalvårdsenheten.

Förslag till beslut**Förvaltningens förslag till beslut**

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner uppföljningsrapport för oktober.

Beslutsgång

Ordförande frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts och föredragits av controller Peter Häggquist.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport oktober 2021, samhällsbyggnadsnämnden
- Uppföljningsrapport oktober 2021, samhällsbyggnadsnämnden

Skickas till

Kommunfullmäktige som meddelande.

Samhällsbyggnadsnämnden

Dnr : SBN 2021/212

Uppföljningsrapport oktober 2021, samhällsbyggnadsnämnden

Ekonomiskt utfall och prognos

Enhet/verksamhet <i>Belopp i tkr</i>	2021					2020
	Utfall nettokostnad jan-okt	Avvikelse nettokostnad jan-okt	Budget nettokostnad helår	Prognos nettokostnad helår	Prognos avvikelse helår	Utfall nettokostnad helår
Nämnden	-718	24	-900	-900	0	-846
Samhällsbyggnads- chefens enhet	-6 938	-19	-8 370	-8 370	0	-8 571
Utvecklingsenheten*	-	-	-	-	-	-2 852
Plan- och exploateringsenheten	-5 083	1 415	-7 871	-6 221	1 650	-9 241
Bygg- och miljöenheten	-3 392	960	-5 283	-4 603	680	-2 941
Fastighetsenheten	-1 529	-119	-1 747	-2 297	-550	-1 428
VA/gatuenheten:	-5 025	1 847	-8 310	-8 260	50	-7 937
VA	558	737	-273	-273	0	-776
Gata	-5 369	1 098	-7 763	-7 713	50	-6 919
Renhållning	-214	12	-274	-274	0	-242
Renhållning och park	-2 782	-32	-3 349	-3 630	-280	-2 964
Renhållning	-49	-397	393	-177	-570	586
Park	-2 406	415	-3 408	-3 048	360	-3 249
Idrottsanlägggn, bad	-327	-49	-334	-405	-70	-301
Verksamhetschef, lokaler, måltid mm	-2 415	411	-3 424	-2 854	570	-3 126
Lokalvård	239	-621	950	250	-700	260
Måltid	1 258	168	1 175	1 375	200	2 139
Totalt	-26 385	4 034	-37 129	-35 509	1 620	-37 507

*Utvecklingsenheten har upphört fr.o.m. 2021.

Nettokostnaden för perioden januari till oktober är 26 385 tkr vilket är 4 034 tkr mindre än budgeterat, dvs ett överskott. Då uppföljningen per oktober inte är något bokslut så är resultatet inte representativt för helårsprognosen.

Totalt väntas ett överskott för helåret på 1 620 tkr. Vid uppföljningen per augusti var prognosen för helåret ett överskott med 1 830 tkr. Störst förbättring står park för, med en förbättrad prognos på 360 tkr, förklaringen är större intäkter till följd av avverkning. Störst försämring står bygg och miljö för, men det är ändå ett överskott med 680 tkr, dock ner från 1 200 tkr. Orsaken är flera nyrekryteringar och högre kostnader för bostadsanpassning.

Samhällsbyggnadschefens enhet

Prognosen är ett nollresultat. Ny bygg- och miljöchef är anställd från slutet av augusti.

Plan- och exploateringsenheten

Prognosen för helåret är ett överskott med 1 650 tkr. (Per augusti var prognosen 1 900 tkr.) Det är stora överskott för personalkostnaderna till följd av flera vakanser. Delvis ersätter konsult för detta. Omsättningen på medarbetare har varit stor de senaste åren vilket sliter på befintliga medarbetare. Att arbeta med rekrytering och introduktion av nya medarbetare tar mycket tid. Den lägre nettokostnaden för helåret jämfört med föregående år beror på att vissa kostnader för GIS och för översiktsplanarbetet flyttats till kommunstyrelsen.

Bygg- och miljöenheten

Prognosen är ett överskott med 680 tkr. (Augusti månads prognos: 1 200.) Överskott finns på intäkterna med 640 tkr och inom personalkostnaderna med 410 tkr, övriga kostnader väntas gå back med runt -450 tkr, till stor del beroende på konsultköp.

Kostnader för bostadsanpassningen visade t.o.m. augusti på ett överskott mot budget med 462 tkr och prognosen spåddes då till att landa kring plus 400 tkr. Sedan dess har en del ytterligare kostnader uppstått och prognosen är numera ett överskott på ca 80 tkr.

Fastighetsenheten

Prognosen är ett underskott med -550 tkr. (Augustis prognos: -700.) T.o.m. oktober är det dock ett underskott med mer måttliga -119 tkr. Ganska stora inköp behöver göras i slutet av året för att prognosen ska stämma.

Enheten gynnas av att internräntan sänkts till i år, det är ett överskott för kapitalkostnaderna med 405 tkr, till stor del beroende på det. Övriga kostnader däremot avviker negativt, prognosen är -1 500 tkr ca. Det är plus på personal samt på intäkterna som väger upp det.

Hyresmodellen är nu reviderad inför 2022 med större tydlighet kring vad som ska finansieras av internhyran.

VA/Gatuenheten

Prognosen för VA har förbättrats under året. Till stor del p.g.a. vakanser men också inte fullt så höga driftkostnader som prognosticerats tidigare. Överskottet för personalkostnaderna inom VA-enheten prognosticeras till 900 tkr vilket innebär en stor press på befintlig personal.

Verksamheten för VA väntas gå med överskott med en dryg miljon, tillsammans med den skatt som nämnden skjuter till, ca 1,7 mnkr, så läggs 2,8 mnkr till VA-fonden. Hanteringen följer tidigare års praxis, om inget annat beslutas.

En översyn pågår kring VA-verksamhetens långsiktiga finansiering, bl.a. med hänsyn till anslutningen med Gryaab.

Verksamhet gata väntas göra ett mindre överskott. I prognosen ligger relativt mycket kostnader i slutet av året. En del handlar om snöröjning och halkbekämpning, vilket naturligtvis är mycket osäkert. Ett snöfall kostar ca 100 tkr, förenklat.

Renhållning och park

Prognosen för renhållningsverksamheten är negativ, ett underskott på -570 tkr prognosticeras. (Augustis prognos: -700.) Personalkostnaderna är hyfsat i balans. Det har varit stora indexhöjningar gentemot entreprenörerna som bidrar till underskottet. En del av underskottet kan också förklaras av en ändrad hantering av periodisering av fakturor. Tidigare år har ingen periodisering skett av de kostnader som kommit i efterhand. Dvs. kostnader för december månad har belastat januari året efter, resultatmässigt har det fått relativt begränsad effekt eftersom varje år belastats med 12 månader. Men detta är ändå inte korrekt hanterat utan en uppbokning av större fakturor ska ske. Det får effekt att 2021 belastas av 13 månaders kostnader. 2022 blir det dock endast 11 månader medan 2023 är i fas med 12 månader. Mer beskrivning kommer i årsrapporten.

Prognosen för parkverksamheten har förbättrats stort, från 0 i augusti till plus 360 tkr. Orsaken är större intäkter till följd av skogsavverkning.

Lokalvårdsenheten

Lokalvården väntas gå med underskott i år med -700 tkr. (Augustis prognos: -500.) Orsaken är högre kostnader för tvål och papper och ökad städning på vissa ställen. En genomgång ska göras

till årsbokslutet kring hur mycket som är prishöjningar från leverantörerna respektive ökad användning.

Måltidsenheten

Prognosen är ett överskott med 200 tkr, samma som augusti. Från den 1 november är restaurangen på Bollegården även öppen för all personal, vilket kan ge något högre intäkter.

Verksamhetschef lokaler och måltid

Prognosen är ett överskott med 570 tkr, något bättre än augusti. Orsaken till överskottet är vakant fastighetschef.

Investeringarna

	Budget 2021	Utfall jan-okt			Prognos 2021	Avvikelse prognos- budget 2021
		utgifter	inkomster	netto	netto	
Fastighet						
Förskola Olsfors	-23 200	0		0	0	23 200
Hembygdsvägen	-4 000	-325		-325	-350	3 650
LSS-boende	-20 000	-184		-184	-200	19 800
Ombyggnad särskola	-4 000	-2 198		-2 198	-2 300	1 700
Provisoriska skollokaler	-4 100	-3 652		-3 652	-3 652	448
Kontorsplatser Råssa	-3 000	0		0	-100	2 900
Ny skola	-2 000	0		0	0	2 000
Särskilt boende	-1 000	-154		-154	-200	800
Oförutsett	-450	-231		-231	-450	0
Tillbyggnad matsal	-5 000	-1 261		-1 261	-1 500	3 500
Odensgården förskola	-2 200	-1 458		-1 458	-1 458	745
Hemkunsal etapp 2	-1 300	-1 195		-1 195	-1 400	-100
Entrépartier Bollebygdskolan	-250	-214		-214	-250	0
Renovering tak Tölvsjökolan		-262		-262	-262	-262
Delsumma fastighet	-70 500	-11 135	0	-11 135	-12 122	58 378
Gata	-1 500	-2 169		-2 169	-2 365	-865
Markinköp	-5 000	0		0	0	5 000
Övrigt, reinvesteringar	-2 000	-618		-618	-700	1 300
Summa skattefinansierad verksamhet	-79 000	-13 923	0	-13 923	-15 187	63 813
Renhållning	-500	0		0	0	500
Rollpacks ÅVC	-	0		0	0	0
VA	-14 000	-938		-938	-1 500	12 500
Summa intäktfinansierad verksamhet	-14 500	-78	0	-938	-1 500	13 000

Exploateringar	-25 000				0	25 000
Tyftet etapp 3		-78	5 859	5 781	5 900	5 900
Bergadalen 2-3		-741		-741	-1 000	-1 000
Övriga exploateringar		-893		-893	-893	-893
Markanvisning Tyftet 2		0	455	455	4 550	4 550
Summa exploateringar	-25 000	-1 712	6 314	4 602	8 557	33 557
Totalsumma investeringar	-118 500	-16 573	6 314	-10 259	-8 130	110 370

Fastighet

Beslutad investeringsram från kommunfullmäktige var 70,5 mnkr. Samhällsbyggnadsnämnden får själv omfördela medel mellan projekten vilket också har gjorts i flera fall. Ovan i tabellen visas aktuell budget. Största avvikelser jämfört med budget är förskola Olsfors där lokaliseringstudering är framtagen. Några investeringsutgifter väntas inte ske i år. Flera av projekten inom skolan är klara eller nästan klara. Undantag gäller tillbyggnad matsal som kommer pågå in på 2022. De projekt som bedöms överstiga budget är ombyggnad hemkunskapssal och tak Töllsjöskolan som tillkommit.

Gata

Under året har Ekedalsvägen färdigställt. Spjälvägen är ett projekt som tillkommit och som ursprungligen avtalades om 2004. Det innebär att en gata förlängs då några tomter styckas av. Kommunen får in en exploateringsersättning för detta som delvis täcker kostnaden. Delar av det projektet gäller också VA. En fördelning ska ske men i nuläget finns det under gata.

Exploateringar

På Tyftet 3 har sju tomter sålts, en återstår. Utgifterna för projektet har till största delen tagits tidigare år. Prognosen är att ca 5,8 mnkr kommer in till projektet i år. Resultatmässigt kommer utgifter för allmän platsmark m.m. att börja skrivas av medan försäljningsinkomsterna till stor del leder till en intäkt för kommunen i år. Projektet bedöms totalt sett över åren 2019-2022 gå plus med ca 3,5 mnkr, likvidmässigt. Intäkterna tillförs inte samhällsbyggnadsnämnden utan finansförvaltningen centralt.

Upphandling har genomförts under hösten för fortsatt arbete på Bergadalen.

Inkomster till följd av markanvisningen har hittills bestått av handpenning på 455 tkr. Återstår gör 4 095 tkr som bör komma in i år.

§118

SN2021/125

Uppföljningsrapport inklusive nyckeltal oktober 2021 för socialnämnden

Beslut

Socialnämnden godkänner uppföljningsrapport för oktober 2021.

Ärendet

Enligt kommunfullmäktiges beslut per 11 februari 2016 ska en månadsuppföljnings redovisas per februari, april och oktober. Denna rapport utgör socialnämndens del i den kommunövergripande rapporten. Rapporten innehåller en ekonomisk sammanställning och årsprognos.

I denna uppföljning prognostiseras socialnämndens årsresultat till 7 100 tkr jämfört med budget.

Förslag till beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner uppföljningsrapport för oktober 2021.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport oktober 2021 för socialnämnden
- Uppföljningsrapport oktober 2021 SN

Skickas till

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

Dnr : SN 2021/125

Uppföljningsrapport oktober 2021, Socialnämnden

Ekonomiskt utfall och prognos

Verksamhet/enhet <i>Belopp i tkr</i>	2021						2020
	Utfall nettokost	Budget Nettokost	Avvikelse nettokost	Budget nettokost	Prognos nettokost	Prognos avvikelse	Utfall nettokost helår
	jan-okt	jan-okt	jan-okt	helår	helår	helår	
ÄO	-75 597	-80 812	5 214	-97 854	-98 182	-328	-93 251
FN	-30 143	-33 635	3 491	-40 665	-37 925	2 740	-45 010
IFO	-31 066	-38 458	7 392	-46 486	-41 678	4 808	-49 959
Nämnden	-719	-617	-101	-749	-869	-120	-754
Totalt	-137 525	-153 522	15 996	-185 754	-178 654	7 100	-188 974

Tabellen ovan visar i tur och ordning: nettokostnaderna för perioden, budget nettokostnad i perioden, avvikelsen mellan nettokostnad och budget för perioden, budgeten för helåret, prognostiserade nettokostnader för helåret samt det prognostiserade helårsresultatet. Sista kolumnen visar den totala nettokostnaden föregående år.

Totalt Socialnämnden

Socialnämnden prognostiserar ett årsresultat 7 100 tkr.

Resultatet fördelar sig på överskott i funktionsnedsättning och individ och familjeomsorg. Underskott i äldreomsorg och nämnd. Nettokostnader utifrån prognosen för helåret har reducerats jämfört med föregående år med 5,5 %. Reduktion av nettokostnader avser mindre köpt verksamhet och personalkostnader. Socialnämndens omkostnader på grund av pandemin under januari-okt uppgår till 3 610 tkr. Socialnämnden har fått ersättning för sjuklöner covid januari-september, 2021.

Äldreomsorg

Demensenheten

Demensenheten prognostiserar ett underskott på – 2 224 tkr för helåret. Budgetunderskott härrör personalkostnader nattverksamhet och demensavdelning. Anställningar som avslutats och även omplaceringar har medfört ökade vikariekostnader och övertid. Även höga sjuk kostnader. Beläggningsgrad är i snitt 85 %. Beläggning har reducerats med 16 % enheter jämfört med samma period 2020. Fram till mars 2021 har det varit inflyttningsstopp pga Corona pandemin. Boende har också flyttat till annan kommun.

Under sista kvartalet 2021 kommer alla lägenheter vara bebodda.

Somatisk enhet med korttidsverksamhet

Den somatiska enheten prognostiserar ett överskott, 563 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör personalkostnader. Beläggningsgrad somatik är i snitt 86 %. Beläggning har reducerats med 13 % enheter jämfört med samma period 2020. Förklaring till reduktion är tomma lägenheter pga. få eller inga nya beslut från bistånd om SÄBO till äldreboendet under första halvåret. Söktrycket till SÄBO har reducerats under Corona pandemin. Efter sommaren har beslut börjat komma in igen och nya inflyttningar pågår. Beläggningsgrad korttidsenhet är i snitt 61 %. Beläggning har reducerats med 25 % enheter jämfört med samma period 2020. Orsak till reduktion: pga. Covid har korttidsenheten haft i uppdrag att ha lediga rum i beredskap för Covid drabbade patienter. Även mindre antal beslut från bistånd på patienter med korttidsbehov. Efter sommaren bedrivs korttidsenheten som vanligt igen med 8 platser, och beläggning har ökat.

Hemtjänsten

Hemtjänster prognostiserar ett underskott, -171 tkr för helåret. Budgetunderskott härrör övriga kostnader.

Antalet beslutade timmar har reducerats med 16 procentenheter jämfört med samma period 2020. Orsak till reduktion är att en del vårdtagare påverkas av de nya riktlinjerna för handläggning av bistånd till äldre, bortgångar bland de som haft dubbelbemanning och stort vårdbehov samt flytt till säbo och andra kommuner. Brukare som har behov av mer än 120 timmar hemtjänst per månad har reducerats med två brukare jämfört med samma period 2020, 10 brukare i snitt 2021.

Hemsjukvård och rehab

Hemsjukvård med rehab prognostiserar ett överskott, 884 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör ersatta Covid kostnader.

Bemanningsenheten

Bemanningsenheten prognostiserar ett överskott, 436 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör ersatta Covid kostnader.

.Administration äldreomsorg

Administration äldreomsorg prognostiserar ett överskott 184 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör ersatta Covid kostnader.

Funktionsnedsättning**Boende med särskild service och serviceboende**

Boende med särskild service prognostiserar ett överskott, 47 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör ersatta Covid kostnader.

Personlig assistans

Personlig assistans prognostiserar ett överskott, 1 669 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör mer intäkter än budgeterat, avser försäljning av assistanstimmar, ersatta Covid kostnader och mer ersättning från Försäkringskassan. Även mindre kostnader köpt verksamhet och personalkostnader. Köpt plats avslutad och övergått till 20-timmars ansvar. Brukare avliden och personal omfördelad till andra verksamheter inom socialförvaltningen.

Daglig verksamhet, ledsagning, kontaktperson och korttidsvistelse

Daglig verksamhet och klak prognostiserar ett överskott, 1 024 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör ersatta Covid kostnader, lägre personalkostnader och köpt verksamhet än budgeterat. Reducerade kostnader kontaktperson, svårt att rekrytera kontaktpersoner. Mindre kostnader köpt verksamhet ledsagning och korttidsboende än budgeterat.

Individ och familjeomsorg**Myndighetsteam vuxna**

Myndighetsteam vuxna prognostiserar ett överskott 2 591 tkr för helåret. Budgetöverskott härrör lägre personalkostnader (vakanta tjänster) och köpt verksamhet än budgeterat på institutionsvård och övrig vuxen vård. Inga placeringar sista halvåret.

Anledningen till att andelen köpta platser missbruksvård minskat så drastiskt är att vuxenenheten from oktober 2020, i alla individutredningar som rör missbruk/beroendeproblematik genomför en ASI-intervju som kartlägger den enskildes behov samt i vilken omfattning den enskildes behandlingsinsats skall bedrivas. Vidare har en resursfördelning skett till resursenheten för att invånare i Bollebygd också ska kunna få sin behandling på hemmaplan och genom det kunna upprätthålla sin vardag med tex arbete, boende, familj och nätverk.

Ekonomiskt bistånd, se tabell.

Myndighetsteam barn och unga

Myndighetsteam barn och unga prognostiserar ett överskott 2 163 tkr för helåret.

Budgetöverskott härrör lägre personalkostnader (vakanta tjänster) och mindre köpt verksamhet än budgeterat på institutionsvård och familjehem.

Resursteam

Resursteam prognostiserar ett överskott 802 tkr. Budgetöverskott härrör ersatta Covid kostnader och personalkostnader. Vakanta tjänster, sjuk och stängd ungdomsgård pga. Covid.

Nyanlända

Nyanlända prognostiserar ett underskott – 295 tkr. Budgetunderskott härrör mindre intäkter än budgeterat från Migrationsverket utifrån rådande pandemiläget, framför allt i omvärlden.

Även förhöjda kostnader tolk bidrar till underskott.

Administration IFO

Administration prognostiserar ett underskott -453 tkr för helåret. Budgetunderskott härrör personalkostnader och övriga kostnader.

Nämnden

Nämnden prognostiserar ett underskott -120 tkr för helåret

Sammanställning prognoser under året

Verksamhet	feb.	april	aug.	okt.	bokslut	avvikelse
ÄO	-250	-357	932	-328		
FN	1 249	1 571	1206	2 740		
IFO	1 014	799	2 745	4 808		
Nämnd	8	-13	-83	-120		
Summa	2 021	2 000	4 800	7 100		

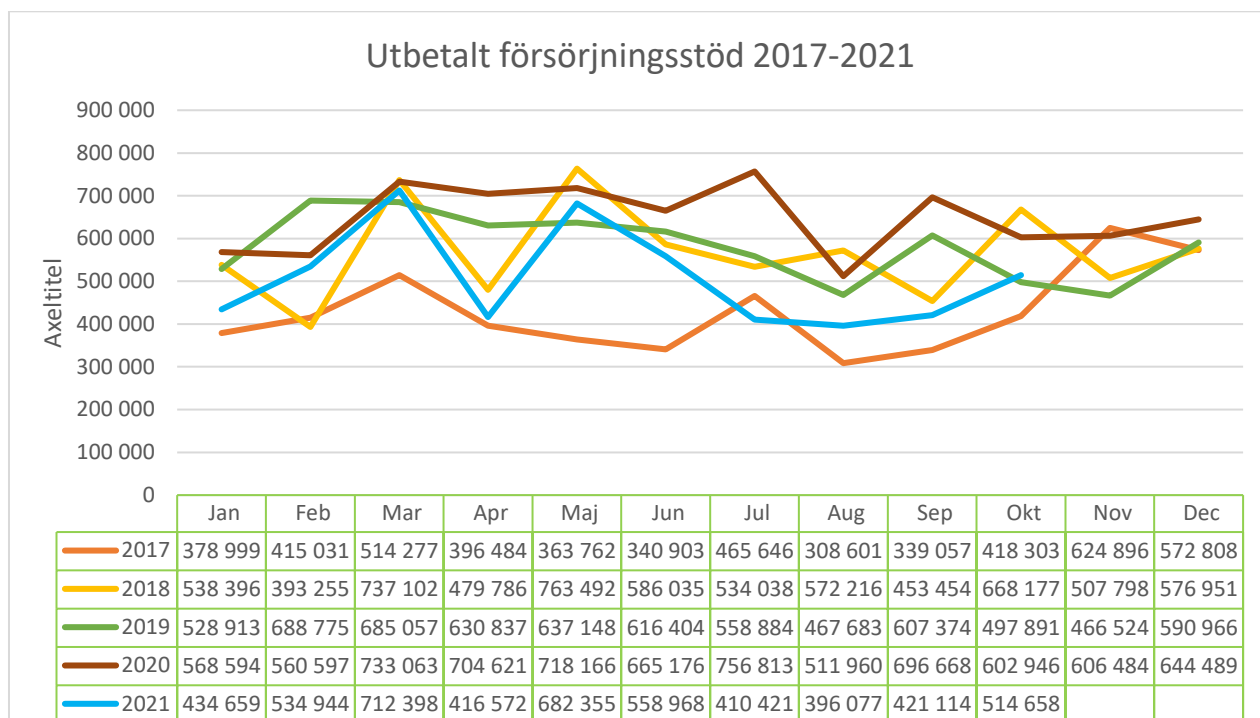
Prestationer

Insatser ÄO	Jan-okt 2021	Jan-okt 2020
Procentuell beläggning demens, snitt	85%	101%
Procentuell beläggning somatisk, snitt	86%	99%
Procentuell beläggning korttid, snitt	61%	86%
Antal vårdtagare med beslut hemtjänst, snitt	126	135

Insatser IFO	Jan-okt 2021	Jan-okt 2020
Ekonomiskt bistånd, antal hushåll snitt/månad	59	69
Placeringar vuxna missbruk (HVB+LVM) antal dagar	15	1 925
Placeringar barn och unga, HVB-hem, antal dagar	60	769
Placeringar över 14 dagar barn och unga familjehem, antal individer	16	22
Aktualiseringar	562	606
Anmälningar barn och unga	287	273
Antal öppnade utredningar barn och unga	127	112

Budgerade prestationer för Socialnämnden	Prognos 2021	Förändring	Budget-ram 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Särskilt boende	81	-7	88	86	85
Boende unga/vuxna LSS	28	2	26	20	19
Daglig verksamhet	44**	12	32	33	31

** Varav 6 platser är extern placering och 4 platser köps

Personalstatistik

Socialförvaltningen	Jan-okt 2021			Jan-okt 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	204	41	245	212	33	245
Andel tillsvidareanställda (%)	83%	17%	100%	87%	13%	100%
Antal visstidsanställda	26	8	34	30	8	38
Andel visstidsanställda (%)	76%	24%	100%	80%	20%	100%
Antal timavlönade (timmar)	42 237	22 013	64 250	38 853	22 501	61 354
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	2 121	659	2 780	1 917	503	2 420
Andel tillsvidare m. heltid (%)	88%	90%	89%	87%	94%	88%
Sjukfrånvaro (%)	11%	8%	10%	11%	9%	11%
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	39%	36%	39%	37%	28%	36%
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	5%	6%	5%	8%	7%	8%
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	13%	9%	12%	12%	9%	12%
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	9%	10%	9%	13%	14%	13%

§79

UN2021/309

Uppföljningsrapport oktober 2021 UN**Beslut**

Utbildningsnämnden godkänner uppföljningsrapport per oktober 2021.

Ärendet

Enligt kommunfullmäktiges beslut per 11 februari 2016 ska en månadsuppföljning redovisas per februari, april och oktober. Denna rapport utgör utbildningsnämndens del i den kommunövergripande rapporten. Rapporten innehåller en ekonomisk sammanställning och årsprognos. Utbildningsnämnden har många och betydande utmaningar framför sig framförallt ekonomin, att möta behov inom beslutade ekonomiska ramar, att trygga balansen mellan krav och resurser för att arbetssituationen skall vara rimlig för våra medarbetare. Behoven och kraven är många, det är huvudmannens ansvar att visa på att förväntningarna och kraven ska anpassas till givna resurser.

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner uppföljningsrapport per oktober 2021.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- Uppföljningsrapport oktober 2021 utbildningsnämnden
- Uppföljningsrapport Oktober 2021 Utbildningsnämnden

Skickas till

Kommunstyrelsen

Utbildningsförvaltningen

Uppföljningsrapport oktober 2021

Utbildningsnämnden

Ekonomi

Ekonomiskt utfall och prognos

Verksamhet/ enhet Belopp i tkr	2021						2020
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelse	Utfall
	jan-okt	jan-okt	jan-okt	helår	helår	helår	helår
Förskola	-52 322	-53 674	1 352	-64 888	-65 688	800	-61 616
Fritidshem	-15 875	-17 049	1 174	-18 930	-20 730	1 800	-20 504
Grundskola F-9	-108 427	-106 215	-2 212	-133 398	-130 398	-3 000	-128 209
Grundsärskola	-7 658	-10 529	2 871	-9 453	-13 053	3 600	-6 509
Gymnasieskola	-36 560	-37 368	808	-45 029	-44 929	-100	-42 428
Vuxenutbildning	-2 516	-2 472	-44	-3 974	-2 974	-1 000	-3 843
Fritid/kultur	-6 396	-8 892	2 496	-10 316	-10 716	400	-9 633
Gemensamt	-503	-629	126	-563	-763	200	-932
Nämnden	-562	-769	207	-733	-933	200	-617
Totalt	-230 819	-237 597	6 778	-287 284	-290 184	2 900	-274 291

Tabellen ovan visar i tur och ordning: nettokostnaderna för perioden, budget för perioden och avvikelsen dem emellan. Prognostiserade nettokostnader för helåret, budgeten för helåret samt det prognostiserade helårsresultatet. Sista kolumnen visar den totala nettokostnaden föregående år.

Efter delårsbokslutet har budget motsvarande 326 000 kr för Induspaviljongerna överförs från KS till UN. Lokalhyra för motsvarande har lagts på UN.

Förskola

Verksamheten förskolan prognostiserar ett resultat på 800 tkr för helåret. Ökningen av prognosen beror på att personalfrånvaron har varit stor under hösten och få vikarier har funnits att tillsätta. Den resursförstärkning som tänkts göras under hösten fram till årsslutet har i flera fall inte blivit av eller förskjutits på grund av att den korta anställningstiden genererat få ansökningar. Verksamheten har färre barn än budgeterat och bör visa överskott.

Fritidshem

Verksamheten fritidshem prognostiserar ett resultat på 1 800 tkr för helåret. Ökning av prognosen beror på viss restriktivitet vid augustiprognosen och att personalkostnaderna har fortsatt hålla sig på en lägre nivå per månad jmf budget som kommer av att personalfrånvaron har varit stor under hösten och få vikarier har funnits att tillsätta. Även här har verksamheten färre elever än budgeterat och bör visa ett överskott.

Grundskola F-9

Verksamheten grundskola prognostiserar ett resultat på -3 000 tkr på helåret. Personalkostnaderna är och kommer att bli högre än prognostiserat i augusti. Ett bidrag som var budgeterat för vår- och hösttermin inkom till ett lägre belopp endast på våren men har funnits med i prognos tidigare.

Köpt förskoleklassverksamhet prognostiseras bli dyrare än tidigare augustiprognos.

Elevantalet är lägre än budgeterat och man bör genom det hålla budget. Minskningarna har dock i stora delar skett i de mindre skolorna och man måste ha en viss organisation med lärare för att kunna undervisa i alla ämnen.

Grundsärskola

Verksamheten grundsärskola prognostiserar ett resultat på 3 600 tkr. Prognosen är relativt oförändrad sedan delårsrapporten. Överskottet beror främst på den elevbufferten för grundsärskolan. En ökning av elevantalet har skett under året både jmf budget och prognostiserat utfall, främst genom inflyttning.

Gymnasieskola

Verksamheten gymnasieskola prognostiserar ett resultat på -100 tkr för helåret. Prognosen är något förbättrad sedan augusti och beror främst på lägre prognostiserade kostnader för individuella programmet IM.

Vuxenutbildning

Verksamheten vuxenutbildning prognostiserar ett resultat på -1 000 tkr för helåret. Prognosen är något försämrad sedan augusti och beror på antagandet om kostnader som kommer inkomma i slutet av året för köpta utbildningsplatser. Antagandet är gjort genom förra årets kostnadsutfall november och december.

Verksamheten gör fortsatt prioriteringar vid beviljningar utifrån budget och lagstiftning.

Föreningsstöd/kultur

Fritid och kultur prognostiserar ett resultat på 400 tkr för helåret. Överskottet beror på Coronapandemin med lägre bidragskostnader och att arrangemang såsom Schools out och barnteatrar inte kunnat genomföras.

Gemensamt

Verksamheten prognostiserar ett resultat på 200 tkr för helåret. I verksamheten ingår personalkostnader för de som arbetar mot nämnd och dyl. Överskottet beror på lägre personalkostnader.

Nämnd

Nämnden prognostiserar ett resultat på 200 tkr för helåret. Nämnden har under året minimerat antalet sammanträden för att anpassa sig för rådande pandemi och föreskrifter från myndigheter.

Sammanställning prognoser under året

	feb.	april	aug.	okt.	bokslut	avvikelse
Förskola	0	-1 500	0	800		
Fritidshem	0	-300	1 000	1 800		
Grundskola F-9	-3 000	-3 300	-1 000	-3 000		
Grundsärskola	3 000	1 100	3 700	3 600		
Gymnasieskola	-500	100	-400	-100		
Vuxenutbildning	-1 000	-1 000	-700	-1 000		
Fritid/kultur	400	400	400	400		
Gemensamt	0	0	0	200		
Nämnden	300	300	200	200		
Totalt	-800	-4 200	3 200	2 900		

Utbildningsnämnden har lämnat fyra prognoser under året.

Totalprognosen för utbildningsnämnden har inte förändrats så mycket från augusti.

Förändringen mellan verksamheterna har varierat i större grad.

Förskolans förändring beror på färre barn, mycket hög frånvaro både sjukdom och vård av barn samt brist på vikarier.

Fritidshem, grundskola och grundsärskola är svåra att skilja på då det är stor involvering mellan skolformerna och omfördelning av personalkostnader sker mellan verksamheterna.

Fritidshem har haft mycket hög frånvaro samt brist på vikarier. För grundsärskolan har elever blivit mottagna sent på året och det finns en vakant lärartjänst. Även grundskolan har haft hög frånvaro och har därav inte effektuerat åtgärder för budget i balans.

För gymnasieskolan har förändringen bestått i att det längre in på terminen blir klarare över program eleverna valt och därigenom är kostnaderna lättare att prognostisera samt en ökad prognos för IM.

Förändringen för vuxenutbildningen beror på de kostnader som hittills kommit in samt den prognos man kan dra av kostnaderna de två sista månaderna föregående år.

Prestationer

Budgeterade prestationer för Utbildningsnämnden 2021	Prognos helår 2021	Budget-ram 2021	Förändring	Utfall 2020	Utfall 2019
Antal barn i förskola (folkbokförda i Bollebygd)	529	560	-31	512	523
- varav köpt verksamhet	41	40	1	41	45
- såld verksamhet	10	10	0	11	17
Antal elever i förskoleklass (folkbokförda i Bollebygd)	128	126	2	136	133
- varav köpt verksamhet	30	31	-1	29	31
- såld verksamhet	2	0	2	1	3
Antal elever i grundskola år 1-9* (folkbokförda i Bollebygd)	1 196	1 240	-44	1 175*	1 177*
- varav köpt verksamhet	192	188	4	191	209
- såld verksamhet	24	19	5	28	32
Integrerad särskola och grundsärskola	15	10	5	11*	8*
-varav omvänt integrerade särskola	4		4		
Under utredning (volymbuffert)	6	-	6	-	-
- varav köpt verksamhet	2	2	0	3	-
- såld verksamhet	0	0	0	1	-
Fritids grundsärskola	7	-	7	-	-
Varav köpt	2	-	2	-	-
Antal elever i fritidshem (folkbokförda i Bollebygd)	536	570	-34	542	544
- varav köpt verksamhet	109	122	-13	113	124
- såld verksamhet	11	9	2	10	13
Antal elever i gymnasiet (folkbokförda i Bollebygd)	365	370	-5	369	372
- varav i egen regi	10	14	-4	12	17
- varav gymnasiesär	4	5	-1	4	3
- såld verksamhet	0	0	0	0	0

* Grundsärskoleelever har tidigare ingått i sammanställningen av grundskolans elevantal både i budget och utfall. Särredovisas här.

I tabellen ovan redovisas i tur och ordning prognostiserade prestationer i *snitt för helåret*, förändring mellan prognos och budgetramen, prestationer i budgetramen tagen utav KF samt snittutfallet helår 2020 och 2019. Grundsärskoleelever har tidigare ingått i sammanställningen av grundskolans elevantal. De har nu lyfts ur och fått en egen rad, både för 2020 och bakåt.

Noteringen *varav köpt* och *såld* är en intern budgetering och är ej satt i Mål och budget som beslutats av KF.

Antalet barn i förskolan är lägre än budgeterat. Beaktas bör här att utbildningsnämnden beräknat för detta och överfört budget från förskolan till grundsärskolan motsvarande 21 förskolebarn eller 1 800 tkr. För jämförelse vid över/underskott har förskolan från nämnd tilldelats en volym på 539 barn.

Antalet elever i grundskolan är lägre än budgeterat. Även här bör man för jämförelse ta hänsyn till att budget för 4 elever motsvarande drygt 200 tkr flyttats till vuxenutbildningens budget.

Antalet elever i särskola och omvänt integrerade elever ökar men ryms inom verksamhetens ram på grund av den avsatta volymbufferten för 2021.

Antalet gymnasieelever är lägre än budgeterat och har sjunkit sedan prognosen i april.

Prestationer och volymbelopp Utbildningsnämnden 2021 <i>snitt per helår</i>	Prognos helår 2021	Budget- ram 2021	Förän- dring	Belopp budg kr 2021	Utfall 2021
Antal barn i förskola	529	560	-31	85 120	-2 638 720
Antal elever i förskoleklass	128	126	2	43 006	86 012
Antal elever i grundskola år 1-9	1196	1 240	-44	59 373	-2 612 412
Integrerad särskola och grundsärskola	15	10	5	300 000	1 350 000
Fritids grundsärskola	7	0	7	28 480	199 360
Antal elever i fritidshem	536	570	-34	28 480	-968 320
Antal elever i gymnasiet	365	370	-5	120 000	-600 000
					-5 184 080

För förskolan har man lägre barnantal än budgeterat. I volym från KS beräknas att en viss procentsats (sett till tidigare år) av barnantalet i åldersspannet beräknas gå i förskolan. Förvaltningen misstänker att inskrivning minskat på grund av corona, då fler barn än mellanskillnaden jämfört med budget står i kö för inskolning i de inledande månaderna nästa år. För förskoleklass har man ett högre elevantal än budgeterat.

Fritidshem har lägre elevvolym än helårsprognos och budget. Elevantalet brukar vara lägre och minska under våren, för att därefter öka till höstterminen. Man kommer dock inte nå upp till volymerna för budgetram.

Grundskolan har lägre elevantal än budgeterat och siffran är oförändrad sedan augusti.

Gymnasiet har något färre elever än budgeterat men där har antalet ökat sedan augusti.

Personal

Utbildningsförvaltningen	Jan-okt 2021			Jan-okt 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	227	45	272	233	46	279
Andel tillsvidareanställda (%)	83%	17%	100%	84%	16%	100%
Antal visstidsanställda	24	16	40	38	12	50
Andel visstidsanställda (%)	60%	40%	100%	76%	24%	100%
Antal timavlönade (timmar)	16 248	3 535	19 783	10 756	3 419	14 175
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	944	570	1 514	657	405	1 062
Andel tillsvidare m. heltid (%)	95%	93%	94%	92%	91%	92%
Sjukfrånvaro (%)	8%	4%	8%	9%	8%	9%
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	37%	3%	34%	35%	31%	35%
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	8%	7%	8%	7%	16%	9%
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	7%	4%	7%	9%	6%	8%
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	10%	3%	9%	11%	8%	11%

Anställda

Antalet tillsvidareanställda medarbetare har minskat med 7 personer jämfört med samma period 2020. Minskningen är jämnt fördelat inom utbildningsförvaltningen. Antalet visstidsanställningar har minskat med 10 personer.

Andelen tillsvidareanställda med heltid har ökat inom förvaltningen.

Arbetade timmar

Mer- och övertidstimmar har ökat kraftigt för perioden 2021 jämförelsevis med samma period 2020. Det är framförallt inom skolan

Antalet timmar gjorda av timavlönade har även det ökat kraftigt jämförelsevis med samma period förra året. Ökningen har skett främst inom förskolan.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har minskat på totalen jämfört med samma period 2020 dock har den ökat inom förskolan.

Förskola	Jan-okt 2021			Jan-okt 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	90	6	96	94	5	99
Andel tillsvidareanställda (%)	94%	6%	100%	95%	5%	100%
Antal visstidsanställda	8	1	9	15	2	17
Andel visstidsanställda (%)	89%	11%	100%	88%	12%	100%
Antal timavlönade (timmar)	10 924	432	11 356	7 309	718	8 026
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	118	229	348	217	158	375
Andel tillsvidare m. heltid (%)	97%	83%	96%	97%	80%	96%
Sjukfrånvaro (%)	12%	9%	12%	12%	11%	12%
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	40%	0%	38%	40%	13%	39%
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	12%	10%	11%	8%	7%	7%
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	10%	6%	10%	12%	23%	12%
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	16%	6%	15%	15%	3%	14%

Grundskola	Jan-okt 2021			Jan-okt 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	118	34	152	119	36	155
Andel tillsvidareanställda (%)	78%	22%	100%	77%	23%	100%
Antal visstidsanställda	14	14	28	23	10	33
Andel visstidsanställda (%)	50%	50%	100%	70%	30%	100%
Antal timavlönade (timmar)	5 116	3 081	8 198	5 253	2 829	8 082
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	825	341	1 166	500	279	779
Andel tillsvidare m. heltid (%)	93%	97%	94%	90%	94%	91%
Sjukfrånvaro (%)	6%	4%	6%	8%	8%	8%
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	35%	4%	29%	27%	33%	28%
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	5%	4%	5%	8%	7%	8%
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	6%	5%	5%	6%	9%	7%
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	8%	3%	7%	10%	7%	9%

§195

KS2021/278

Uppföljningsrapport oktober 2021 för kommunstyrelsen

Beslut

Kommunstyrelsen godkänner uppföljningsrapporten.

Ärendet

Kommunstyrelsens prognos tyder på ett överskott på 6,5 mnkr jämfört med budget. Av dessa är 2,9 mnkr hänförliga till vissa specifika åtgärder som kommunstyrelsen fått medel för men som inte kommer nyttjas. Enligt kommunens styrmodell kan kommunstyrelsen inte nyttja dessa medel till andra ändamål. Resterande överskott på 3,6 mnkr fördelas på flera poster som sammantaget kan kopplas till en generell återhållsamhet för att frigöra utrymme för kommande satsningar. Överskotten syns främst inom HR och IT/digitalisering.

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner uppföljningsrapporten.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förslag till beslut kan antas och finner att så sker.

Beslutsunderlag

- §166 KSAU Uppföljningsrapport oktober 2021 för kommunstyrelsen - information

Skickas till

Ekonomiavdelningen

Kommunstyrelsen

Dnr : KS2021/278

Uppföljningsrapport oktober 2021 för kommunstyrelsen

Ekonomiskt utfall och prognos

Kommunstyrelsen	2021						2020
	jan-okt			helår			helår
	Utfall	Budget	Avvikelse	Prognos utfall	Budget	Prognos avvikelser	Utfall
<i>Belopp i tkr</i>							
Kommunstyrelsens ordf. Kommunchefens avdelning	-1 884	-1 697	-187	-2 259	-2 059	-200	-2 079
Ekonomiavdelningen	-21 585	-26 223	4 638	-28 943	-31 443	2 500	-26 318
IT-enheten	-6 376	-7 760	1 384	-8 384	-9 384	1 000	-4 545
HR-avdelningen	-4 640	-5 850	1 210	-5 942	-7 142	1 200	-12 514
	-5 775	-8 118	2 343	-7 819	-9 819	2 000	-6 833
Summa	-40 260	-49 648	9 388	-53 347	-59 847	6 500	-52 289

Kommunstyrelsens prognos tyder på ett överskott på 6,5 mnkr jämfört med budget. Av dessa är 2,9 mnkr hänförliga till vissa specifika åtgärder som KS erhållit medel för men som ej kommer nyttjas. Enligt kommunens styrmodell kan KS ej nyttja dessa medel till andra ändamål.

Resterande överskott på 3,6 mnkr fördelas på flera poster men som sammantaget kan kopplas till en generell återhållsamhet för att frigöra utrymme för kommande satsningar på informationssäkerhet, upphandling m.m. Överskotten återfinns bland vakanser inom HR och ekonomi, totalt 3,0 mnkr. Inom IT finns ett överskott på 1,2 mnkr vilket beror på lägre licenskostnader än förväntat samt betydligt lägre kostnader för inköp av förbrukningsmateriel och konsulttjänster. Övriga överskott återfinns till följd av lägre nyttjande av digitaliseringspeng, kostnader för konsult- och administrativa tjänster samt färdtjänst.

Kommunstyrelsens ordförande

Under kommunstyrelsens ordförande budgeteras kostnader hänförliga till den politiska verksamheten. Ett överskott på 200 tkr finns, vilket till största del beror på kostnader för iPads och extra ersättningar för en föreläsning till förtroendevalda.

Kommunchefens avdelning

Under kommunchefens avdelning budgeteras flera av de kommunövergripande kostnaderna såsom räddningstjänst, lokaler, färdtjänst och kollektivtrafik. En viss osäkerhet finns här kopplat till kostnader för färdtjänst och kollektivtrafik som i dagsläget ser ut att gå mot ett överskott på 200 tkr. Det vägs upp av en något högre personalkostnad jämfört med vad som budgeterats.

Kommunstyrelsen har erhållit 2,8 mnkr för provisoriska skollokaler som ska fördelas till utbildningsnämnden när kostnaden för dessa är mer kända. Anledningen till denna tilldelning på KS är att i samband med budgeten togs så var det stor osäkerhet kopplat till lokalerna, det var t.ex. inte beslutat om även matsalen skulle vara en modullösning. I dagsläget görs bedömningen att enbart 400 tkr kommer användas under året vilket innebär ett överskott på 2,4 mnkr för kommunchefens avdelning. Anledningen till den lägre kostnaden är främst att det inte kommer uppstå några kostnader för matsalen under året, att vissa förväntade etableringskostnader tas som investeringar samt att hyreskostnaden totalt blir lägre.

IT-enheten

IT-enheten sorterar organisatoriskt under ekonomiavdelningen men följs upp som en självständig enhet i uppföljningsrapporterna. Under IT-enheten budgeteras samtliga kostnader exkl. personalkostnader för kommunstyrelsens IT-verksamhet. Det gäller främst kommunövergripande licenser, konsulttjänster samt kapitalkostnader för inköpt IT-utrustning.

Inom IT finns ett överskott på 1,2 mnkr vilket beror på lägre licenskostnader än förväntat samt betydligt lägre kostnader för inköp av förbrukningsmateriel och konsulttjänster. De lägre kostnaderna för konsulttjänster beror främst på att flera projekt som prioriterats inte krävt konsultköp och att det i vissa fall varit svårt att få tag på tillgängliga konsulter.

Ekonomiavdelningen

Under ekonomiavdelningen budgeteras kostnader för kommunens centrala ekonomiadministration, upphandling, digitaliseringsmedel och IT-personal.

Prognosen tyder på ett överskott på 1,0 mnkr vilket är hänförligt till att kommunstyrelsen har omvandlat budget inom ram för att anställa en digitaliseringsledare som inte kommer nyttjas under året samt att digitaliseringsmedlen förväntas lämna ett överskott.

HR-avdelningen

Under HR-avdelningen budgeteras kostnader för kommunens centrala HR-funktion, fackliga kostnader, kommunövergripande personalsociala kostnader samt kostnader för reception.

Prognosen tyder på ett överskott på 2 mnkr vilket främst är hänförligt till att avdelningen erhållit tillskott för att anställa en projektledare för heltidsprojektet men projektledaren börjar först i juni. Dessutom är kostnaden för övrig personal på avdelningen lägre än budgeterats till följd av ledigheter och vissa intäkter från projekt.

Sammanställning prognoser under året

	feb.	april	aug.	okt.	bokslut	avvikelse
Kommunstyrelsen	1 000	3 800	4 650	6 500		

Jämfört med förra prognosen är det främst kostnaden för HR-avdelningen, IT-kostnader samt ekonomiavdelningens digitaliseringsmedel som förväntas bli betydligt lägre jämfört med tidigare.

Investeringar

Verksamhet/område	Budget 2021	Utfall jan-okt	Prognos	Avvikelse progn-budg
Strategiska markinköp	20 000	0	0	20 000
IT	1 500	2 033	2 000	-500
Reinvesteringar	500	70	500	0
Summa	22 000	2 103	2 500	19 500

IT-investeringarna avser främst inköp av surface-klienter, accesspunkter samt skrivare. Under året kommer även en del licenser som klassas som investeringar att köpas in, det avser främst Office-licenser. Reinvesteringarna avser inköp av möbler och multifunktionsskrivare.

Medarbetare

Personalstatistik

	Jan – okt 2021			Jan - okt 2020		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Antal tillsvidareanställda	24	6	30	22	6	28
Andel tillsvidareanställda (%)	80 %	20 %	100 %	79 %	21 %	100 %
Antal visstidsanställda	3	0	3	3	1	4
Andel visstidsanställda (%)	100 %	0 %	100 %	75 %	25 %	100 %
Antal timavlönade (timmar)	72	36	108	76	167	243
Övertid/fyllnad/mertid (tim)	0,00	31,7	31,7	21,9	26,8	48,7
Andel tillsvidare m. heltid (%)	88 %	100 %	90 %	95 %	100 %	96 %
Sjukfrånvaro (%)	0,84 %	0,00 %	0,68 %	3,19 %	1,15 %	2,70 %
Sjukfrånvaro ≥ 60 dagar (%)	0,00 %	0,00 %	0,00 %	5,41 %	0,00 %	4,85 %
Sjukfrånvaro ≤ 29 år (%)	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Sjukfrånvaro 30-49 år (%)	0,87 %	0,00 %	0,57 %	3,77 %	0,47 %	2,57 %
Sjukfrånvaro ≥ 50 år (%)	0,88 %	0,00 %	0,82 %	3,63 %	3,13 %	3,56 %

De tillsvidareanställda medarbetarna har ökat med två medarbetare och de visstidsanställda har minskat med en medarbetare. Kommunstyrelseförvaltningen har generellt en låg sjukfrånvaro och att sjukfrånvaron minskat så drastiskt i år beror förmodligen på att när de flesta medarbetarna arbetat på distans så har man kunnat fortsätta att arbeta även om man haft till exempel en lättare förkylning. Dessutom har restriktionerna inneburit färre sociala kontakter som i sin tur minskat risken för sjukdomar.

9. Inkommen motion: Motion (MP) om kommunens budgethantering KS2021/279

Motion: Bollebygd kommuns budgethantering

I Bollebygds kommun har det alltid varit så att partier som är representerade i kommunfullmäktige har getts möjlighet att lägga egna budgetförslag. Det har varit en del av den demokratiska processen. Att hänvisa till att miljöpartiet inte har en plats i kommunstyrelsen och därmed inte får lägga en egen budget som ställs under proposition med de andra budgetarna är ett avsteg från kommunens tidigare års handhavande och framför allt de demokratiska rättigheterna partierna har.

Miljöpartiet föreslår:

att kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att ta fram ett regelverk eller liknande kring hur budgethanteringen ska ske så att även partier som inte representeras i kommunstyrelsen ges lika förutsättningar för att deras budget kan ställas under proposition vid omröstningen.

Miljöpartiet de Gröna i Bollebygd
för fullmäktigegruppen

Sassi Wemmer

10. Inkommet medborgarförslag:
Medborgarförslag om inrättande av
slöseriombudsman KS2021/280

Från: Gunnar Riegertz <[REDACTED]>
Skickat: den 4 november 2021 15:26
Till: Funktionsadress Kommunen <kommunen@bollebygd.se>
Ämne: Medborgarförslag Slöseriombudsman I Bollebygds kommun

I flera kommuner runt om i Sverige handskas de styrande väldigt ovarsamt med de intäkter man får från kommunens skattebetalare. Detta sker tyvärr även i Bollebygds kommun där HVB-hemmets kostnad på mer än 13 miljoner är det absolut dyraste fiaskot hittills och kommer kosta ännu mer att avveckla. Lars Erik Olsson (S) hånade mitt förslag om att kommunen istället borde köpa in begagnade moduler för 600 000 SEK och bröt mot LOU vilket konkurrensverket starkt kritiserade.

Pengar läggs i vissa fall på helt vansinniga projekt som kostat skattebetalarna oerhörda summor, som istället skulle kunnat gå till skola och äldreomsorg. Det finns sällan någon rannsaking eller eftertanke kring misslyckade projekt, utan nya skattepengar försar ju hela tiden in. Detta skapar tyvärr ett växande förakt hos många kommuninvånare som blir arga och besvikna över hur oansvarigt man handskas med våra gemensamma medel.

Mitt förslag är därför att Bollebygds kommun tillsätter en ”Slöseriombudsman” eller annan titel som skall ha i uppdrag att partioberoende och kritiskt ifrågasätta kommande projekt i kommunen och även gå igenom föregående projekt för att se vilka som ej var lyckade och hur man kan undvika att göra samma misstag igen och slösa med skattebetalarnas pengar. Personen bör arbeta efter en metodik för Kommunalekonomiska analyser som utarbetats av Pricewaterhousecooper. (PWC)

<https://info.pwc.se/kommunalekonomiska-analyser-210609>

Eftersom en sådan person säkerligen kommer hitta mycket pengar att spara så blir det i realiteten ingen kostnad för kommunen. Utöver detta så kommer en sådan funktion säkerligen uppskattas väldigt mycket av kommunens medborgare och kommer bidra till att återställa förtroendet och minska politikerföraktet.

Gunnar Riegertz

Från: Gunnar Riegertz <[REDACTED]>
Skickat: den 20 november 2021 14:14
Till: Funktionsadress Kommunstyrelsen <Kommunstyrelsen@bollebygd.se>
Ämne: Re: Medborgarförslag Slöseriombudsman I Bollebygds kommun

Lägg till detta i förslaget:

Nationellt skall man tillsätta en kommission så varför inte en liknande funktion lokalt i Bollebygd?

<https://www.dn.se/debatt/ny-kommission-ska-granska-vad-vi-far-for-vara-pengar/?fbclid=IwAR00dj9r3gKhosjm3nPPxm06oTxbCqzdWuYaFtqkqonhc39hYWZ7osur7M>

11. Kompletteringsval av suppleant i Gryaab
AB KS2017/69

§3

KS2017/69

Kompletteringsval av suppleant i Gryaab AB**Beslut****Valberedningens förslag till kommunfullmäktige**

Kommunfullmäktige utser Peter Hemlin (M) till ny suppleant i Gryaab AB.

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade på sammanträde 2021-11-11, § 175, att befria Charlotte Ljungblad (C) från uppdraget som suppleant i Gryaab AB, då Charlotte Ljungblad inkommit med en sådan begäran. Kommunfullmäktige gav valberedningen i uppdrag att föreslå en ny suppleant.

Förslag till beslut**Ledamöternas förslag till beslut**

Sverre Fredriksson (M), med instämmande av Otto Andreasson (S), föreslår att kommunfullmäktige utser Peter Hemlin (M) till ny suppleant i Gryaab AB.

Via e-post föreslår Roland Andersson (C) att kommunfullmäktige utser Sandra Lindholm (C) till ny suppleant i Gryaab AB.

Beslutsgång

Ordföranden konstaterar att det finns två förslag, dels Peter Hemlin (M), dels Sandra Lindholm (C). Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att valberedningen beslutar enligt Sverre Fredrikssons (M) m.fl förslag.

Beslutsunderlag

- §175 Kf Befrielse från uppdrag som suppleant i Gryaab AB

Skickas till

Kommunfullmäktige

12. Befrielse från uppdrag, och
kompletteringsval av ersättare (L) i
socialnämnden KS2019/13

Från: [Suzanna Bengtsson](#)
Till: [Tommy Andersson](#)
Ärende: VB: Avsäga plats i socialnämnden
Datum: den 7 december 2021 08:56:38

Från: Cecilia Baggesen-Gyllunger [REDACTED]
Skickat: den 6 december 2021 22:03
Till: Suzanna Bengtsson <suzanna.bengtsson@bollebygd.se>
Ämne: Avsäga plats i socialnämnden

Hej Suzanna

Jag vill gärna avsäga mig min plats i Socialnämnden.

Allt gott,

Cecilia Baggesen-Gyllunger

13. Fråga (S) till kommunstyrelsens
ordförande om julklappar till personal
KS2021/304

Från: Carina Svensson <carina.svensson@bollebygd.se>

Skickat: den 2 december 2021 20:03

Till: Funktionsadress Kommunstyrelsen <Kommunstyrelsen@bollebygd.se>

Ämne: Julklappar

Fråga julklappar till personal i kommunen

I december 2020 fattades beslut i kommunstyrelsen, efter initiativ av Socialdemokraterna, att all personal skulle få en dyrare julklapp 2020 p g a ökade intäkter/minskade kostnader under pandemin.

Julklappssumman höjdes avsevärt för de allra flesta men för några blev resultatet istället ingen julklapp alls. Det beslutades på tjänstenivå att bara de som arbetat 50% eller mer i kommunen skulle få julklapp. En drabbad grupp blev ledsagare. Det finns ledsagare i kommunen som arbetat här i över tio år och tidigare fått julklapp men då de sällan arbetar mer än halvtid och då som timanställda, fick de ingen julklapp alls 2020. Det har genom åren varit svårt för kommunen att få tag i ledsagare, eftersom de sällan får så många arbetstimmar och det är svårt att kombinera olika ledsagaruppdrag med varandra.

När vi ställde frågan till kommunchefen svarade hon:

” Kan inte säga annat än att det till nästa år kan behövas förtydligas innan julklappsutdelning.”

Nu är det snart jul igen och därför är min fråga om ni kommer att se till att denna grupp visas uppskattning i form av julklapp, som det har varit tidigare år bortsett från föregående år?

Med vänlig hälsning,

Carina Svensson

Socialdemokraterna